І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА **SVOBODA**
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV Ч. 211. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 1-го ЛИСТОПАДА 1957 ЦЕНТІВ 5 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 1, 1957 No. 211. VOL. LXIV

АЙЗЕНГАВЕР ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ У ПАРИЗЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ „НА ВЕРШИНАХ"

ПРЕЗИДЕНТ ПЕРЕКОНАНИЙ, ЩО ОБОРОННІ ВИДАТКИ ВИЙДУТЬ ПОЗА РАМКИ ВСТАНОВЛЕНОГО БЮДЖЕТУ, І ВИСЛОВЛЮЄ СВОЇ СУМНІВИ У НЕМИНУЧОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ КРИЗИ

Вашингтон. — На пресовій конференції, відбутій в середу цього тижня, през. Айзенгавер підтвердив дотеперішні повідомлення, що він візьме участь у паризькій конференції 15-ти держав НАТО, запляновaній на грудень ц. р. Президент заявив, що він без вагання погодився на цей плян, бо вірить, що така конференція держав вільного світу буде справжньою конференцією „на вершинах" і допоможе поглибити почуття спільноти і дружні взаємини між народами вільного світу. Вертаючись із Парижу, през. Айзенгавер відвідає теж Велику Британію. Перед своїм виїздом до Европи, де востаннє побував през. Айзенгавер в липні 1955 року під час женевської конференції „на вершинах", він відбуде нараду з провідниками республіканської і демократичної партій, щоб разом з ними встановити напрямні і цілі актуальної політики і заходів, що мали б бути темою паризької конференції. Дуже можливо, що в цій конференції візьмуть участь разом з Президентом і Доллесом та МекЕлроєм теж і десигновані ним представники обидвох партій. Вирішено відбути паризьку конференцію під час нарад Айзенгавера з британським прем'єром Мекміллeном і ген. секретарем НАТО Полем Генрі Спааком, що відбулися минулого тижня.

Президент сказав, що видатки на оборону країни в цьому фінансовому році, який скінчиться 30-го червня 1958 збільшаться понад ухвалену в Конґресі суму 38 більйонів долярів. Айзенгавер не міг докладно означити, яке буде це збільшення, але сказав, що воно буде „дещо більше як 400 мільйонів долярів", про які згадував вже секретар оборони Ніл Г. МекЕлрой.. Президент сказав, що і оборонний бюджет в фінансовому році, який почнеться 1-го липня 1958, буде більший від 38 більйонів долярів. Про збільшення видатків на оборону говорили вже й інші представники уряду Президента. Те збільшення спричинене тим,, що СССР вдалося вислати в стратосферу штучного сателіта, і тим, що комуністам вдалося зробити значні поступи в продукції балістичних ракет, при допомозі яких вони випустили свого „Спутніка". Відхід зі становища секретаря оборони Чарлза Е. Вилсона вможливив збільшити оборонний бюджет, бо Вилсон рішуче домагався, щоб видатки на оборону не перевищували бюджетової суми 38 більйонів долярів. — В справі економіки країни Президент заявив таке. Він не вірить в більшу затримку в господарці ЗДА, але він потвердив, що економіка „набирає віддиху" до дальшого розвитку, і внаслідок того видко деякі познаки знижки в окремих промислах. Деякі промисли зменшують число затруднених, і внаслідок цього зростає число безробітних. Але Президент рішуче заперечив, що деяка затримка в окремих промислах є ознакою майбутньої депресії. Попит за грішми є такий великий, як і давніше, а деякі промисли виказують навіть звишку. — Айзенгавер висловив надію, що незабаром вдасться відкликати федеральне військо з Литтл Року, бо там із кожним днем поліпшується становище, і панує повний спокій. Президент признав, що існують деякі труднощі в найменуванні Комісії Громадянських Прав, бо деякі політики відмовляються прийняти запропоновані їм становища членів цієї комісії. — Президент заявив, що вибір республіканця Мелколма Форбеса на губернатора стейту Ню Джерзі був би великим успіхом і заохотою для деяких людей, які цієї заохоти потребують.

Труман домагається окремої аґенції для керування продукцією ракет

Ню Йорк. — Колишній президент Гаррі С. Труман вмістив статтю в часописах „Норт Американ Нюзпейпер Аллаєнс", в якій домагається, щоб президент Айзенгавер покликав до життя окрему урядову аґенцію, яка займалася б продукцією керованих балістичних ракет із далеким засягом. Цю аґенцію повинна очолювати енерґійна людина, яка була б залежна тільки від Президента. Колишній президент домагається також зміни закону МекМегона, щоб могла відбутися виміна наукових відомостей між ЗДА і Великою Британією. Труман заявив також, що він противиться постійному зменшуванню видатків на оборону, бо тепер „немає часу на такі ощадності", які могли б бути можливі в спокійних часах. СССР своїм успіхом послабив довір'я вільного світу до нашого проводу, і ми мусимо якнайшвидше те довір'я до нас привернути. „Якщо ми не будемо сильні, пише Труман, то немає надії на мир у світі".

1918 — 1-го ЛИСТОПАДА — 1957

Собор св. Юра у Львові

Богдан Кравців

КРИВАВИМ ЛИСТОМ...

Кривавим листом котить падолист —
І серце прагне знов далеких візій:
Щоб понад нами знову пронеслись
Бої одважні і залізні!

Щоби дзвеніли списи і шаблі
І жах огню будив до дня оселі,
Щобісходило сонце на землі
В вінку шрапнелів.

Щоб місто знов під ґоботи ватаг
Коври стелило і стяги шовкові,
Щоб в синім небі стрічка золота
Благословила нашій крові.

Надрукований тут вірш, написаний ще 1926-го року в Листопадові роковини, був сконфіскований польською цензурою після його надрукування в „ЛНВістнику" (кн. XI за листопад 1926). Тридцять років пізніше, восени 1956 і в червні 1957, він став приводом до запеклих нападів підсовєтської української преси на автора буцімто за пропаґування ... атомової атаки на Львів і Київ. В жовтні 1956 цей вірш був передрукований повністю в львівській „Вільній Україні" і потому в київській „Радянській Україні" та передаваний в київському радіо. Зараз після його опублікування він став темою трьох віршованих „відповідей" на адресу автора, написаних підсовєтськими поетами: Ростиславом Братунем (надрук. у київській „Радянській Україні" з 27 жовтня 1956), Дмитром Павличком (вірш, виголошений ним під час промови на „ювілейній сесії Львівських обласної та міської рад депутатів трудящих, присвяченій 700-річчю Львова" і надрукований у київській „Літературній Газеті" з 1 листопада 1956 року) й Іваном Немировичем (вірш надрукований в журналі „Дніпро" — 6-та книжка за червень 1957).

ВЛАДИКА АМВРОЗІЙ ЗАКЛИКАЄ ДО РЕЛІГІЙНОГО І НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ

Стемфорд, Конн. — Апостольський Екзарх Української Католицької Дієцезії Стемфорду, Преосв. Кир Амврозій Сеньшин, звернувся до вірних своєї єпархії окремим пастирським листом, закликаючи їх до зберігання своєї віри і свого обряду та до релігійного і національного виховання молодого покоління. „Америка, сказано в посланні — завсіди була захистом для багатьох народностей, що зберегли тут не тільки фізичне життя, але також свої релігійні скарби зі всіми церковними і народними переданнями. Що більше, тут на американській землі деякі народності дали почин до здобуття свободи і незалежности своєї батьківщини. Сам американський нарід дає нам гарний приклад своєї пошани і любови до інших народів та їхніх звичаїв і передань, допомагаючи під цю пору багатьом народам світу. Чи українці мали б так скоро забути про свою Церкву, свій нарід, свій обряд, свою культуру? Що скаже історія про тих людей? Що скажуть наші Брати і Сестри поза залізною заслоною, що проливають свою кров за наші церковні і народні святощі?" Тому Владика закликає зберігати наші церковні і народні традиції та зокрема виховувати в цих традиціях нашу молодь. Текст цього послання з деякими тільки скороченням поданий на 3-ій сторінці в цьому числі.

Треба переорганізувати й перевишколити резерви до атомової війни

Вашингтон. — Асистент секретаря армії Г. М. Мілтон промовляв на зборах Товариства Прихильників Армії і сказав, що треба переорганізувати й перевишколити армійські резерви, щоб були готові до ведення атомової війни. Мілтон заявив, що перевишкіл резерв триватиме довший час, але треба до цієї справи братися негайно, бо немає часу на самовдоволення. Команда армії повідомила, що переорганізовує останні свої дві дивізії на групи, які складатимуться з п'ятьох батальйонів, і таким робом буде закінчена переорганізація армії на п'ятірню систему. Генерал поручник Доналд П. Бут, який є заступником шефа штабу армії для персональних справ, заявив, що відчувається недостача молодих офіцерів, особливо тих, що закінчили Вест Пойнт, бо офіцери залишають військову службу внаслідок малих платень.

Канадійський прем'єр заповідає близькі федеральні вибори

Оттава. — Канадійський прем'єр Джан Діфенбейкер промовляв в Палаті Громад і сказав, що він думає про вчасні федеральні вибори, щоб дати народові можливість висловити свою думку. Консервативна партія Діфенбейкера не має абсолютної більшости в Палаті Громад, але вона здобула найбільше число послів, і тому її голова дістав місію від генерального губернатора Вінсента Мессі сформувати уряд. Дві опозиційні партії заявили, що не будуть нічого робити в тому напрямку, щоб повалити теперішній уряд, бо близькі вибори не є в інтересі опозиції. Але загально сподіваються, що прем'єр Діфенбейкер схоче використати прихильну для себе ситуацію і оголосить нові вибори на весну або вліті найближчого року.

Уряд передбачає зменшення запасів пшениці

Вашингтон. — Представник департаменту рільництва заявив, що внаслідок більшого експорту і діяння „земельного банку" запаси пшениці в урядових складах цього року зменшилися на 18 відсотків в порівнянні з рекордовим запасом із 1956-го року. Перед початком „земельного банку" в урядових складах було 1,130,000,000 бушлів пшениці, а 30-го червня ц. р. було лише 851,000,000 бушлів. В цьому фінансовому році ці запаси мають зменшитися ще на 50.000,000 бушлів. В минулому році продано закордон 549 мільйонів бушлів пшениці, але в цьому році передбачають продати тільки 400 мільйонів бушлів. Але департамент рільництва передбачає, що врожай пшениці в 1958 році становитиме 1,050,000,000 бушлів, а в 1957 році він виносив тільки 927 мільйонів бушлів.

АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ МАСОВО ВІДЗНАЧАЮТЬ ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ

Як і кожного, так і цього року американсько-українські громади масово відзначають Листопадові роковини встановлення української державности і перебрання влади в Західній Україні перед 39 роками. Вже на найближчу суботу і неділю заповіли відзначення цих роковин громади в Ню Йорку, Филаделфії, Джерзі Сіті, Трентоні, Дітройті, Клівленді, Шикаґо, Ютиці, Сиракюзах та ряді інших міст. Інші громади заповідають подібні святкування впродовж листопада. Придбані з цих імпрез фонди призначені переважно на допомогу українським інвалідам.

У понеділок починається Міжнародна Жіноча Виставка з участю українок

Ню Йорк. — У найближчий понеділок 4-го листопада, починається тут традиційна вже Міжнародна Жіноча Виставка, в якій також і цього року візьмуть зорганізовану участь українки. Українську участь у цій виставці, що відбудеться в Арморі при Парк евеню і 34-ій вулиці та буде відкрита кожного дня до 10-го листопада від год. 12-ої вполудне до 11-ої вночі, зорганізували місцеві і довколишні Відділи Союзу Українок Америки. В рямках цієї виставки відбудеться в суботу 9-го листопада, починаючи від год. 6-ої ввечорі, Український День із окремою програмою. Відкриття виставки в понеділок 4-го листопада, о год. 12-ій вполудне.

Альжир закликає ОН вирішити справу його свободи

Туніс. — Провідна верхівка підпільної організації альжирського самостійницького руху, так звана Комісія координації і виконання, як президія Альжирського фронту національного визволення, проголосила заклик до Об'єднаних Націй, щоб вони врешті зайнялись енерґійно справою трирічної війни, яка триває між альжирськими самостійниками і Францією. Альжирці настоюють на заведенні „миру", який настав би негайно, коли б Франція визнала у принципі право Альжиру до самостійности. Ця передумова була до цього часу завжди головною перешкодою для французько-альжирських переговорів. Альжирський комунікат твердить, що повстанська армія нараховує тепер 100.000 війська, озброєного новітньою зброєю, та наводить останні великі втрати французької армії в Альжирі. Безпосередньо після оприлюднення того комунікату керівники згаданої альжирської організації відбули довгу нараду у президента Тунісії Габіба Бурґіба, який віддавна намагався — разом з марокканським султаном посередничити між альжирцями і Францією. За пресовими інформаціями, коли Генеральна Асамблея ОН прийме резолюцію, яка поручатиме французько-альжирські переговори, то альжирські повстанці приймуть цю вимогу, не внеможливлюючи переговорів ніякими власними передумовами.

Ґейляр — четвертий кандидат на прем'єра Франції

Париж. — Від 30 вересня ц. р., коли-то опозиційна парляментарна більшість повалила уряд Бурже-Монорі, вже четвертий кандидат, покликаний до цієї місії президентом Франції Рене Коті, пробує створити новий уряд. Після невдачі двох спроб кол. прем'єра Ґю Молле і колишніх прем'єрів Рене Плевена та Антуана Піне, президент Коті в 4-ій годині зранку викликав до Елізейського палацу 37-річного міністра фінансів з уряду Монорі, Фелікса Ґейляра, і доручив йому цю трудну місію. Коли б вона вдалася йому, то він став би наймолодшим прем'єром Франції від оснування 3-ої Французької Республіки 1875 року. Ґейляр має в свою користь той персональний атут, що він не є відповідальний за ніяке нещастя, що стрінуло Францію під час останньої війни і вже після неї, — ані за війну в Індо-Китаї ані в Альжирі чи за викликання важкої внутрішньої фінансової кризи.

В ОН ЗГОЛОШЕНО ДВІ РЕЗОЛЮЦІЇ В СПРАВІ СИРІЇ-ТУРЕЧЧИНИ

Об'єднані Нації. — Справа скарги Сирії проти Туреччини за „загрожування світовому мирові", мабуть вирішиться в п'ятницю 1 листопада ц.р. Президент Генеральної Асамблеї Мунро зумисне перервав засідання Асамблеї на один день, щоб дати змогу за кулісами ОН згідливо поладнати справу двох суперечних резолюцій, що їх зголошено в цій справі в середу 30 жовтня ц. р. Одну резолюцію зголосила Сирія, яка домагається покликання до життя „комісії, яка ствердила б факти" й перевірила ситуацію у прикордонній смузі, однаково по турецькій, як по сирійській стороні, та найдалі до двох тижнів склала звіт Генеральній Асамблеї. До цієї комісії з 7-х членів Сирія і Туреччина мали б делеґувати по двох представників, а трьох мала б вибрати Генеральна Асамблея. Сирія і Туреччина вибрали б ще окремо по зв'язковому з своїми урядами. Комісія мала б бути сформована найдалі до трьох днів від часу ухвалення резолюції. — Другу резолюцію зголосили Канада, Японія, Данія, Норвегія, Параґвай, Перу й Еспанія. Вона пропонує, щоб генеральний секретар Гаммершилд „перевів дискусії з представниками Сирії і Туреччини, а також з іншими репрезентаціями, якщо вважатиме за відповідне" і щоб він, „коли це буде потрібно", виїхав до „заінтересованих держав". У цій резолюції зазначується, що місія Гаммершилда не повинна перешкоджати „заходам, що їх передбачує стаття 33 чартеру". В даному випадку мається на увазі мирову посередницьку місію, яку зголосив був арабський король Савд. Сирія сама признає, що її резолюція не зможе зібрати потрібних двох третин голосів. Тому, що й західня резолюція мала б труднощі при змобілізуванні за собою стільки голосів, то мається на увазі знайти такий компроміс, який напр. зробив би зайвим узагалі голосування за будь-якою резолюцією, а обмежився до тихого порозуміння з генеральним секретарем Гаммершилдом, що той, за своїми постійними компетенціями, перейме цю справу на себе. За пресовими інформаціями Гаммершилд не має охоти виїздити тепер на Середній Схід, уважаючи, що тамошня ситуація зовсім не є так загрозлива, як її представляє штучно ведена і роздута совєтська пропаґанда. Приявність Хрущова, Булґаніна і Мікояна на прийнятті в турецькій амбасаді у Москві в минулий вівторок вказує на те, що й большевики, мабуть, рішили стишити свою пропаґанду та взятися з черги за якусь іншу махінацію.

Аденауер закликає до єдности вільного світу

Бонн. — „Вільні народи переможуть небезпеку, яка загрожує їм від комунізму, *тільки тоді, коли вони* змобілізують свою вищу, за совєтську, потенціяльну силу через свою тісну співпрацю, самопожертву і рішучість" — заявив канцлер Конрад Аденауер у своїй політичній деклярації, яку склав негайно після заприсяження його на третю каденцію в характері канцлера Німецької Федеративної Республіки. Він оскаржив Совєтський Союз у розпалюванні штучного воєнного напруження на Середньому Сході та піддав під сумнів будь-яку зміну в совєтській закордонній політиці у зв'язку з останніми „чистками" в Совєтах. Аденауер визнав за річ конечну, щоб вільний світ не тільки зосередив і сконсолідував всі свої ресурси, що їх він оцінює куди вище за ресурси Совєтського Союзу, але й щоб всі сили вільного світу були керовані одним лідерством. Аденауер одверто признав, що таке лідерство в сучасному часі може виконувати тільки Америка. Він прив'язує велике значення до грудневого з'їзду прем'єрів країн НАТО у Парижі.Назагал деклярація Аденауера пішла по лінії його дотеперішньої закордонної і внутрішньої політики.

Нассер хоче злагоди з Англією і Францією

Каїро. — Єгипетський президент Гамаль Абдель Нассер заявив у короткій заяві, проголошеній в перші роковини англо-французько-ізраїльського наїзду на Єгипет, що „природне почуття злости і злоби супроти напасників не повинно затруїти наших сердець, тим паче, що ми бачили, як ті вороги один за другим заламлювались у соромі і поразці". Нассер закликав „закрити книжку на тій темній сторінці історії і розпочати нову", натякнувши — коментують часописи — на потребу злагіднення взаємин між Єгиптом і Англією та Францією. Зрештою, Нассер, промовчавши фактичну військову поразку в минулорічній 5-тиденній війні й величезні втрати, що їх зазнав Єгипет особливо під час ізраїльського наступу на Синайському півострові, говорив виключно тільки про „світлу перемогу" Єгипту. Він вправді згадав про „наших приятелів, які в кожній вільній державі заявилися за нами", але не назвав ані З'єдинених Держав ані Совєтів за іменем.

В АМЕРИЦІ

● **Англійський летун,** капітан Пітер Тавнсенд, який мусів припинити свій романс із княжною Марґарет і який відбуває тепер подорож довколо світу, приїхавши до Перу заперечив своє залицяння до 18-річної Ґледіс Зендер, „Міс Всесвіту" 1957 року. Тавнсенд має 46 років і є розведений. Він був присутній на відзначенні дня уродин панни Зендер в Алеквіпі, Перу, складав їй побажання і, згідно з місцевим звичаєм, поцілував її в чоло.

● **Військовий літак КС—97** розбився в горах коло Флеґстеффу, Арізона. З 16-ох членів залоги всі згинули. Катастрофу спричинив низький лет над горами.

● **Мадярський втікач Луіс Б. Дімені,** прибувши до ЗДА, влаштував у Бруклині, Н. Й., підпільну ґуральню, де гонив з цукру 160-процентовий алкоголь. Його заарештували аґенти скарбового уряду, бо він не мав дозволу на це підприємство.

● **Вночі проти 29 жовтня в Квінсі, Н. Й.,** загорівся шестиповерховий дім, і 290 мешканців мусіли втікати на вулицю. На щастя, жертв в людях не було. Згорів дах і два вищих поверхи, а нижчі поверхи понищені водою під час гашення пожежі.

● **Фундація ім. Вудро Вилсона,** колишнього президента ЗДА, плянує видати його листи, документи і твори. Більшість цих документів знаходиться в Конґресовій Бібліотеці в Вашинґтоні і в бібліотеці Принстонського університету, Н. Дж. Видання всієї спадщини Вилсона триватиме від 10-ох до 20-ох років.

● **Д-р Ернест Л. Виндер** із Стовн - Кеттерінґ Інституту твердить, що особи, які щоденно випивають по кілька чарок горілки, є дійсними самовбивниками, бо вони напевно захворіють на пістряка гортані або ротової ямини. Курення сиґар і люльок, заявляє д-р Виндер, ще більш небезпечне щодо пістряка як курення сигарок.

У СВІТІ

● **Ізраїльський парлямент „кнесет",** який складається з 94-х послів, минулого понеділка повторно вибрав 73-річного Ісаака Бен-Цві президентом республіки. „За" голосувало 76 послів, а 18 карток віддано білих. Не голосували крайні націоналісти з Герут-партії, ортодоксальні жиди і комуністи.

● **Джо Ґріммонд,** лідер англійської ліберальної партії, назвав обидві великі партії в Англії, Консервативну і Соціялістичну, партіями „продуцентів", яким залежить на високих податках і всяких обмеженнях. Він заявив, що Англії потрібна партія „консументів", за яку подають себе тепер лібeрали. Ліберальна партія, поруч Консервативної, була керівною англійською партією, поки не постала третя, Соціялістична.

● **Голова англійської соціялістичної партії Праці** Ю. Ґейтскелл і два інші чільні англійські соціялісти вислали депешу комуно - мадярському прем'єрові Кадарові, в якій звертають йому увагу на фатальне враження, що його роблять на англійське громадянство таємні суди над учасниками минулорічного повстання. За англійськими відомостями на засекреченій „судовій" розправі судять тепер в Будапешті чотирьох мадярських видатних письменників.

● **Московське радіо** заявило, що наступний совєтський „Спутнік" матиме живого пасажира-собачку Кудрявку. Собака відповідно ветренувана і матиме на собі спеціяльний одяг, апарат з киснем і парашут, з яким має вернутись „на родіну". Кудрявка гавкала через радіо, щоб переконати слухачів у правдивості цієї новинки.

● **Західньо - німецька цензура** при міністерстві внутрішніх справ за останніх три роки заборонила продавати в кіосках 765 ілюстрованих часописів, журналів і інших періодиків з уваги на їх непристойний характер. Цензура має на увазі тільки моральний вплив на молодь, а не політичний зміст видань.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

У ЛИСТОПАДОВУ РІЧНИЦЮ

Уже тридцять дев'ятий раз спадає з дерев жовте листя від того часу, як на ратуші княжого українського Львова замаяв знятий і топтаний опісля окупантами синьо-жовтий прапор, і як в усій Галицькій Волості волею й силою господаря тієї землі встановлено „владу народу, через нарід і для народу". Цей революційно-державний акт наддністрянської вітки українського народу, разом із київським Четвертим Універсалом та подібними актами в Чернівцях і Ужгороді, дали в результаті найсвітлішу дату в новітній історії України — акт 22-го січня 1919-го року, яким встановлено Самостійну Соборну Українську Державу і „передрішено" раз на завжди долю українського народу і української землі, без уваги на кожночасні обставини та „непередрішеньску" політичну коньюнктуру.

Отже, не диво, що Листопадові роковини вшановує український нарід рік-річно, як велике національне свято. Правда, на „нашій, не своїй землі" не дзвонять у цей день воскресні дзвони і не відбуваються урочисті паради, бо воля, яку Листопадовим Зривом здобув собі український нарід тієї Волости, не вдержалась. А проте, згадка про ту славну подію напевно викликає в душі народу ті найбільш святочні почування, що їх може викликати тільки пригадка, бажання і надія на волю.

Ми, американські українці, відзначаємо Листопадові роковини в інших обставинах, в обставинах повної свободи і в свідомості повної неволі, в яку закутий наш нарід. Ми повинні ці роковини відзначати, бо вони для нас потрібні чи не більше, як для українського народу на рідній землі. Наш нарід живе в неволі, а відомо, що волю найкраще оцінює той, хто її втратив. Тим то боротьба за волю завжди сповнена найбільшого героїзму і освячена найвищими жертвами. Натомість ті, що волю мають, не завжди її належно оцінюють і не завжди вміють її обстоювати в линкольнівській концепції: світ не може втриматися при житті наполовину вільний і наполовину поневолений.

Також і ми, що на волі, не завжди поступаємо так, і це свідчить про неповне розуміння нами цієї великої істини. Наприклад, ми часто дорікаємо деяким сусідам України, що вони, бувши самі на волі, не розуміли тієї загрози, яку становило для них поневолення українського народу, аж доки самі не впали жертвою того самого агресора й поневолювача. Сьогодні це саме стосується до всіх країн світу.

Ми ніколи не повинні втрачати свідомости цього. Ми бо знаємо, або щонайменше повинні краще за всіх знати характер того ворога, що поневолює сьогодні український нарід і що загрожує поневоленням усьому світові. Ми знаємо з власного досвіду, що всілякі обіцянки, „співіснування", „відлиги" і інші т. зв. полегші, що їх придумує або інсценізує Москва, є нічим іншим, як пропагандивним трюком, щоб ще тісніше затягнути петлю на шиї уярмлених. Багата на героїзм, трагедії і терпіння історія українського народу останніх чотирьох десятків років учить і переконує, що з таким ворогом, як червона Москва, ніколи не можна договоритись, що йому ніколи не можна вірити, ніколи не можна відкликатись до його чести, сумління чи милосердя, бо всього цього він не має. З таким ворогом можна розправитись тільки так, як на численних побоєвищах від Сяну по Кавказ розправлялись з ним ті, що боролись і боряться за український прапор над Києвом і Львовом.

Це правда, що вся та боротьба і всі ті незлічені українські жертви ще не дали бажаного результату, як не дали його Листопад у Львові і Січень у Києві. Але всі ці жертви напевно не були даремні, бо стали вони тим „передрішенням", якого вже не може заперечити жадна сила в світі, а здійснення якого є вже тільки проблемою часу.

Нам треба про ці речі пам'ятати і їх пригадувати, зокрема, з таких нагод, як Листопадові роковини. Очевидно, що ніхто з нас не міг би бажати повторення сьогодні у Львові чи в Києві минулорічної будапештської масакри, але ми також не сміємо забувати про Крути і Базар, про Соловки і Сибір, про Вінницю і Бриґідки, в порівнянні з якими блідне Будапешт. Сьогодні тут і там можуть вихоплюватись слабодухи і суґерувати капітуляційну „еволюцію" замість революції, але нарід, що створив Листопад у Львові і Січень у Києві, що після поразки видав УВО, СВУ, ОУН і УПА, леґіони відомих і невідомих героїв, що відповідно до обставин і потреб умів боротись однаково, як „образами", так і „обрізами", напевно не скапітулює перед жадним ворогом і раніше чи пізніше таки здійснить свою задушевну мрію, і українські прапори раз назавжди замають над Києвом і Львовом, Ужгородом і Чернівцями. Ми, американські українці, можемо в цьому допомогти нашою зорганізованістю, нашою всебічною громадською активністю, нашою жертвенністю на народні цілі, нашими зусиллями для поширення і перемоги української правди в світі, нашою непохитною вірою в цю правду. До цього закликає нас Листопад, роковини якого сьогодні відзначаємо.

Бляника Бачинська*

ПЕРШИЙ ЛИСТОПАД

Перший Листопад, — це один з найсвітліших днів нашої історії, це світла традиція, зокрема для тих, які 39 років тому не брали участи і не були свідками цього століттями сподіваного моменту.

У цей час в нашому народі вже були високо розвинені не тільки національне почуття, але й державницький світогляд. Українське громадянство Галицької землі в 1900-их роках виростало й виховувалося у соборницьких ідеях. З вибухом світової війни із цими ідеями стала молодь в ряди Українських Січових Стрільців, першої української збройної сили по упадку Козаччини.

Наш тодішний політичний провід виявив повну національно-державницьку зрілість, створивши з моментом вибуху війни у Львові Головну Українську Раду, яка у своєму маніфесті 3-го серпня закликала галицьких українців до збройної боротьби з московським царатом. В ряди Січових Стрільців стала до бою за волю і свободу українського народу наша національно свідома молодь. Не дармувало й жіноцтво, яке працювало в санітарній службі і постачанні.

В жовтні 1918 р. у Львові на строго довірочній нараді обговорювано, що треба робити, щоб в хвилині розпаду Австро-Угорщини український нарід міг перебрати владу в свої руки.

З-поміж наших військовиків стали до активної праці в тайному Військовому Комітеті такі старшини, як отаман Українських Січових Стрільців Никифор Гірняк, полковник пізнішої УГА Дмитро Вітовський, опісля державний секретар військових справ, який згинув у летунській катастрофі в 1919 р. під Ратибором на Шлезьку, сотник УГА Петро Бубела, заступник державного секретаря військових справ, хорунжий Василь Баран, хорунжий Дмитро Паліїв та інші. Військовики рішали про військові справи, а про адміністраційні та інші справи рішали наші політичні чинники на волі з Народнім Комітетом, головним секретарем якого був д-р Степан Баран.

Прийшов день 1-го листопада, прийшов князь наших дум, як ясний світанок по століттях чорної ночі. На львівському ратуші замаяв синьо-жовтий прапор, і святоюрські дзвони проголосили поневоленому народові волю і свободу! На вулицях Львова заграли гармати. З австрійських касарень вирушили українські вояки і старшини до завзятого бою з ворогом. Між бувшими австрійськими старшинами у Львові визначались такі як сотн. Бабак, сотн. Огоновський, сотн.-інтендант Мирон Гавриcевич (який передав усі австрійські військові магазини амуніції, одягу і постачання Українському Військовому Комітетові) і багато-багато інших.

Хоч на землі стояла пізня осінь, вся Галицька земля співала сонячною весною. Усе, що жило, відчувало, що прийшла велика історична хвиля, що і західня вітка України стає повноправним хазяїном на своїй прадідній землі. Гомін святоюрських дзвонів зливався в одну могутню пісню радости та волі із дзвонами київської Софії.

І хоч по всім Божим та людським законам український нарід мав повне право на самовизначення, з одного боку Польща, а з другого загарбницька Москва пішли на нас війною. Прийшлося воювати з двома наїзниками, які своєю чисельною силою значно нас перевищували.

Згадуючи цей великий історичний день 1-го Листопада, приходить нам на думку питання: що є в ньому те загальноукраїнське, те вічне, що не дає кожному, у кого тече в жилах українська кров, забути про поневолену батьківщину?

Це є той невгасимий гін до волі, та динаміка нації, що її збудив 1-ий Листопад. Від того моменту нація наша в поході, від того моменту безперервна тяглість у наших змаганнях, у нашій боротьбі за волю. Листопад — це був той рушій, який пхнув уперед лави відомих та невідомих борців за українську державність.

Згинути, але не податись! Згинути, але не зрадити! Навіть, коли прийдеться впасти на шляху до мети, перед смертю передати свій смолоскип, як маратонський вістун, наступному, аж до здійснення ідеї.

І тільки той Листопад міг зродити такий чин, як Чортківський прорив, в якому стільки вояків і старшин визначилося хоробрістю, а між іншими сотн. Северин Рибачевський, сотн. Василь Бачинський і багато інших.

А коли після Листопада „встоятись не було сили", наші старі вояки і ідейна молодь пішли в підземелля, у революційні ряди. Полковник Коновалець з товаришами зброї, задивлений у світлий спомин Листопаду, — творить Українську Військову Організацію (УВО), яка у своєму дальшому розвитку дає нам тих, які й по нинішній день не склали зброї — Українську Повстанську Армію.

Гинуть одиниці, але ідея — невмируща! Ідея Першого Листопада наказує нам: де б ми не були, бути носіями української справи і координувати всі наші сили до одної спільної цілі! Усунути всякі еміґрантські свари, роз'єднання і крамоли! Хай спомин 1-го Листопада посіє між нами Божий внутрішній мир, внутрішню спосність і правдиве братолюбіє.

Розгорнімо високо наші прапори, бойові прапори Нації у поході, Нації, що дала 1-ий Листопад, Чортків, Київ, Базар, Крути.

Зуміймо підпорядкувати все особисте для добра Нації! Зуміймо виростати на героїв, — героїв діла і чину! Листопад залишив нам неписаний заповіт, який можемо порівняти з заповітом, що його дав на смертній постелі князь Ярослав Мудрий своїм дітям:

Як не будете всі разом
Йти до спільної мети —
Ви державу зруйнувавши
Розійдетесь у світи.
Ви розгубите ту землю,
Що придбали вам батьки,
І тинятиметесь всюди,
Як вигнанці-жебраки.

Пам'ятаймо цей заповіт і будьмо свідомі положення, в якому перебуває наша многострадальна Батьківщина. Складаймо самі перед собою і перед тінями наших героїв приречення:

Не спочинемо у боротьбі за найвище добро Нації доти, доки над Києвом та Львовом, над усіми українськими землями не засяє золотим сонцем волі український національний прапор, символ самостійности, незалежности та соборности України.

* Ці рядки присвячую моєму Покійному чоловікові сотн. Василеві Бачинському (Несторові).

СИТІ Й ГОЛОДНІ

Париж. — Напруження на Близькому Сході, яке охоплює весь арабський світ, дещо відсунуло в тінь альжирську справу. Навіть на сторінках паризької преси Сирія стоїть на перших сторінках, а Альжир зійшов на дальші сторінки внутрішньої хроніки. Проте, листопадові дні, коли сповниться три роки від початку війни в Альжирі, витягають цю проблему наверх. Тим більше, що причинок фінансової кризи у Франції є передусім війна в Альжирі, і цього не закрити ніякими эвфемічними висловами, що називають цю дорогу й жорстоку війну „пацифікаційною акцією". В цьому відношенні заходить так далеко, що вдови загинулих в Альжирі вояків подовгу мусять чекати на ренти тому, що чоловіки „не загинули у війні, бо війни немає"...

В альжирській справі міністри проголошують, що „перемога вже в руках", що округа міста Альжиру зовсім спацифікована, бо заарештовано недавно її провідника та його заступника, чим зовсім здезорганізовано підпільну мережу. Щоденно подається кількість убитих і взятих у полон партизанів. Це все мало б бути підсумком третіх роковин війни.

Але сторонні обсерватори роблять зовсім інші висновки. Англійський тижневик „Бенкер" підсумовує, що війна в Альжирі коштує річно 2 мільярди долярів і забирає так багато робітників, що французька продукція зменшилася на 5%, а експорт — на 20%. Цей часопис вважає, що Франція мусить рішитись: або продовжувати війну, або погодитись з тим, що її господарська позиція захитається так, що вона не зможе вийти на спільний европейський ринок.

Один індійський дипломат, запрошений французами до Альжиру для простудіювання положення, розповідає за словами французьких старшин, що партизанська армія альжирців складається з 35.000 постійних вояків і 30.000 вояків, яких можна покликати кожної хвилини. Властиво, зовсім не так багато проти добре озброєної півмільйонової французької армії.

На це один з чужинецьких кореспондентів заявив: але минулого року ці самі старшини казали, що постійних альжирських вояків є 15.000 і 10.000 можуть вони ще покликати, тобто за останній рік альжирські підпільні збройні сили зросли з 25 тисяч до 65.

Отже, зламання підпілля в окрузі міста Альжиру має зовсім іншу вимову. Альжирські підпільники не заперечують, що їхня мережа в цій окрузі зламана і їхня терористична акція в самому місті мусить бути припинена. Але — кажуть вони — наші зусилля в місті Альжирі блокували протягом року 10.000 найкращих французьких вояків, бриґаду парашутистів, і за цей час ми змогли вишколити армію, яка сьогодні здібна приймати реґулярні бої.

Французькі старшини потверджують цей факт і заявляють, що альжирські партизани, які спочатку були лише повстанцями з ненависти, є тепер добре організованою й свідомою своєї мети силою. З військового боку важливе те, що вони дійсно здібні приймати реґулярні бої.

Жан Даніель, спеціяльний кореспондент „Експресу" в Альжирі, розповідає, що коли парашутисти арештували одного з головних провідників повстання — Лябрі бен Мгіді, його привели до команданта парашутистів, полк. Біжара. Фасцинований інтеліґентним і культурним підпільником, полк. Біжар проводив з ним довгі розмови. Кажуть, що ще й сьогодні він повторює одну фразу, яку сказав провідник підпілля:

„Пане полковнику, ми з вами — справжні „пани", бо погорджуємо смертю. Але ви будете переможені, бо ні в що не вірите. Французи не вірять вже у Францію. Ви репрезентуєте минуле, ви поділені, ви не знаєте, чого хочете, а ми являємо собою майбутнє. Ми віримо в альжирську державу. Якщо я загину, тисячі інших стануть на моє місце, щоб битися за нашу віру й нашу батьківщину".

Чи не в цьому криється основна сила альжирських повстанців?

За три роки повстання альжирці створили справжню підпільну систему адміністрації і вишколили армію, яку дехто вважає за найкращу з армій усіх арабських держав, бо вона повна ідеалізму, обстріляна й не роз'їджена ніякою корупцією та побутовими амбіціями.

Сьогодні в Альжирі одна проти одної стоять дві армії, а не армія — проти банд. Для альжирців армія є ідеалом. Це для них визволення від почуття меншовартости, що є прокляттям кожного бездержавного народу. Коли б не армія і не постійна боротьба, вони, як невироблений політично народ, потонули б у братовбивчій війні. Ми це знаємо дуже добре. Альжирці, якщо цього не знають, то підсвідомо відчувають. Тому вони всі — за армію. Тому кожен цивільний альжирець є розвідачем підпілля, бо в допомозі підпіллю втілюється для нього його визволення від колоніяльного стану, стану раба.

Це стверджують об'єктивні французькі кореспонденти. Лямрі бен Мгіді належав до тих найкращих, що могли вступати в дискусію з полковником французьких парашутистів. Інші не будуть дискутувати, але тим гірше для майбутнього Франції. Бен Мгіді був застрелений без суду, бо ніхто не мав відваги вести його на судовий процес, що мав бути явний, бо французи — не москалі.

У війні в Альжирі сторони мають нерівні шанси. З одного боку стара й багата держава з великою армією і потужними союзниками, з другого — малий народ, що повстав і бореться за свою державу, не маючи кадрів. Але є й інше протиставлення: з одного боку ті, що захищають свій добробут, а з другого — ті, що захищають свою свободу.

Ситий має дуже багато переваг. Але світ ситих ніколи не є об'єднаний, бо кожен ситий думає ще й про своє помешкання і про те, що в ньому може втратити. Думає про своє сите життя, якого йому жаль втратити. Голодному нема чого втрачати і свого життя йому менше жаль. Якщо й французька преса стверджує це напередодні річниці війни, то це тільки робить їй честь.

О. Д-вич

Юрій Студинський

СОВЄТСЬКИЙ „СПУТНІК" НЕ ЗАТЬМИВ НІМЕЦЬКОГО РОЗУМУ

Мюнхен. — „Спутнік" викликав також і в Німеччині велике враження, а німецька прилюдна опінія реаґувала на його появу подібно, як і цілий західній світ. Демократична система належить, без сумніву, до найтрудніших політичних устроїв, а повна воля преси дає можливість усім газетярам — виписувати не тільки поважні та розумні статті, але й всякого роду мозкові випотини. Отже, нервозність, яка постала в світі вільних демократій, була безнастанно підсичувана великими органами преси, які в ім'я сенсації, непокоїли людей.

І саме такий момент вибрав собі маршал Тіто, щоб визнати „Німецьку Демократичну Республіку", тобто совєтську зону Німеччини, як суверенну державу. Реакція німецького уряду була, мабуть, несподіванкою для малого диктатора. Югославія, вбога держава, і без допомоги американської та різних европейських держав, в тому числі й Німеччини, опинилася б у крайній нужді, або була б змушена стовідсотково повернути в політичну і господарську орбіту СССР. Тоді із т. зв. „незалежної" політики Тіта вийшов би один великий пшик.

Триста мільйонів німецьких марок, як торговельне сальдо між Югославією і Німеччиною, є для Югославії не абиякою фінансовою поміччю. Пряму фінансову поміч, яку обіцяв боннський уряд дати Белградові, мабуть, Югославія не дістане, хоча Німеччина під тим оглядом, свідома своєї фінансової сили, не хоче надто дразнити юґославських націонал-комуністів.

Треба сказати, що німецький уряд, який зірвав дипломатичні взаємини з Югославією, не зробив це з легким серцем. Рішучий крок міністра закордонних справ фон Брентано був викликаний страхом Німеччини, що за югославським прикладом підуть і інші держави. Передусім Німеччина побоювалася, що німецьку совєтську зону визнає Індія та цілий арабський світ. Останні вістки, які наспіли з Бонну, явно вказують, що арабські держави покищо не визнають совєтської Німеччини, але вони роблять тиск, щоб уряд Аденауера не визнав Ізраїлю.

Західній Німеччині дуже залежить на торгівлі з арабами, а дивним збігом обставин цю торгівлю приготовив був колишній президент райхсбанку д-р Шахт. Торгівля з арабськими державами дає німецькій державі, вірніше сказати німецьким промисловим колам, зиски, які йдуть на багато мільярдів німецьких марок. Німеччина, як неколоніяльна держава, має там великі симпатії. Німецькі університети переповнені арабськими студентами, які раніше студіювали у Великій Британії й Франції.

Становище боннського уряду і супроти Югославії і супроти арабського світу (Німеччина теж покищо не визнає Ізраїлю), вказує виразно, що московський стратосферичний сателіт не вибив із рівноваги німецького уряду і не затьмив політичного мозку.

Тим часом Аденауер, якого втретє вибрали канцлером, спокійно кермує державою, а труднощі, які були при складанні списку нових міністрів, вказують, що німецька демократія ще молода, і що без престижу старого канцлера створення нового уряду натрапляло б, не зважаючи на велику більшість урядової партії, мало що не на такі самі труднощі, як у Франції.

Дозволимо собі подати сенсаційну політичну вістку. Наприкінці наступного року відбудуться вибори нового президента німецької держави, і в Бонні кружляють вперті поголоски, що цим президентом стане сам Аденауер. Тоді, очевидячки, дізнається не тільки Німеччина, але й цілий світ, хто буде „наслідником престолу". Покищо говорять про фон Брентано, а ще більше про нову німецьку зорю — п. Етцеля, сьогодні віце-президента Монтанної Унії.

БАРВІНОК

Барвінку рідний, квіте синій,
Хрещатий, в спаленій траві!
Недосвіт б'є, вкриває іній
Твої очиці неживі.

Вони цвіли в одній долині,
Незаздні, не золоті,
У темні ночі горобині,
В грози важкім передчутті.

Ой ти лежиш, роси не пито,
Невидано пішли жнива,
Залізне, коване копито
Лелітки сині обрива...

А. МАЛИШКО

Фейлетон О. Волчук „Верхами Сієрри Невади" буде закінчений у чергових числах „Свободи".

Михайло Савчин

ПЕРШИЙ ЛИСТОПАД 1918 Р. В САМБОРІ

(Спогад)

(1)

В серпні 1918 року я, як поворотець з російського полону, переїхав у Бродах українсько-австрійську границю і того ж дня зголосився в старшинському переходовому пункті в Маріївці біля Львова, для відбуття кварантанни і пройдення реабілітаційної комісії. Після трьох тижнів, в сльотливий день 10-го вересня, я вже їхав поїздом зі Львова до Самбора на тримісячну відпустку, яку одержував кожний, що вертався з полону.

Я радів, що після трьох років побачу рідних і знайомих, та зможу полагодити особисті справи, а опісля знову якимось викрутом дістатися на Україну до Рівного, де із-за браку учителів працював в 1-ій державній українській гімназії. В гімназії я не думав залишатися, а зліквідувати там свої справи і переїхати на студії в Педагогічнім Інституті в Києві. Такий був мій задум. Та бажання одне, а дійсність — друге. Якась неясна настирлива думка насміхалася з мого задуму, і, щоб перед нею оборонитися, я почав вдивлятися крізь заплакане вікно вагону.

Олив'яні хмари цідили воду на розмоклі дороги, поля, і на обдерті хати. Здавалося, що в таку негоду не побачиш вже й живої душі. Та ні. Ось малий хлопчина на дорозі витягає з болота свої босі ноженята і на шнурі тягне за собою мізерну корову. Усміхнувся. Живо покивав ручкою в сторону поїзду... Чи щасливий? Може.

Заговорив до мене ще молодий вояк, сусід подорожі:

— Є на що дивитись, правда? Бував я в Австрії, в Мадярщині, в Чехах, але такої бідноти не бачив. Їду додому. Звільнили мене з війська. Каліка. Вже нездатний служити цісареві. Так, але як тільки приїду, то попрошу маму, щоб зняла портрет цісаря, який в нашій хаті висить на стіні поміж образами святих...

Така відважна мова вояка мене приємно заскочила. Це вже був великий поступ в способі думання наших людей, в способі підходу і оцінки важливішої під цю пору проблеми... В душах австрійських громадян проходили процеси, що поважно загрожували дальшому існуванню австрійської імперії. Розмову нашу перервали крики кондукторів: — Самбір! Самбір! Висідати!

**

Австрія була вже тоді поважно хвора. Більше як чотирилітня війна і пов'язані з нею труднощі з прохарчуванням, застій в промисловості і всі інші тягарі і нещастя, а особливо запальні революційні кличі, що плили зі сходу, створювали смертельну атмосферу для вікової імперії, яка в історії відіграла не одну рішальну ролю, і голос якої мав вагу міжнародного значення. Кожний нарід, що входив тоді в склад австрійського цісарства, відвертався від конаючої вже старушки і думав своїми власними державницькими катеґоріями. Всюди йшла підпільна підготовча праця до остаточного погребання австрійського цісарства. Впарі з тим і під впливом подій на Східній Україні, українське громадянство Галичини зактивізувалося.

Гаряче прагнення боротися за визволення „братів-українців з московських кайдан", що його від 1914 року з такою самопосвятою і подивугідною жертвенністю реалізували Українські Січові Стрільці, втрачало вже своє значення і свою силу, бо там, за річкою Збручем, по віковій неволі, відроджувалася вже Українська Держава, і над золотоверхим Києвом, в повному маєстаті лопотіли українські прапори. І ці величні події не могли не відбитися на настроях галичан, що були ще під Австрією. Тепер в їхні серця вливалася нова сила завзяття, нове прагнення вирватися на волю і стати господарем на своїй прадідівській землі.

Та хоч австрійське цісарство тріщало в своїх основах, то українці в себе в хаті мали шовіністично настроєного, активного і смертельного ворога, поляків.

Місто Самбір було чи не найбільш польське з усіх міст східньої Галичини. Особливо його великі, довжелезні передмістя та поблизькі села, мали високий відсоток поляків. Стан такий заіснував від 1861 року. У тому ж році Самбір і околицю навістила пошесна недуга, мабуть, холера, і скосила майже усіх наших людей. Поляки, що фактично були тоді при владі, спровадили на їх місце мазурів, якими весь час під кожним оглядом піклувалися та так будували свою польську твердиню на нашій рідній землі. І от у такій то польській твердині малій горстці українців треба було взяти владу в свої руки. Кожний бо необдуманий крок, у таких випадках, міг би був довести до небажаної і соромливої поразки.

Виходячи із цих міркувань, чільні громадяни міста й околиці, вже місяць перед першим листопада 1918 року збиралися на таємні наради, що відбувалися в „Ризниці", біля ринку, на яких захоплення влади в українські руки було центральним питанням нарад. Душею цих нарад був заслужений громадський діяч, адвокат д-р Данило Стахура. З військовиків на цих нарадах бував я одинокий. Стало на тому, що до переведення перевороту треба було негайно вербувати наших людей, і цю роботу приділено мені. Я сконтактувався з учнями старших кляс гімназії та вчительської семінарії і незабаром ми вже вправляли нібито для підготови доброго вояка для „нашого найяснішого цісаря".

В половині жовтня учні вже знали, що підготовляється переворот. Від усіх них я прийняв присягу на вірність українському народові. Як мені підказує моя пам'ять, то присяга звучала так:

„Я син великого українського народу, всією глибиною мого серця розумію і відчуваю „Заповіт" Тараса Шевченка і його наказ „Вставайте, кайдани порвіте, І вражою злою кров'ю Волю окропіте..." Вірний цьому наказові і свідомий Великих Днів, що до нас наближаються, я стаю сьогодні перед святим лицем Бога нашого і урочисто складаю присягу на вірність українському народові та прирікаю, що всіми силами тіла і духа буду боротися за його повне визволення. Так мені Боже допоможи. Амінь".

Їх було 84, і всі вони дотримали тайни наших приготувань, хоч деякі виявили її перед своїми батьками, а ті на сходинах дорікали мені за передчасне виявлення юнакам мети їхнього вишколу. Радник Бережанський, радник Крупський і ін., говорили: „Не забувайте, панове, що не все можна говорити дітям. Австрійська (вірніше польська) поліція добре слідкує за кожним нашим кроком. До того, ми проти втягання дітей до такої відповідальної роботи. При перебранні влади в українські руки тут в Самборі не обійдеться без проливу крови".

Тоді Пласкач, селянин із Бережниці, коло Самбора, передав 1.000 корон голові зборів і сказав:

— Передаю тисячу корон на бойовий фонд і обіцяю скласти і жертву крови, коли буде треба. Щождо тих дітей „під вусом", то такі ж самі наші діти гинуть на італійському фронті за нашу „добру" Австрію, і ніхто з наших матерів не оскаржує за це цісаря. Хіба ж пролив крови за Австрію маємо вважати за вищу, як наша, потреба? Виходить таке: ми застарі, діти замолоді, а поки вояк наш вернеться додому, то не ми, а поляки будуть панами в Самборі. Усі ми мусимо мобілізуватися зараз. При тому треба усвідомити собі, що поляки можуть мати до своєї диспозиції ще повних 4 сотні вояків-мазурів 17-го ряшівського полку, які стоять тут кошем в касарнях „77". Сьогодні усі ми, старі і молоді, українські вояки. Тепер ми вже не самі, не сироти. Сьогодні за нами стоїть вже наша Самостійна Українська Держава. Я іду разом з тими дітьми, і Самбір буде наш. Будемо так поступати, щоб жертв у людях не було...

ЛИСТОПАД — МІСЯЦЬ ВОЄННИХ ІНВАЛІДІВ — ЗЛОЖІТЬ ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ДАР УКРАЇНСЬКОМУ ВОЄННОМУ ІНВАЛІДОВІ

Пожертви висилати до ЗУАДК у Филаделфії: United Ukrainian American Relief Committee, P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

„ЗБЕРІГАЙМО НАШУ ВІРУ І НАШ ОБРЯД, А ВОНИ ЗБЕРЕЖУТЬ НАС!"

ПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ ЄПИСКОПА КИР АМВРОЗІЯ СЕНИШИНА У СПРАВІ ЗОРГАНІЗУВАННЯ ВЕЧІРНИХ ШКІЛ ІЗ ТРИДНЕВНИМ НАВЧАННЯМ

Апостольський екзарх Стемфорду єпископ Амврозій Сенишин звернувся до вірних своєї екзархії із спеціяльним пастирським посланням, датованим святом Покрови Матери Божої і присвяченим справам релігійного і національного виховання.

Послання (з деякими скороченнями) звучить:

„Молодь завжди мала особливе місце в серці Божественного Спасителя.

Ісус Христос любив дітей. Приходячи на цей світ, Христос сам прибрав вид дитини, „ставши подібний людям й уподобившися чоловікові" (Филип. 2:7). Як під час Його апостольської праці матері приносили своїх дітей до Ісуса, то Він радо приймав їх та благословив, кажучи: „Пустіть діток приходити до Мене й не бороніть їм, таких бо — царство небесне:" "

„Ці слова Христові „Пустіть діток приходити до Мене . . ." треба б написати на дверях кожного українського дому, особливо в серцях українських батьків, тоді наша молодь не в'янула б духово, як та квітка, відтята від кореня. Виконання Христового заповіту „Пустіть діток приходити до Мене . . ." буде найсильнішою моральною остоєю батьків проти матеріялізму, секулярнзму та індеферентизму, що у 20-тому столітті спричинює духові спустошення між українськими родинами. Сьогодні знайдете багато батьків, що присвячують більше уваги фізичним, емоціональним та соціяльним потребам дитини, як релігійному вихованню на засадах християнсько - католицької релігії у східньому візантійсько - словянському обряді . . .

„Ви стрінете „ревних" батьків, що прилюдно нарікають на парохіяльні школи, що вчителі впродовж двох годин в тижні не можуть навчити їхніх дітей релігії, української мови, рідної історії, церковного і народного співу та інших корисних наук, але самі дома нічого не роблять в цій справі. Вони навіть не заговорять до дітей рідною мовою хоч з дітьми є увесь час".

„Які наслідки релігійної та обрядової байдужности батьків? Не дуже веселі. Наша молодь, позбавлена домашнього релігійного виховання з церковно - народними переданнями скоро затрачує релігійний й обрядовий зв'язок з нашою Українською Католицькою Церквою та відчужується від української суспільности. З приводу цього сумного явища насувається питання: Пощо було покидати свій рідний край та рятувати своїх дітей перед безбожництвом молота і серпа, якщо діти мали б тут на Вільній Землі Вашингтона пропадати для своєї Церкви і суспільности через недбайливість батьків? Пощо було залишати батьківщину, позбуватися свого майна, дому, забезпеченого становища та скитатися довгі роки на чужині, якщо тут на американській землі в добробуті мали б батьки позбавляти своїх дітей найбільшого багатства, тобто релігійного виховання? Дочасний добробут у З'єдинених Державах не повинен бути перешкодою у релігійному вихованні дітей, але помічним засобом."

„Чи є рятунок, щоб задержати нашу молодь при наших церквах і нашій суспільності на американській землі? Є розв'язка на цю трудність. Треба батькам повернути до наших християнських звичаїв та більше дбати про релігійне навчання молоді у візантійсько - слов'янському обряді з церковно - народними переданнями."

„Як колись дочка єгипетського Фараона сказала до матері маленького Мойсея: „Возьми дитя та виховай мені його; а ж дам тобі заплату." (2 Кн. Мойсея 2:9), так Всемогучий Господь наділює батьків діточками та доручає їм виховати їх, а колись наділить добрих батьків вічною нагородою в небі. Тому батьки не можуть ані на хвилину забувати про свій великий обов'язок релігійного виховання своїх дітей. В першій мірі батьки мають пам'ятати, що дитина є громадянином не тільки цієї землі, але також небесного царства. Дитина має безсмертну душу, створену на образ і подобу Божу, дитина стає наслідником неба."

„Одначе дитина приходить на цей світ духово і тілесно безпомічною. Тому вона потребує не тільки фізичного виховання, але також духової опіки. З фізичним вихованням мусить йти в парі релігійне навчання. Батьки мають бути першими вчителями релігії. Вони мають вчити дітей не тільки як ходити, приймати поживу, одягатися, але також мають навчити своїх дітей про Бога, як жити після Божих заповідей, як молитися до Всевишнього."

„Давня пословиця каже: „Слова заохочують, а приклади потягають." Це похвальна річ, що батьки кажуть дітям рано й увечері молитися, але далеко краще є, як батьки з дітьми моляться. Гідні великої похвали ті батьки, що посилають своїх дітей до церкви в неділі і свята на Богослуження, заохочуючи їх до св. Сповіди і св. Причастя, але без порівняння більшу заохоту дадуть батьки своїм дітям, коли самі регулярно будуть приходити до церкви на Богослуження та приступати до св. Тайн. Добре роблять ті батьки, що забороняють своїм дітям вживати непристойних слів, говорити неправду, та присвоювати собі чужі речі, але далеко більший вплив буде мати наука батьків на дітей, якщо самі батьки не будуть вживати двозначних слів, будуть завсіди правдомовними та ніколи не надужитатимуть ані приватного ані суспільного добра у своїй діяльності. На велике признання заслуговують ті батьки, що заохочують своїх дітей до любови ближнього та пошани церковного і народного авторитету, але більший вплив будуть мати на дітей, як самі будуть з пошаною висказуватись про своїх знайомих, сусідів, духовенство та народних діячів."

„. . . Приклад любови католицької релігії з нашим гарним обрядом та батьківськими переданнями повинен бути докором для тих, що скоро забувають про свою Українську Католицьку Церкву, свій східній обряд та про свої церковно - народні звичаї." Зрозумівши фальшиво американізм, вони оправдують своє дезертирство від своєї церкви і обряду тим, що ані вони, ані їхні діти не думають вертати до рідного краю, таму злишним для них є зберігати церковні і народні звичаї на американській землі. Такі безосновні оправдання вказували б на велике убожество релігійної, обрядової та народної свідомости у тих людей. Якщоб за їхнім прикладом пішли добрі люди, що спровадили їх до З'єдинених Держав, то вони ніколи не побачили б американської землі. Кожний повинен бути льояльним громадянином З'єдинених Держав, що дають нам всі привілеї вільних горожан, але ця льояльність не виключає любови до своєї Церкви, свого обряду та свого Народу. Америка завсіди була захистом для багатьох народностей, що зберегли тут не тільки фізичне життя, але також свої релігійні скарби зі всіма церковними і народними переданнями. Що більше, тут на американській землі деякі народності дали почин до здобуття державної свободи та незалежности своєї батьківщини. Цього великого діла ніколи не могли б зробити, якщоб легкодушно зривали зв'язок зі своєю Церквою та своїм народом. Сам американський нарід дає нам гарний приклад своєї пошани і любови до інших народів та їхніх звичаїв і передань, помагаючи під цю пору багатьом народам світу. Чи українці мали б так скоро забувати про свою Церкву, свій нарід, свій обряд, свою культуру? Що скаже наша історія про тих людей? Що скажуть наші Брати і Сестри поза залізною заслоною, що проливають свою кров за наші церковні і народні святощі?"

„Церковні школи завжди помагали батькам у вихованні їхніх дітей. Вже від самих початків християнства Христова Церква виконувала бажання Христа: „Пустіть діток приходити до Мене . . .", організуючи церковні школи для молоді. Як заглянемо до нашої історії, то побачимо, що з приходом християнства на Україну, тодішня молодь, одержувала релігійну і народну освіту зі шкіл, заснованих духовенством при церквах і монастирях. Годиться з великою пошаною згадати про українських імігрантів у ЗДА, що, йдучи за прикладом наших предків, щирим серцем і душею бажали, щоб їхні діти навчалися в парохіяльних школах про Бога, наш обряд та про наш нарід. Прибувши на американську землю, наше духовенство з церковними дириґентами організували вечірні школи, де діти по науці в прилюдних школах приходили до церковних галь та навчались релігії, українознавства, церковного і народного співу та інших корисних речей.

„Навчання у вечірніх школах звичайно відбувалося через п'ять днів у тижні, а починали науку по полудні від 4-тої до 6-тої години вечора. Українські родичі дуже старалися, щоб їхні діти регулярно учащали до парохіяльних шкіл. Наша історія запише золотими буквами тих священиків, монахинь учительок, дяковчителів, що ревно і з посвятою навчали нашу молодь про Бога, Церкву, східній обряд і нашу батьківщину. Христова Церква домагається в нинішних часах від батьків, щоб вони посилали своїх дітей до католицьких шкіл. Якщо таких нема в наших церковних громадах, тоді батьки обов'язково мають посилати дітей до вечірніх парохіяльних шкіл, щоб діти могли вчитися релігії, східнього візантійсько - слов'янського обряду, церковного і народного співу та українознавства. В останніх часах в деяких церковних громадах незамітно зредуковано навчання у вечірніх школах до двох годин на тиждень. Досвід показав, що в такому короткому часі неможливо навчити дітей правд святої Віри, обряду, співу та українознавства. Передусім релігія є дуже важливим предметом. Вона має підготовити дітей не тільки до чесного християнського життя на цій землі, але також до вічного життя в небі. Якщо для дочасної кар'єри, що триває тільки кількадесять років, даємо довгі роки на студії, то скільки більше треба знайти часу на релігійні студії, що мають приготовити людину до вічного царства в небі."

„Щоб бодай частинно розв'язати цю дуже складну проблему на американській землі, тобто навчання молоді в наших парохіяльних вечірніх школах, закликую Впр. і Всеч. Отців, Преподобних Сестер Учительок, Панів Дяковчителів та всіх людей доброї волі, щоб чимскоріше зорганізували парохіяльні вечірні школи з тридневним навчанням у тижні, від 4-тої до 6-тої години вечора. На це навчання молоді в наших парохіяльних школах треба всім українцям звернути увагу. На це виховання молоді ми не повинні жалувати ані труду, ані праці, ані пожертв. Якщо наші перші іміґранти не були б виховані в любові до своєї католицької релігії та східнього обряду, сьогодні ми не мали б на американській землі ані своїх церков, ані священиків, ані єпископів, ані монаших чинів і згромаджень, ані наукових і добродійних інституцій."

„Про свою будучність рішають самі українці" — стверджує єпископ Амврозій Сенишин у посланні до вірних своєї єпархії, закликаючи їх щоб зберігали свою віру і свій обряд, а вони збережуть їх. Своє послання Преосвященний Кир Амврозій закінчує: „Нехай Милостивий Господь благословить тих людей і ті християнські родини, що доможуть нашій українській громаді закріпити свідомість релігійну, обрядову і народну в нашій молоді".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Загальні Збори УСГ.

Ню Йорк. — У п'ятницю, 25 жовтня ц. р. відбулись тут звичайні загальні збори місцевої Української Студентської Громади. Зборами проводила Президія в складі: Микола Скасків, — предсідник; Володимир Бакум, — заступник предсідника; Марта Салик — секретар.

Збори вислухали звіту уступаючої управи, якій після дискусій уділено абсолюторію. Збори рішили призначити з каси УСГ $150.00 на цілі студентської централі СУСТА та рекомендували Управі відділяти 10% із майбутніх загальних приходів на допомогу потребуючим українцям, які перебувають в Европі.

Крім студентських — порушено ще ряд інших справ. На Зборах виступили зі словом голова Комітету Об'єднаних Американсько - Українських Організацій міста Ню Йорку д-р Роман Гуглевич та Організаційний референт Українського Народного Союзу д-р Ярослав Падох. Збори рішили скликати спеціяльні сходини всіх членів УСГ з метою заложити при Громаді Студентський Відділ УНС. Д-р Я. Падох погодився допомогти в організуванні такого відділу.

На зборах вибрано нову Управу УСГ в такому складі: голова Ярослав Криштальський, заступник голови — Любомир Павлович; секретар — Марта Салик; організаційний реф. — Наталка Палідвор; реф. зовнішних зв'язків — Тетяна Смик; реф. студійних і допомогових справ — Борис Галинський; культ.-освітній реф. — Юрій Малаховський; реф. справ Фонду Катедри Українознавства — Карий В. Маслій; фінансовий реф. — Люба Абрамюк; реф. преси і спорту — Володимир Гайдук. Контрольна Комісія: голова — Константин Савчук; члени — Женя Васильківська і Мирослав Шмігель. Товариський Суд: голова — Степан Хемич; члени — Микола Скасків і Надія Шмігель.

Володимир Гайдук,
(референт преси).

Балтімор, Мд.

З проф. О. Повстенком у Києві.

Початок осіннього сезону значно пожвавив громадську активність нашої громади у Балтимор. Бо ось за Студійними днями", на запрошення Т-ва Прихильників УНР завітав до нас з Вашингтону проф. Олексій Повстенко. Обдарований бесідник, науковець, а передовсім український патріот, — потрапив вже від перших речень і перших світлин, що показав їх на екрані, здобути серця слухачів у виповненій вщерть залі місцевої ІМКА.

На протязі трьох годин, задивлені в екран і заслухані в коментарі прелеґента, мали ми нагоду побувати у нашому Золотоверхому Києві і в нашій Св. Софії. Від славних княжих часів почнаючи, через період царської тюрми, геройську весну 1917-1920 доповідач переніс нас у період жахливої большевицької неволі. Безпощадне, вандальське винищування безцінних пам'яток української культури червоною Москвою як напр.: висадження мінами Печерської Лаври, Михайлівського Монастиря, Церкви Різдва Христового, усіх церков побудованих гетьманом Мазепою, а також цілих дільниць історичної ваги навколо прекрасного колись Хрещатика, поставило крапку над і. — що всяка Москва, біла чи червона, смертельний ворог України.

Зокрема світлина матері-страдниці, що в лахміттях вернувшися з донькою із Сибіру, стоять занімілі на святих руїнах Печерської Лаври і цілим своїм єством виявляють найтяжчий проклін усій совєтчині і Москві, зворушили до сліз усіх. Таким коментарем до тієї світлини проф. Повстенко переконав також усіх, що тільки помноженою нашою жертвенністю на цілі визволення України, нашою діяльністю здійснимо мрію незалежної української держави вже в недалекому майбутньому.

Сповняючи одностайне бажання присутніх, прелеґент показав свій проєкт прекрасного храму Св. Симона в Парижі, закликаючи до щедрої підтримки цього блискучого задуму.

На закінчення тієї так корисної імпрези, д-р А. Булавка подякував гостеві за духову насолоду і прочитав у перекладі уривки з книжки американського римокат. прелата о. Джорджа Бізонетта, що минулого року мав нагоду побувати у Києві і подивляти красу його культури, народу і природи.

Зорганізоване жіноцтво приготовило чай і солодощі.

Голові місцевого Т-ва Прихильників УНР п. Антонові Траєці і секретареві п. О. Бойкові за зорганізування такої корисної доповіді наше щире Спаси Біг!

АБУ

ЗА 10 РОКІВ НЕ ВМИРАТИМУТЬ ВІД СЕРЦЕВОЇ АТАКИ

Шикаго. — Нововибраний голова Американського Товариства для Лікування Серцевих Недуг д-р Роберт В. Вілкінс заявив, що через 10 років винайдуть такі ліки, які з успіхом запобігатимуть ствердінню жил. Д-р Вілкінс сказав, що дотеперішні наукові досліди дають надію, що в найближчих роках вповні можна буде контролювати ствердніння артерій, яке спричинює серцеві атаки. Ствердінню артерій сприяють товста дієта і перевтомлення під час праці.

● У Сайгоні, столиці південного В'єтнаму, відбувався минулої неділі щорічний святочний ярмарок, сполучений з традиційними публічними забавами. Під вечір, коли маси глядачів поспішали додому, під тягарем кількасот осіб завалився вузький міст. Під час паніки потонуло у воді і розчавлено 49 осіб, а понад сотню осіб поранено.

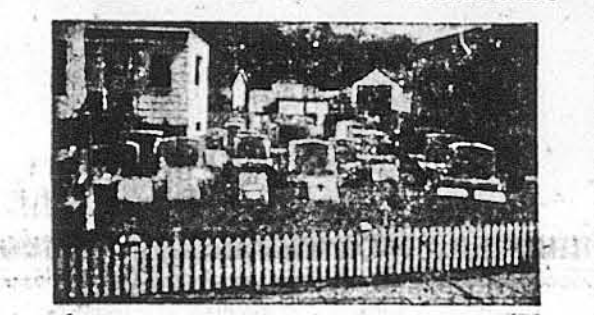
ПОДЯКА

Оцим висловлюємо щиру подяку Високоповажаному п. Президентові УНР в екзилі С. Витвицькому, всім Організаціям, всім Товаришам по зброї та всім Приятелям і Знайомим, які прийняли участь в похороні

бл. п. Д. ГОНТИ

та співчуттями поділили невимовний смуток нашої втрати.

РОДИНА

Совєти перейняли над Сирією господарську „опіку"

Бейрут. — У столиці Сирії Дамаску підписано в понеділок 28 ц. м. договір про „економічну співпрацю", яка насправді виглядатиме так, що Совєти призначили пів більйона долярів, щоб — через фінансування цілого ряду промислових проєктів в Сирії — здобути собі вирішний вплив на тамошню економіку. Вступний договір підписав був у травні ц. р. у Москві військовий міністер Халед ель-Азм. Уже тоді західні часописи повідомили, що він погодився на вимогу Москви, щоб в Сирії прийшов до влади про-совєтський режим, як передумова для збудування Сирії військових летовищ. 17-членна совєтська технічна комісія об'їздила була протягом кількох тижнів Сирію і виготовила своє звідомлення про найпотрібніші для Сирії публічні роботи та промислові заклади. На цій підставі Москва погодилась фінансувати будову нових залізничних ліній та шляхів і автострад, електрівень і інших промислових закладів. В заміну Сирія має постачати бавовну і інші експортові продукти, іншими словами — заставити своє природнє багатство Москві, у ще більшій мірі, як це зробив Єгипет.

ЗДА відповідять атомовою зброєю на всяку аґресію

Перл Гарбор. — Головний Командант американських збройних сил на Пацифіку і в Азії адмірал Фелікс Б. Стамп заявив на пресовій конференції, що ЗДА негайно відповідять на перші познаки комуністичної агресії і то, можливо, навіть „чистою" атомовою зброєю. На думку адмірала воднева американська бомба не допускає комуністів до започаткування великої війни. Комуністи можуть відважитися на малі аґресії, але ця країна мусітиме всіми засобами виграти і малі війни, і про це мусять знати комуністичні аґресори. Адмірал Стамп не вірить в велику війну, бо ЗДА її не почнуть, а „комуністи не схочуть виставити себе на повне знищення". У кожній війні, яку „будемо вести, казав адмірал, ми рішені використати атомову зброю, але це не мусить бути зараз велика воднева бомба зі шкідливою радіяцією, бо ми зможемо покористуватися меншими атомовими, так званими „чистими" бомбами".

Найвищий Суд ЗДА знову відкинув апеляцію Собелла

Вашингтон. Найвищий Суд ЗДА вже 7-ий раз відкинув апеляцію Мортона Собелла, який відбуває 30-річну кару тюрми за шпигунство в користь СССР під час війни в спілці з подружжям Розенберґів, які згинули на електричному кріслі в 1953 році. Адвокат Собелла твердив, що під час розправи Розенберґів і Собелла була порушена п'ята поправка до конституції, яка дозволяє не зізнавати оскарженому, якщо він міг би сам себе оскаржити. Адвокат домагався уневажнення засуду Собелла і назначення нової розправи, але Найвищий Суд ЗДА не знайшов до цього причини і відкинув апеляцію, не подаючи навіть арґументів, чому так вирішив.

Департамент рільництва передбачає зменшування цін на харчі

Вашингтон. — Департамент рільництва передбачає, що роздрібні ціни на харчі цього року почнуть зменшуватися, але вони будуть вищі від цін із минулого року. Видатки на харчі в 1958-му році будуть дещо більші в порівнянні з видатками в 1957-му році, але це буде внаслідок того, що збільшиться число населення, бо ціни на харчі в 1958 році будуть малощо більші в порівнянні з теперішнім роком, а в другій половині 1958 року будуть навіть менші. В публікації департаменту рільництва під назвою „Крайова Харчова Ситуація" пишеться, що консумпція харчів в 1958 році буде така сама як в 1957 році, якщо брати до уваги пересічну кількість харчів, сконсумованих одним громадянином.

Ботлер критикує Айзенгавера й Вилсона

Берклі Спрінґс, Вест Вірджінія. — Голова Демократичного Крайового Комітету Пол М. Ботлер промовляв на зборах Демократичної партії і сказав, що недавні події знищили два „міти" про республіканський уряд президента Айзенгавера. Ці „міти" — це твердження республіканців, що в Білому Домі урядує „найбільший у світі військовий геній — генерал Айзенгавер," який довів до того, що СССР здобули впливи в Сирії і на Середньому Сході. Другий республіканський „міт" — це здогадні здібності колишнього секретаря оборони Чарлза Е. Вилсона. Республіканці вважали його за „генія в ділянці продукції зброї", а СССР випередив ЗДА в випущенні сателіта довкола землі, хоч Вилсон часто запевняв американців, що ЗДА ведуть перед в продукції нової зброї.

Американський юнак твердить, що Кастро має 1,000 повстанців

Ню Йорк. — 20-річний американський юнак Чарлз Е. Расн, який від лютого до 12-го жовтня перебував між кубинськими повстанцями, заявив на зборах в Ню Йорку, що тепер провідник цих повстанців в горах Сієрра Маестро Фідель Кастро має більше як 1000 вояовників. Коли Расн приєднався був до відділу Кастра, то той відділ нараховував 18 повстанців. Найбільше між повстанцями є жителів Куби, але є між ними і порторіканці та мехіканці, а заступником Кастра є арґентинець якийсь Ґевара, якого називають „Чі". На зборах, на яких промовляв Расн, зібрано 1000 долярів на пропаґанду в користь повстанців Кастра. Американський юнак приєднався був до повстанців, коли його батько жив на американському кораблі на Кубі, а покинув кубинських повстанців 12-го жовтня 1957 року, бо тепер його батько перенесений до летунської бази фльоти в Джексонвіллі в цій країні.

В Туреччині буде той сам режим

Анкара. — Після перемоги для урядової Демократичної партії недільних парляментарних виборів у Туреччині — за відомостями тамошньої преси — новий парлямент вибере Селял Баяра знову президентом Республіки, а Аднан Мендерес залишиться прем'єром. За останнім підрахунком голосів, Демократична партія здобула 424 мандати, опозиційна Республіканська 170 мандатів, 4 мандати має маленька Народна партія, а 4 Партія Свободи. Новий парлямент нараховуватиме 610 послів. Тому, що 5 республіканців і три демократи були вибрані в більше, ніж одній окрузі, вони мусять позрікатися своїх додаткових мандатів і в 8 округах відбудуться додаткові вибори. Між вибраними є також Осман Болюкбаші з Народної партії, що його парлямент позбавив посольської недоторканости та який перебуває у в'язниці за „образу парляменту", ніби нанесену в його одній промові. Тепер самі виборці привернули йому посольський імунітет і його випустять на волю. Голова опозиційних республіканців кол. призидент Іноні заявив, що його партія заскаржить правильність виборчих вислідів в усіх округах, в яких програли республіканці, за виборчі зловживання. Три міністри з теперішнього уряду перепали у виборах і тому уряд буде переформований. Міністром закордонних справ стане імовірно Фатін Русту Зорлю.

„НАВТІЛЮС" ЗДОБУВ ВАЖЛИВІ ВІДОМОСТІ ПРО ПІВНІЧНИЙ БІГУН

Кротон. — Командант атомового підводного човна „Навтілюс" комодор Віль'ям Р. Андерсон заявив, що під час підводної подорожі цього човна в околицях Північного бігуна здобуто „в сто разів більше наукових інформацій про ті райони, які здобуто впродовж всіх дотеперішних подорожей". Ці великі наукові здобутки дадуть ЗДА можливість краще використовувати підбігунові околиці під стратегічним поглядом.

Франція й Еспанія співпрацюють у північній Африці

Мадрид. — Довгорічні дуже холодні взаємини між Францією і Еспанією, які межували з виразною ворожнечею безпосередньо після приходу до влади режиму ген. Франка, несподівано надзвичайно поправились, коли у північній Африці постали незалежні арабські держави Марокко і Тунісія. Хоч спершу Еспанія підтримувала самостійницькі рухи арабів проти Франції, то тепер вона йде разом з Францією, прийшовши до переконання, що арабський націоналізм шкодить державним інтересам також Еспанії — стверджують західні коментатори. Конкретно це стосується натиску марокканців на Еспанію, щоб вона передала під марокканську суверенність коло 15.000 кв миль здовж західньо-африканського побережжя, т. зв. південну зону, а також вузеньку смужку біля Іфні, яку Еспанія затримала, як свою морську базу. Французи відкрили в західній частині Альжиру багаті поклади залізної руди. Коли б Марокко дістало згадані рештки еспанської території в північній Африці то експорт тієї руди та взагалі її експуатація були б залежні від ласки Марокка. Тому Еспанія і Франція видно устійнили кооперацію, бо Еспанія зайняла в останньому часі куди холодніше становище до арабів, ніж його мала раніше.

Ділимося
з Друзями та Громадянством сумною вісткою,
що член нашого Куреня
✝
Олександер — „Гіз" — ПАШКЕВИЧ
інженер, член ОУН
помер в 1945 році трагічною смертю в концентраційнім таборі на Сибірі.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
3. Пластовий Курінь У. П. Сеньйорів „Лісові Чорти"

● На передмісті Парижу, недалеко виходу з підземки, застрелено колишнього заступника посадника міста Альжиру, 28-річного арабського діяча Гасіна Черкаллі, Минулої неділі застрелено також 27-річного секретаря профспілки альжирських робітників у Франції, Ахмеда Бехата. Таких атентатів у Франції багато. Це — жертви братовбичої боротьби між альжирськими арабами, пов'язаної з визвольним рухом проти Франції.

ТАРЗАН, ч. 3959. Добровільний робітник.

— Відчуваю, що ці випадки смерти від крокодилів є наслідком диявольської стратегії.

— Але те, що сталося, було останньою краплею, — відповів Билл. — Ніхто не схоче тепер сплавляти колоду!

— Вони й не мусять, — закінчила мавполюдина. — Цим разом я сам сплавлятиму колоду за течією!

БЮЛЕТЕНЬ

Об'єднання б. Вояків-Українців в Америці (ОбВУА)

Др. Володимир Галан

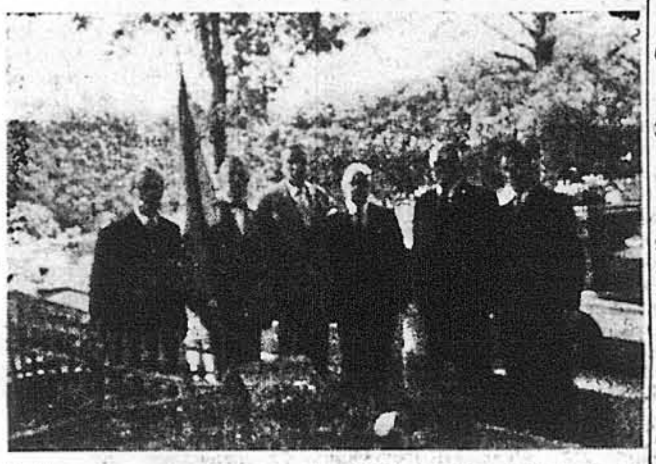
ШАНУЙМО РІДНУ ТРАДИЦІЮ

Кожна державна нація виростає на ряді поколінь, які одно другому передають свій державний досвід, свої державні ідеали. Кожна нація теж високо шанує свою традицію, зложену віковою працею передових громадських працівників, людей науки, військовиків. Провідники нації в окремих періодах часу входять у пантеон нації. Їх шанує і поважає кожне покоління, молодь пізнає їхні діла і вчиться на них, щоб ще краще і ліпше служити свойому народові. Теж українська новітня історія мала прегарних і відданих працівників, мала знаменитих державних мужів і військовиків-полководців. Та ми часто забуваємо про них і тим самим відходимо від того принципу, на якому виростають великі нації, щоб будувати своє майбутнє на своїй традиції, якій треба віддати пошану і з якої треба вчитися.

В часі мойого побуту в Парижі 22. червня 1957 року відбулась Панахида на могилі команданта Української Дієвої Армії під час визвольних змагань Української Народньої Республіки в 1918-1919 рр. ген. Омеляновича-Павленка, на цвинтарі Монт Парнас. На могилі зібралась горстка людей, переважно старші вже віком колишні військовики — комбатанти. І в усіх нас присутніх мимохіть стануло питання: „А де ж наша молодь? Де представники діючих організацій і наших установ"-

Лиш тісний зв'язок усіх поколінь, лише повлідовне продовження праці поколінь може поставити націю на належну височінь. І саме тому нашим завданням, завданням військовиків, завданням нашої організації Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці дбати, щоб в американсько-українській громаді всі шанували пам'ять наших військових і громадських провідників, головно тих, яких працею наш народ двигнувся вище у своєму рості. Лише пошана для нашої традиції, пошана для тих, які творили традиційні вартості, може зберегти в наступних поколіннях цього духа і цю силу, які дозволять цим поколінням виконати свої завдання.

Тому шануймо в першу чергу, поширюймо і продовжуймо нашу військову традицію, яка створить найкращі дії нашого національного минулого і яка є єдиною з найтвердших запорук нашої національної суверенности в майбутньому.

З Панахиди над могилою ген. Омеляновича - Павленка на цвинтарі Мон Парнас у Парижі, 22 червня 1957. Серед українських комбатантів, — другий зправа — ген. О. Удовиченко, третій — д-р В. Галан.

Юрій Липа

СВЯТИЙ ЮРІЙ

Націє, народжена з огня,
Націє великая, молись. —
Яснозбройний Юрій, як колись,
Осідлав могутнього коня;

Мов лявіна біла поплила,
Гуркіт скель лама малі серця,
Розбігається отрутна мла
Від проміння дивного лиця;

Націє, народжена з огня,
Ось прийшов твій Юрій, мов воскрес,
Стримує могутнього коня,
Простягає руку до небес.

ДАР УКРАЇНСЬКОМУ ВОЄННОМУ ІНВАЛІДОВІ

Визвольна боротьба українського народу залишила нам багато воєнних інвалідів, вдів, сиріт і немічних вояків. Вони розпорошені по всіх континентах і останками сил борються за своє фізичне існування, бо не мають змоги запрацювати на свій чи своєї рідні прожиток.

ДОПОМОГА УКРАЇНСЬКИМ ВОЄННИМ ІНВАЛІДАМ — ЦЕ СПРАВА ЧЕСТИ КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ.

Як кожного року, так і тепер, у незабутні Листопадові Дні, українські комбатантські організації, об'єднані в Суспільній Службі Комбатантів, звертаються до Вас, Українська Громадо в ЗДА:

ЗЛОЖІТЬ СВОЮ ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ВОЄННИМ ІНВАЛІДАМ.

Суспільна Служба Комбатантів, у порозумінні з УККА і ЗУАДК, закликає все Українське Суспільство до щедрих датків у допомогу нашим воєнним інвалідам, яких доля залежна в теперішніх обставинах виключно від ваших пожертв.

ВІДДАНІСТЬ ВИЗВОЛЬНІЙ ІДЕЇ ДОКАЗУЄТЬСЯ ДІЛАМИ — А НЕ СЛОВАМИ.

Щиро просимо до співпраці в листопадовій збірці Всечесніше Духовенство Українських Церков, Українські Організації, Пресу й усе Українське Громадянство в ЗДА.

ЛИСТОПАД — МІСЯЦЬ УКРАЇНСЬКОГО ВОЄННОГО ІНВАЛІДА!

В усіх справах допомоги інвалідам пишіть і висилайте пожертви на адресу:

SUSPILNA SLUZBA KOMBATANTIW
866 North Sevent Street, Philadelphia 23, Pa.

ЗА СУСПІЛЬНУ СЛУЖБУ КОМБАТАНТІВ:

Іван Поритко, голова
Олександер Білик, заст. голови — **Микола Прасіцький**, секр.
† **Дмитро Гонта**, член — **Богдан Артимишин**, член

Зенон Стефанів

ВІЙСЬКОВА ПЕРІОДИЧНА ПРЕСА

Всім відомо, що до військової справи, найбільше з всяких ділянок знання, примінено всі найновіші здобутки науки й техніки.

Військова фахова література якої кількість і якість відображує рівень й наставлення збройної сили, поділяється в основному на такі категорії: 1) військово-наукові окремі публікації, куди входять твори воєнних клясиків та сучасних авторів, що займаються дослідженням історії воєн, питаннями стратегії й тактики на підставі досвіду останніх воєн і в світлі розвитку нової зброї як також проблемами найновішої техніки, б) учбові військові посібники, службові статути, статути бойового навчання і под. і в) військова фахова преса.

Військову пресу розділяємо на такі спеціяльні роди:

1) **вузько-фахові періодики**, в яких порушується тематику окреслених родів військ та окремих родів зброї, як, наприклад: справи летунства, фльоти, піхоти, артилерії, панцерії, інженерії, санітарії, постачання, озброєння тощо.

2) **популярні видання**, звичайно тижневики, призначені для всіх об'єднань збройних сил та військової резерви, або окремо для наземних, морських і повітряних сил.

3) **пресові органи комбатантських організацій**, військово-традиційних товариств та військової резерви.

4) **військово-наукові періодики**, що призначені здебільшого для високих старшин, що поглиблюють своє знання.

Я задержуся довше коло цієї останньої групи, в надії, що може дехто з наших б. військовиків ближче поцікавиться теоретичними військознавчими студіями. В цих публікаціях о б г о в орюється справи, що входять в засяг вивчення війно- і військознавства та відносяться до історії воєн, стратегії, тактики, науки про зброю, воєнної техніки, воєнної політики, права та економіки, воєнної філософії і соціології і т. п.

Подаю рівночасно список деяких найважливіших військово-наукових журналів на різних мовах. Тих, що бажали б ближчих інформацій про спосіб одержання, прошу звернутися до підписаного через редакцію бюлетеню ОбВУА.

1. Military Affairs (амер.).
2. Military Revue (амер.)
3. Journal of the Royal United Service Institution (брит.),
4. The Army Quarterly (уо.),
5. Revue de Defense Nationale (франц.),
6. A l l g emeine Schweizerische Militaer Zeitschrift (швайц.),
7. Wehrwissensch a f t l i c h e Rundschau (нім.),
8. Wehrkunde (нім.),
9. Bellona (пол.).

Іван Поритко

ПЕРШИЙ ЛИСТОПАД

1-го литопада цього року минає тридцять девять років з того дня, як українські блакитно-жовті прапори на вежах города Львова сповістили світові, що українці Галицької Волости виявили свою волю жити самостійним життям у своїй незалежній державі. Де тільки живуть українські люди у вільному світі, вони урочисто святкують Листопадові Роковини, на яких згадують ці піднеслі події, які ще переповідають нам їх живі учасники. Але тих очевидців щораз менше. Віддаль часу чимраз більше ділить нас від Листопадового Чину, який до основ змінив нас та залишив нам ясний дороговказ. Але ми забуваємо нераз, що основою його була жертва крови кращих синів народу.

З визвольних змагань по першій світовій війні, як теж і з другої світової війни остались тисячі українських воєнних інвалідів. Опікуватися інвалідами на рідних землях не маємо змоги, зате обов'язком українське громадянства у вільному світі є дбати про допомогу тій частині воєнних інвалідів і немічних кол. українських військовиків що опинилися по цім боці залізної занавіси. Вони потребують постійної опіки і допомоги, одні потребують одіння, харчів, а другі грошової допомоги на закупно ліків, протез, чи на утримання родини чи виховання дітей і т. д.

Під сучасну пору у вільному світі є кругло 400 кол. українських військовиків, якими українське громадянство обов'язане опікуватись та дати матеріяльну допомогу, головно залишеним у Европі. В Німеччині деяка кількість українських воєнних інвалідів одержує ренти від німецького уряду, таких є коло 80 осіб. Всі інші одержують звичайні допомоги від німецького соціяльного уряду (около 140 осіб) або нормальні ставки безробітних. Тільки кількох інвалідів мають постійну або доривочну працю. З усіх вище поданих допомог не можна заспокоїти найконечніших життєвих потреб.

На прожиткове мінімум самітнього інваліда в Німеччині подрібно місячно 300.00 ДМ, інакше все є небезпека погіршання здоров'я в інвалідів, яке є хитке і кволе. Основна рента, що її отримує частина наших інвалідів від німецького уряду за стверджене воєнне інвалідство місячно становить: для 30% інвалідства — 30 ДМ, 40% — 38 ДМ, 50% — 48 ДМ 60 від. — 60 ДМ. 70% — 80 ДМ, 80 відс. — 100 ДМ, 90% — 120 ДМ, і 100% — 140 ДМ Одначе більшість наших інвалідів, як сказано, одержує тільки звичайні допомоги від соціяльного уряду, а там ставки цієї допомоги значно менші. З повищого ясно виходить, що допомога української суспільности своїм інвалідам не тільки потрібна, але необхідна, бо їх важку долю поліпшити, чи бодай злагіднити можемо тільки ми самі. Цього ніхто за нас не зробить.

Українці в ЗДА взагалі розуміють вагу допомоги колишнім учасникам визвольної збройної боротьби, бо від самого початку включилися і допомогову акцію українським воєнним інвалідам і кожного року в місяці листопаді зорганізовано переводять збірки на Дар Українському Воєнному Інвалідові. У минулорічній збірці зібрано 9,263. 21 долярів, з чого післано до розподілу СУВІ 4,650 долярів, уділено індивідуальних доразових допомог на квоту 2,445. 90 долярів, головно на закупно ліків та протез і т. п., а решту розділиться у місяці листопаді. На адміністрацію збірки витрачено всього 220.30 долярів. Ця допомога злагіднила у великій мірі незавидний стан наших інвалідів. З признанням зазначуємо, що і в цьому році у збірковій акції знову проводять поза комбатантськими о р г анізаціями Відділи УККА, УНСоюзу, молодечих організацій, Союзу Українок, кілька Відділів інших братських Союзів і інші.

В день Листопадових роковин знову пригадаймо про українських воєнних інвалідів! Як щороку, так і в цьому році, українські ветеранські організації через свою Суспільну Службу Комбатантів переведуть у місяці листопаді збірку на Дар Українському Воєнному Інвалідові.

Треба сподіватися, що всі українці виявлять свої патріотичні почування до Першого Листопада щедрими пожертвами в допомогу нашим братам, що в збройній боротьбі за Україну втратили своє здоров'я або окалічіли. Сповнім гідно наш почесний обов'язок супроти 1-го Листопада, який, тому тридцять дев'ять років, розбудив приспане почування до України й від того часу щорічно скріпляє віру в остаточну перемогу української нації.

Ген. шт. ген. О. Греків

О. Греків

1918-ИЙ РІК В УКРАЇНІ

В новій історії України найважнішою датою являється 1918-ий рік, рік великих надій й великих розчарувань. Коли попередній рік можна вважати за дитячу пору молодої української державности, то 1918-ий рік був вже виходом на світову арену юнака, що робив відважні спроби здобути належне йому місце серед вільних европейських народів.

Але він мусів від першого таки свого кроку йти дуже тернистим шляхом. Кінець 17-го й початок 18-го років ставали з кожним днем все більше грізними для молодої української держави. З різних сторін, як з заходу, так й зі сходу безперервно виринали перешкоди, що не давали можливости організуватися й упорядкувати державне життя. Розвал російського фронту, значна частина якого тягнулася здовж українського кордону, йшов на очах. Повінь „сірих шапок", що самовільно втікали до дому, все більше й більше заливала українську територію. Ця маса не визнавала ніяких законів, ніякого порядку й хаотично котилася через Україну, приводячи все на своїй дорозі в стан цілковитої анархії.

А між тим не спали й большевики. З другої половини грудня вони розпочали прямий наступ проти України. Їх енергійна пропаганда підняла на ноги й місцевих комуністів, яких було досить багато як у Київі, так й в інших більших містах.

Але Україна ще не мала своєї регулярної армії. На боротьбу проти большевиків вийшли окремі формації різних добровільних отаманів, виступи яких не були об'єднані в пляномірну операцію й тому не могли дати ніяких рішучих наслідків. Трагедія Крутів хоч високо підносить блискучу вартість українського патріотизму, але також яскраво виявляє хиби військової справи того часу й безвиглядність боротьби такими примітивними засобами.

Перед державним проводом імперативно виринало питання, як урятувати ще не сконсолідовану українську самостійність. Продовжувати боротьбу методами так званої „малої" партизантської війни було, розуміється, можливо, але це не могло принести радикальної зміни ситуації. В найбільш небезпечному для України напрямку на Київ йшла досить вже добре зорганізована й чисельна большевицька армія Муравйова. Зупинити її та викинути з України можливо було лише через аналогічну потугу. Але здвигнути її вже не було часу, та й уряд не був тепер навіть господарем цілої своєї території, бо й у Харківському й Чернигівському напрямках, на півдні й у самому Київі місцеві прихильники большевизму зорганізувалися в в озброєні групи й перейшли до активних виступів, маючи в багатьох випадках успіх.

Шукати порозуміння з новим московським проводом була безнадійна річ. Москва бачила слабість України. Москва була захоплена, запалом неофіта, своєю „світовою місією". Її умови могли бути тільки диктатом, руйнуючим Україну дощенту.

Треба було десь шукати приязної допомогової сили І тут рішення само кидалося в очі. Російський фронт не існував більше. Український кордон був відкритий німцям. Кожну хвилину їх військо могло вступити на Україну, як ворог і завойовник, не ліпший від большевиків. Треба було попередити цю небезпеку. До того — це було відомо, що німецький нарід напружував вже свої останні сили, щоб втримати натиск Антанти. Економічно він стояв майже на краю загибелі. Все говорило за те, що німців можна, так сказати, найняти ціною харчових постачань, щоб звільнити Україну від большевицької навали. Концепція порозуміння з німцями здавалася вигідною в усіх відношеннях. Український уряд прийняв її і зреалізував.

Німці прийшли в Україну, як союзники. Вони виконували коректно умови Берестейського договору. Психологічно цілком було природно, що після безнадійного стану поперед цих часів на цілій Україні запанував безмежний оптимізм і люди леліяли надії на будуччину.

На жаль, цей повний надій настрій тривав лише дуже короткий час. Ситуація німців на їх західньому фронті ставала все гірша й гірша. Розійшовшись по всій Україні вони скоро побачили її слабість й свою перевагу, як збройної сили. У них зродилася обгрунтована реальними умовинами спокуса — зі спільників України перебитись в її господарів. Лишилися лише, як формальна й моральна перешкода цьому, умови Берестейського пакту. Але й ця перешкода втратила своє значення, коли фактичним провідником німців на Україні стала людина, яка не вагаючись почала розглядати Берестейський договір як клаптик паперу. Начальник штабу німецького війська на Україні, генерал Гренер, відіграв дуже поважну, але й дуже шкідливу для України ролю у тому періоді її визвольного руху.

Цей генерал мав славу енергійної людини. Він дійсно був такий. Але по своїй натурі людина безмежної самопевности й нетерпимости до чужого погляду, людина обмежених обріїв і малого політичного досвіду, він узяв у своїй діяльности супроти україн с ь к о ї влади тон переможця в завойованій ворожій країні. Першим його кроком після прибуття до Києва було припинення всіх військових формувань, що вже почали йти в Україні.

Зробившись таким чином фактичним повновладним господарем цілої окупованої німцями частини українського терену (друга її частина, значно менша, була зайнята австрійцями), він перейшов до вивозу з України складів

(Закінчення на стор. 4-тій)

Полк. К. Василенко

БОЇ ЗА КЕРЧЕНСЬКИЙ ПІВОСТРІВ У 1941 ТА 1942 РР.

В листопаді 1941 р. частини совєтської армії так панічно втікали з Керченського півострова, що опинившись за Керченською протокою не зупинялись на Кубані, а прямували до м. Армавіру.

В м. Армавірі, що знаходиться більше як за триста кілометрів від Керченської протоки, в той час був розташований Штаб Північно-Кавказької Військової Округи з численними загонами „з а г р а д ітєльних атрядов" НКВД,, які й стримували здемолізовану отару, що в більшості й складалася з політруків та комісарів.

На Таманському півострові „непереможні" совєтські війська залишили: великі отари овець, череди коров, сотні бочок чудесного кримського вина та гори консервів. Все це несподівано дісталося зголоднілим юнакам Краснодарської Старшинської Школи, які на наказ Сталіна зайняли оборону по побережжі Таманського півострова, як 12 Окрема Стрілецька Бригада, яка входила до складу 51 армії. Крім цієї бригади була ще тут Окрема Морська Бригада, яка укомплектувалась з недобитків Ч о р н о м орської фльоти.

Обидві ці бригади мали „старшин фронтовиків", бо такий наказ був Сталіна, в штабах та на командних посадах. Хоч, правду кажучи, ці фронтовики ще пороху не нюхали.

Німці, зайнявши Керченський півострів, розставили гарматні та мінометні батерії так, що простріблювався ввесь берег Кубані. Час від часу посилали вони гостинці на Кубань. Спочатку, після кожного обстрілу, сподівалися німецького десанту, але з часом привикли, бо втрат, ні в людях, ані в матеріялах не було. Та й пахучого кримського вина було достатньо, щоб заспокоювати нервовий стан. Тому, що вино було „трофейне", то його вживали за українською приказкою — душа міру знає.

Людський склад частин, що займали оборону, був не поганий, але озброєння та матеріяльна частина були надзвичайно погані. І так, частина автоматчиків мала всього кілька „фінок", а решта були звичайні рушниці. Окрема протипанцерна частина мала лише одну протитанкову гармату та по пляшці з запальною рідиною на кожного вояка. Під час десанту був одержаний для 12 ОСБ один міношукач, яким ніхто не вмів користуватись. Наказ штабу 51 армії вимагав — навчити ввесь старшинський склад користуватись цим міношукачем. „Решта шукачів буде одержана після висадки десанту".

Совєтська агентурна розвідка, вишколена НКВД й залишена в німецькому запіллі, мала сухі харчі і ручні радіоапарати та систематично подавала звідомлення про розташування німецьких військових частин, штабів, баз. В середині грудня отримано звідомлення, що німці масово від'їжджають додому, отримуючи різдвяні відпустки, їдуть на „Вайнахт", а поповнення не прибувало. Совєтське командування на 20 грудня 1941 р. мало вже точні відомості, одержані через агентурну розвідку, про розташування німецьких частин та їх чисельність, про розміщення воєнних баз; тому Сталін дав наказ негайно підготовити десант на Керченський півострів.

Запрацювали штаби. Старшини приспішено вивчали морські берего Керченського півострова. Десантна операція була призначена на 24 грудня о год. 24.00. Для десантної операції ця пора була найкраща. Ослаблена німецька оборона. Тумани й дощі давали можливість підійти непомітно до самих берегів призначеного місця десанту. Відчувався лише недостаток десантного транспорту.

Для десантної операції призначено три армії: Сорок третя, Сорок сьома та П'ятьдесят перша. Сталін видав таємний наказ „Не нижче штабів дивізій. Не жаліти людей і засобів, за всяку ціну прорвать німецький фронт".

Перед десантом авіяція отримала завдання: розбомбити військові бази, штаби з'єднань та транспорт. День 24 грудня випав для авіяції дуже гарний. Кучові хмари прикривали ескадрилії совєтських бомбовиків, що йшли хвиля за хвилею на Керченський півострів. Бомбардування було безпомилкове, бо про це подбала агентурна мережа в запіллі ворога.

Вечером в ніч з 24 на 25 грудня над протокою почав стелитись туман. Під прикриттям туману, вся транспортна рухлядь, а складалась вона з старих призначених на брухт барж, катерів та дубів прибула до призначених для посадки місць завчасно. Вантаження першого ешелону відбулося своєчасно і він відійшов в точно визначений наказом час. Другий ешелон, з яким мав висаджуватись і автор цих рядків, чекав на посуд, який мав повернутись після висадки першого ешелону. Цілу ніч прождав наш ешелон транспорту, але так і не діждався.

Ранком туман піднявся. Сонячне проміння залило піщану косу Чушка, де ми лежали в холодному мокрому піску, маскуючись сірими совєтськими шинелями від ворога, якому з високого берега Єнікале дуже добре видно було косу. Аж вечором, коли добре стемніло, наш ешелон, що складався з 12 Окремої Стрілецької Бригади, отримав наказ перейти на нове місце, що знаходиться 23 кілом. на північний схід від Чушки. Цілу ніч, без відпочинку ми маршували. Ранком прибули до нового місця постою.

Доля першого ешелону була вияснена аж тут. Баржі та катера не могли підійти близько до берега, а тому червоноармійці, на наказ, скакали у воду. Багато з них почало топитись і кричати. Крик сполошив німців. Вдарили німецькі гармати, застрочили кулемети. Ввесь транспорт затоплено. Ракети ясно освітили беріг й німці стріляли впритул. От чому ми не діждалися транспорту.

Вночі під час маршу віяв низовик, легенький теплий вітерець, а під ранок перемінився вітер. З півночі почав віяти рвучкий, холодний москаль. Заграло море. Під сечір хвилі досягали дев'ять балів. Чотири дні розбурхане море не давало можливости нам вантажитись. На п'ятий день отримали ми наказ вертатись на Чушку. Знов нічний марш. Під час маршу почалась завірюха, Сніг з піском засипав очі. Дороги замело снігом, часом приходилось брести в снігу по пояс.

Знесилені й голодні червоноармійці мріяли скоріше добратись до канонерки, яка мала нас забрати, для десанту. Яке ж було здивування, коли замість канонерки ми побачили старий дерев'яний катер, на якому було встановлено дві протилетунські гармати. Катер забрав лише окремий стрілецький курінь та окремий загін автоматчиків і нас, штабових старшин.

Гори криги, що гнав москаль з Озівського моря, посадили нас на Турецький вал. В каюті капітана, за доброю чаркою кон'яку, я довідався про технічні спроможності нашої „канонерки". Перед війною, ця, з дозволу сказати, „канонерка" обслуговувала на Кавказькому березі міста Анапу й Геленжік. Дерев'яна її частина зовсім прогнила і тому спеціяльна комісія після технічного огляду ухвалила розібрати цей старий катер на брухту. Плавати цим катером було заборонено. Несподіваний вибух війни з цієї гнилі зробив військову канонерку. Капітан „канонерки" щойно вийшов з в'язниці, де сидів як „японський шпіон" з березня 1941 р. Десант і брак досвідчених капітанів допомогли вирватись на волю цьому надзвичайно милому зукраїнізованому грекові, що проплавав 35 років на великих товарових пароплавах без аварій.

Москаль не вгамовувався та й мороз крепшав. Наша шкарлупка обмерзла й потріскувала. Криголом викликаний з Новоросійська, щоб врятувати нашу військову частину, прибув аж на третій день. Слава Богу, що протока замерзла, а то годували б ми морських раків.

Коли ми висадилися в Керчі, то вже там був штаб 51 армії, від якого ми отримали наказ негайно просуватись вперед. Пройшли ми без бою більше ста кілометрів і за цей час побачили одного полоненого, якого охороняли енкаведисти та двох забитих німців, в яких були вивернуті кишені. Лежали вони без чобіт. Перед Владиславівкою в поперек Керченського півострова був викопаний глибокий протитанковий рів. Чотири місяці перед цим ровом товклися три совєтські армії, з виконати завдання Сталіна „прорвати німецький фронт за будь-яку ціну" так і не змогли.

(Закінчення на стор. 4-тій)

Автор цього нарису — колишній високий старшина совєтської армії.

Р. Л.

ВИСАД В ІНЧОНІ

Із споминів з Корейської війни

Прощай чарівна, хоч загадкова країно сходячого сонця! Стоячи на помості корабля, який віз мене на Корею, де в той час відбувалися гарячі бої, з жалем в серці покидав я Японію. На кораблі переводимо час, як хто може: одні пишуть листи, другі чистят кріси, а ще інші на палуб вдумливо вдивляються в глибину моря.

Надходить ніч. Плесо Жовтого моря немов дзеркало, тихе, лиш час до часу кораблі перекликуються сигналами. Ми є на транспортовому кораблі (АРА). Десь далеко перед нами пливе один кружляк, по боках нищильники та ескортові кораблі. Під водою бережуть нас підводні човни, а в повітрі щохвилини перелітають ескадри літаків. Скоро минає час і ми, навіть не оглянувшись приїхали на місце нашого призначення. З гучномовця пролунав голос, що відчитував наказ ген. Мек Артура. Наша дивізія призначена здобути висадною операцією Інчон!

На небі мерехтіли ще зорі, коли раптом спокій ночі заворушили гарматні стріли. Кілька годин тривало обстрілювання побережжя, аж залунав приказ готуватися до висадки. Один за одним злізаємо по шнурових драбинах в десантні човни (LCP). Наповнені човни відпливають від корабля та, кружляючи, один за одним чекають сигналу відплисти в сторону берега. Кожний напружений, стиснувши кріс в руках, мовчки чекає. Паде сигнал і човни лавами простують до берега. Час операції обрахований буквально на хвилини і найменше спізнення чи прискорення може мати жахливі наслідки.

Кулі далекосяжних гармат з кружляка далі риють побережжя біля Інчону. В точно означений час, десь далеко за обрієм, гарматні цівки замовкнуть і в ту саму мить ми повинні вискакувати на берег. Ворог обстрілює наші човни. Нараз „мій" човен вдаряє об беріг, відчиняється передня платформа, наче на кивок палочки, мовкнуть наші гармати і ми вибігаємо на беріг. В той же сам час над нами появляються ескадри наших літаків і заледви яких 30 стіп від нас скидають град запальних бомб. Це т. зв. „close air support", — близька летунська допомога. Ворог розкриває сильний вогонь і деякі з моїх товаришів падуть. Поволі крок за кроком віддаляємось від берега. Тим часом з великих десантних кораблів виїздять на берег танки та, випередивши нас промощують нам шлях. Свіжі лави вояків разом з танками прориваються в зайняті ворогом терени. Завданням нашої частини було здобути і вдержати само побережжя. Стріли віддалюються, десь перед нами іде завзятий бій, але покищо ми — виконали своє завдання. Оглядаюсь позад себе: в далині сіріють кораблі, між берегом і кораблями пливають човни, які привозять постачання і відвозять ранених. Зараз таки при березі бачу кілька перевернених човнів. Розгорнено шатро першої допомоги, перед яким стоять чи лежать ранені вояки. Стає тихо, лиш час до часу пролунає вистріл якогось причаєного партизана. Закуривши, чекаємо на дальші прикази.

І якось не хочеться вірити, що тут ще так недавно ішов завзятий бій. Що тут з учорашніх безжурних юнаків створились вояки, які перешли вогненне хрещення.

Минали дні, прийшов другий висад на Вонсоні, біля манджурського кордону, потім несподіваний зимовий відступ перед китайськими комуністами, що лава за лавою дикими ордами переступали річку Ялу й заливали з півночі на південь нещасну Корею. Прийшли важкі бої, бували нераз безнадійні ситуації, які вимагали майже надлюдської видержливости. Але день 15 вересня 1950 року завжди живо з усіми подробицями стоїть перед моїми очима. Бо це був день історичного висаду в Інчон, коли я став „правдивим" вояком.

1918-ий рік в Україні

(Закінчення зі стор. 3-тої)

військового майна, від якого залежала вся будуччина України, й харчових продуктів в далеко більшій кількості, ніж це було встановлене у Бересті. Можливо, що він хотів блискучими виявами своєї енергії зробити персональну кар'єру, можливо, що, як патріот свого рідного краю, він хотів чужим коштом підтримати батьківщину, що вже вичерпувала свої останні сили в нерівній боротьбі майже проти цілого культурного світу. Але з яких би причин це не ділося це була насправді грабіжницька акція.

Центральна Рада не могла байдуже дивитися на це й виступила з протестом. Її будинок був оточений німецьким військовим відділом, голова., М. С. Грушевський, арештований, а цілий склад народних представників без довгих розмов розігнаний. Через зручну виборчу махінацію під протекцією німецького війська генерал П. Скоропадський став гетьманом України, бо контролювати абсолютну систему було легше і кориснiше чим мати до діла зі складним апаратом молодого республіканського державного устрою.

Персонально генерал Скоропадський був абсолютно ропадський був безумовно носив історичне, хоч, правду кажучи, й не дуже добре за ділами його далекого предка, українське ім'я. Але до державного проводу України в такий тяжкий час він аж ніяк не був підготовлений. Вагаючись весь час між німецькими вимогами й домаганнями його колишніх петроградських товаришів й друзів, які оточували його, він менш усього зумів зрозуміти життьові інтереси й актуальності українського народу й кінець своєї української кар'єри припечатав посиланням карних відділів проти мирних селян та федераційною угодою з білогвардійським, гостро ворожим Україні, проводом. Великі надії після договору з німцями закінчилися для України повним їх банкрутством.

Але прийшли нові сміливі надії. Німці залишили Україну. Нова українська влада з тріюмфом увійшла у Київ. Сама собою виринала думка, що тепер держава вийшла на свій незалежний шлях. Деякі західні держави її визнали. Поїхали до чужих столиць українські дипломатичні місії й представництва. Зоряна мрія довгих поколінь українських патріотів й мучеників за українську ідею, ніби, почала здійснюватись.

Але знову ця радісна доба не була довга. Большевики в українській справі твердими кроками йшли по прокладеній російськими царями дорозі. А ця дорога Україні аж надто болюче відома. Петроград і Москва тягнули з України усі її соки. Коли до мене в Одесі за часів переговорів з французами, прийшов як представник Денікіна колишній відомий чорносотенний посол в Державній Думі, Пуришкевич, з домаганням підпорядкування українського війська „верховному" проводові Денікіна і почув, що Україна твердо стоїть на платформі самостійности, він висловив таку характеристичну думку: „Коли Україна хоче бути самостійною, то у такому разі ліпші для нас (себто великоросійських імперіялістів) большевики, ані ж самостійна Україна". Цим сказано все в цій справі. Тому, тримаючися тих самих поглядів на незалежність України, большевики ні на хвилинку не думали дати Україні зміцнитися. Вони вже почували себе досить твердо, щоб приступити до наступ на Україну широким фронтом. Українській владі не прийшлося довгий час панувати в Києві. Вона була примушена під переможним натиском червоної саранн знову покинути його й податися на захід. Знову й друга велика надія не здійснилася. Держава не володіла більше своєю історичною столицею й значні частини її землі осталися в чужих руках.

Несподівано блиснула ще одна надія на поліпшення української справи. До Одеси приїхав французький десант. Український уряд відразу схопився за цю можливу нову допомогу. Розчарування прийшло вже в наступному році.

Один рік — це дуже короткий відрізок часу, зокрема у житті нації, але цей рік був цілою епохою в українській історії. Стільки сприятливих виглядів і стільки тяжких ударів! Але історія є вчителем життя. З її фактів й науки легше знайти вірний шлях для переможної майбутньости й України.

Святослав Шрамченко

Капітан-Лейтенант Фльоти

ВОЄННО-МОРСЬКІ НОВИНИ

I Совєтська воєнна фльота

Що Совєти хочуть дістатись на перше місце морської потуги в світі (див. мою статтю „Совєти хочуть бути першою морською потугою в світі" — Свобода" ч. 7, 13 січня 1956 р.) показують відомості, подані „НС Неваль Інстітют Асвадінґ", як рівнож і світовою фаховою воєнно-морською пресою за останніх кілька місяців.

Виявилось, всупереч твердженням закордоних фахівців, що Совєти таки будують і то вже яких 19 місяців, в Миколаєві два літаконосці типу велетня „Форресталь", хоч трохи менші. Приблизні дані 55.000 тон, 35 вузлів, довжина 1000 стіп. Вони ніби то призначаються на Далекий Схід. Тут лише виникає питання, як вони могли б дістатись туди, бо ж невідомо, чи Туреччина пропустить їх, а по-друге, якби всупереч загальному положенню це й сталося, то Суезьким каналом вони не мали б можливости, через завеликі розміри, переплисти, а мусіли б плисти або навколо Африки, або Південної Америки.

З міноносців чи винищувачів, Совєти вибудували вже аж 58 і то великого типу на 2,300-2,400 тонн, а не так, як показують Світові Воєнно-Морські Довідники лише по 1,900 тонн.

Совєти перейняли від ЗДА зовнішнє позначення воєнного корабля — білою цифрою на носі.

В початках вересня 1955 року великий міноносець „Керч" прибув на відвідини до Болгарського порту Варна. Цього міноносця не було в жадному Світовому Воєнно-Морському Довіднику

В жовтні 1955 року Англію (Портсмут) відвідали два Совєтські кружляки і 4 міноносці. І яке ж було здивування морських фахівців Англії, коли один з кружляків „Суворов" виявився несподіванкою для них, бо про його існування вони не знали.

В американській пресі появились відомості, що на Балтиці загинув совєтський кружляк „Новосибірськ" і що це був колишній італійський кружляк „Дука д'Аоста". Одже італійський кружляк „Дука д'Аоста" передано Совєтам у 1948 році, вони перевели його у Чорне море і перемонтували на „Сталінград". З Чорного моря він нікуди не виходив і тому на Балтиці не міг бути. Якщо там загинув який корабель під назвою „Новосибірськ" то це міг би бути новий міноносець - типу назв міст, або навіть торговельний пароплав.

Самі воєнно - морські експерти признають, що вони все таки добре не знають складу нових кораблів Совєтської фльоти, ані того, що Совєти будують.

Тому й росте така небезпека, що несподівано Совєти можуть дійсно перейти на І-ше місце морської потуги у світі.

II Західньо- німецька Воєнна Фльота

Нова Західньо-німецька воєнна фльота мусить мати лише оборонний характер в рамках „НАТО", як це передбачають т. зв. Паризькі протоколи. Вона має складатись у першу чергу з 153 одиниць, на будову яких боннський уряд призначив 459,000,000 долярів. Ці кораблі мають бути стрижнем нової німецької фльоти, який має бути закінчений у 1960 році. Кораблебудівельна програма передбачає будову: 8 ескадрових міноносців, 30 дуже швидких катерів, 2 спеціяльні кораблі для оборони портів, 6 мінних загородників, 30 дуже швидких травлерів, 17 фреґат, 9 танкерів, 12 мінових кораблів 3 малих підводних човнів і ціла черга вишкільних і допоміжних кораблів.

Тонаж міноносців має бути 2,200 тонн з екіпажем 250 — 280 людей, взагалі міноносці мають бути головним ядром нової німецької фльоти і майбутня загальна німецька кораблебудівельна програма передбачає будову аж 60 міноносців і до того 48 малих (350 тонн) підводних човнів. ЗДА передали Німеччині вже 4 мінних загородники, але остання хоче одержати від ЗДА 12 міноносців і купити від Англії 6 фреґат для шкільного призначення.

На чоло нової Німецької фльоти призначено віце-адмірала Фон Руґґе, б. морського дорадника ген. Ромеля. Новий німецький прапор є червоно-чорно-жовтий з чорним орлом посередині

За фотознімками німецької преси видно, що зовнішній вигляд старшин і моряків мало чим відрізняється від попередньої німецької фльоти. Не має лише у старшин кручених золотих наплечників, замість них є наплечники з золотими нашивками, як у більшості у фльоти світу.

Цікавий факт подає німецька преса, що коли в Бонні відбувалася перша парада нових німецьких збройних сил, яку приймав сам Аденауер в присутності всього дипломатичного корпусу, то французький посол сказав: „Як вони прийшли до Парижу, то їх добре чули, але коли б тепер прийшли то ми їх не почули" (бо не мають кованих черевиків). Тут цікавим є пригадати, що коли у французькій нижчій палаті депутатів проходила в своїм часі справа згоди Франції на нову німецьку збройну силу, то деякі депутати виступали, щоб обов'язково заборонити німцям підбивати черевики цвяхами!

З ЖИТТЯ І ПРАЦІ ВІДДІЛІВ ОБВУА

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Загальні Збори, що відбулися в дні 19-го січня 1957 р., вибрали Управу Відділу ОбВУА в ось такому складі: голова сот. д-р І. Козак, — заступник голови ген. штабу полк. А. Валійський, секретар сот. інж. Д. Дмитренко, організаційний референт сот. О. Круглий, культурно-освітній референт пор. І. Кедрин-Рудницький, скарбник пор. І. Винник, член Управи сот. І. Мирошниченко; Контрольна Комісія: ген.-пор. О. Загродський, інж. О. Гладишовський, полк. Ю. Богун де Ляре, інж. А. Зубенко; Товариський Суд: Д. Галичин, д-р Гр. Нички, д-р Ст. Ріпецький.

Відділ влаштовує кожного місяця сходини членів з доповідями переважно на військові теми. В дні 11-ого травня уладжено внутрішнє святкування з приводу роковин закінчення 1-го Зимового Походу. Того ж дня відбулася Районова Нарада ОбВУА при участи членів Головної Управи. Після наради Товариська Зустріч її учасників та запрошених гостей, що проходила в сердечній атмосфері та принесла гарний моральний і матеріяльний успіх. — Переведено збірку на Дар Українському Воєнному Інвалідові, подрібний вислід якої подаємо понижче. Відновлено співпрацю з Комітетом Об'єднаних Українсько-Американських Організацій м. Ню Йорку-Відділ УККА, що була раніше припинена. — При Відділі створено місцевий Громадський Комітет Відзначення 40-річчя Віднови Українських Збройних Сил, що в його склад увійшли всі члени Управи Відділу та відпоручники деяких комбатантських і молодечих організацій. — Члени Відділу прийняли організовану участь у традиційній Параді Льояльности. Чисельний стан Відділу 103 особи.

НЮАРК, Н. Дж.

Річні Загальні Збори ОбВУА відбулися 24го лютого ц. р. у власній домівці в присутності 28 членів (на всіх 44).

Збори відкрив коротким словом голова Відділу д-р Володимир Бемко, згадавши, що у діловім році померли члени бл. п. полк. М. Куликівський і бл. п. д-р Іван Турянський і присявні однохвилинною мовчанкою вшанували їх пам'ять. Зборами проводила президія з побр. д-ром Романом Криштальським, як предсідником і побр. М. Стебельським, як секретарем. Обширне звідомлення з діяльности в імені уступаючої Управи склав секретар д-р О. Утриско. Відділ об'єднював 44 членів, що правильно платять вкладки і 12 членів-неплатників. Праця Відділу за звітуючий час була успішна, а зокрема листопадова збірка дала в допомогу українським воєнним інвалідам суму 465 долярів. Згідно з дорученням Головної Управи ОбВУА, Відділ зорганізував і вдало перевів величаве свято Роковин смерти Головного Отамана Симона Петлюри. Вдалою була і друга імпреза, переведена спільно зі станицею В-ва к. В. УД. — це ,Вечір живої газети' з доповідями редакторів Івана Кедрина, Івана Керницького, д-ра Романа Криштальського та виступу чвірки ревелерсів. Чистий прибуток 70.00 долярів переказано дітям залишенців в Европі. Третьою імпрезою був незвичайно вдалий листопадовий апель. До дальших успішних підприємств треба зачислити „Маланку" на спілку з Т-вом „Самопоміч". Після дискусії обрано нову Управу в такому складі: д-р Володимир Бемко голова, Василь Байбарак і д-р Роман Криштальський заст. голови, д-р Осип Утриско секретар, Василь Кузик скарбник, Александер Лісевич господар і Антін Змій бібліотекар.

(Закінчення на стор. 5-тій)

З воєнно історичних дослідів

Чи можна було оминути політичну й мілітарну катастрофу восени 1919 р.?

(З доповіді ген. штабу полк. А. Валійського в Нюйоркському відділі ОбВУА)

Полк. Аркадій Валійський виголосив 5 жовтня ц. р. в програмі щомісячних доповідей Відділу ОбВУА в Ню Йорку доповідь на вищезгадану тему, заторкнувши в ній найболючіше питання, яке все ще викликає історико-політичну дискусію, чи навіть підсичує існуючі деякі антаґонізми в українському громадянстві: хто і що завинило в політично військовій катастрофі, яка нагрянула була в 1919 році безпосередньо після того найсвітлішого моменту, що ним було здобуття Києва 30-го серпня 1919 року? Доповідач тримався строго ділового й суто-військового тону. Про похід на Київ з погляду стратеґії він доповідав був уже раніше, а цим разом обмежився до проаналізування взагалі самої доцільности, самої раціональности цілого того пляну, взявши за підставу тодішні об'єктивні дані, в яких знаходилась об'єднана Українська Армія, та вся тодішня воєнна ситуація в Україні. Тому варта познайомитись з його поглядами бодай в найзагальніших штрихах, в найкоротшому змісті.

На вступі полк. А. Валійський звернув увагу, що з нагоди 40-річчя відбудови української збройної сили й 40-річчя української революції треба, при згадуванні окремих її подій і епізодів, вірно триматися історичної правди. Інтерпретувати події можна за своїм світоглядом, але самого факту не вільно перейначувати і тут малим виправданням є так звана добра воля того, що так робить. На жаль, у різних статтях і доповідях переплутується назви і числа військових з'єднань, назвища військових командантів, кількість військових частин і т. п. Так, наприклад, в одній статті називалось Юрка Тютюнника, як команданта південної групи в часі походу на Київ, а він таким не був; писалось про 200,000 армію денікінців і большевиків в 1919 р. в Україні, а вони разом в той час мали на українському фронті не більше 50,000 війська; говорилось про генерала Денікіна під Києвом, коли треба було говорити про ген. Шкуро і ген. Бредова; казалось про оточення українцями 14-ої сов. армії, що було абсурдом. Писалось навіть, що Київ зайняла Українська армія і частини Гал. армії, коли насправді зайняли його 30 серпня частини 3-го Галицького Корпусу, після якого на другий день вступили туди запоріжці і повстанці, і був це Запорізький Корпус, який складався з трьох дивізій, а не Запоріжська Дивізія. Не большевики вибили українців з Києва, а денікінці — і т. д. Доповідач висловив жаль, що не тільки ляїки роблять такі помилки в своїх статтях, а й фахові старшини, які, очевидячки допускаються таких помилок тільки тому, що не прикладають великої ваги до своїх писань і не перевіряють даних за легко доступними джерелами.

Полк. Валійський поставив тезу: чи концепція походу на Київ у 1919 р. була політично й стратегічно оправдана? Він дав негативну відповідь і доказував її. Автори пляну походу на Київ, фахові штабові старшини й українські патріоти, не були підготовані до обставин партизанської війни. Щойно в 1920 р. в совєтській військовій академії вперше почали вивчати партизантську стратеґію і тактику. Воєнна техніка змінюється і змінює організацію армії, змінює тактику, а нова воєнна тактика перевертає давні пляни. Але деякі засади стратеґії є тривкі, вічні. Такими засадами й є: 1. наступ може переводити тільки армія фізично сильна, відпочита, засоблена у зброю і амуніцію, 2. армія не може мати двох штабів, 3. треба оминати двофронтової війни, 4. не можна залишати позаду і на крилах свого наступу сильного ворожого фронту, 5. не вільно встрявати у два чужі ворожі фронти. Тим часом у 1919 році: УГА була фізично вичерпана, пригнічена морально після поразки з поляками, не мала зброї ані амуніції. У ще гіршому стані була Дієва Армія УНР, не було повної фізичної і моральної боєздатности. Треба було передусім відпочити, перегрупуватись, роздобути зброю й амуніцію. Не є вірно, що ворога можна розбити тільки офенсивою: у 1-ій світовій війні доказав це Гінденбурґ над Мазурськими озерами, доказала оборона Вердену й битва під Варшавою.

Великою слабістю української армії були два її штаби. Наявність двох штабів дала фатальні наслідки на конкретних воєнних операціях. Щойно 10 серпня 1919 створено штаб Головного Отамана, але й тоді члени того штабу не були згармонізовані. Українці мали проти себе два фронти: денікінський і большевицький. Денікін рішуче і цілком ясно відкидав усякі розмови з українцями, яких не визнавав. Він не хотів визнати навіть Грузії. Зате з українського боку проявлювано дивну впертість в шуканні злагоди з Денікіном, висилаючи до нього різні військові делеґації: сотника Пересаду, ген. Омеляновича-Павленка, полк. Каменського. В той час Денікін мав північний фронт з большевиками, довгий майже на 1,000 км. На півдні українців існував большевицький фронт. Під час наступу на Київ ген. Юнаків справедливо страшенне хвилювався, бо ген. Удовиченко не міг з 3.500 вояками втримувати довго Вапнярки. Доповідач називає і аналізує мотиви, які промовляли „за" і „проти" плянів походу на Київ чи на Одесу, взявши до уваги стратегічне, політичне і економічне значення тих двох міст. Похід на Київ вирішили національно-політичні імпульси: всі хотіли бути в Києві, зі здобуттям якого в'язали якісь неозначені великі надії, бо ніхто не думав „що далі". Вирішивши іти походом на Київ із прикриттям від сторони Одеси треба було обов'язково рахуватися із зустріччю з Денікіном. Тим часом директиви зі штабу Гол. Отамана були дуже неясні і наївні: „не вдаватися в бої", без виразного сказання, що діяти, коли бої накине ситуація. Згодом самі творці того пляну критикували його: генерали Юнаків і Сальський. Доповідач доходить до висновку, що взагалі кожний наступ в тому часі, чи на Київ чи Одесу, був самогубством. Треба було в тому часі перейти до стратегічної оборони на лінії Буг-Христинівка-Шпола. Цю оборону повинні були переводити 3 Галицькі Корпуси з Волинською групою на лівому крилі, а ціла Дієва Армія повинна була вдарити на 14-ту совєтську армію, зліквідувати її і після того перейти до стратеґічної резерви. Треба було здобути час на відпочинок і реорганізацію. Треба було в тому часі зорганізувати повстанську армію, а большевикам дати змогу справитись з Денікіном і після того почати війну з большевиками. Навіть, коли б тоді большевики були нас побили, то ми були б мали вільне південне запілля, Антанта була б побачила силу УНР, був би вільний відступ на Румунію, та — що найважливіше — була б збережена українська єдність, яка розбилась внаслідку невдачі походу на Київ, що викликала розпач в рядах армії. Не було б ані Зятківців, ані Любарської катастрофи, ані Варшавського договору.

Доповідь викликала була палку довгогодинну дискусію.

І. К-н

Бої за Керченський півострів у 1941-42 рр.

(Закінчення зі стор. 3-тої)

Втрати червоної армії були величезні. Майже три рази обновлювався склад армій Кавказького фронту. Три рази 43, 47 та 51 армії розпочинали наступ і кожний раз після важких втрат наступ заломлювався. В першому наступі що був в січні 1942 р. майже цілком були знищені 12 ОСбригада та Морська бригада.

В лютому місяці совєтське командування в наступі застосувало нову тактику — артилерійську атаку. До ударної групи 51 арм., на яку покладалось завдання прорвати німецький фронт, було приділено ґвардійську мінометну бригаду (катюші), артилерію головного командування та танкову бригаду.

Наступ мав початись о 5 год. артилерійською атакою, але дощ, що почав лити ще з вечора, зірвав наступ. 43 та 47 армія втратили зв'язок ще на початку бою. 51 армія, що трохи просунулася, затримала наступ, а пізніше змушена була відійти на вихідні позиції.

Третій наступ підготовлявся на 11 травня, але німці випередили.

Німецька авіяція та свіжі танкові частини, що прибули з Франції, в перший день наступу опанували ситуацію. Бомбардування 9 травня вирішило ввесь наступ. В цей день був убитий командувач 51 армії ген.-поручн. Львов. Втрачено керування босм. Почався безладний панічний відворот усіх армій.

Три армії в усім технічним вирядом дістались німцям, лише комісари й комуністи кидались в море з наміром перепливсти шостикілометрову протоку. Цілу ніч на морі чути було нелюдський крик потопаючих. Німецький беріг мовчав, а совєтський кулеметним вогнем подавав допомогу потопаючим.

На ранок все втихло.

Через тиждень Сталін по радіо повідомив: „Після плянового відступу Керченський півострів нами залишено".

Німецька пропаґанда відповіла: „До всіх журналістів світу: хто бажає побачити пляновий відступ червоної армії на Керченському півострові, може вільно приїхати й оглянути місця боїв та трофеї".

Ів. Керницький

„ЯВОРІВСЬКИЙ РЕШЕТНИК"

(Уривок із п'єси)

Дія відбувається у Львові, в Листопаді 1918-го року, в третій день боїв з поляками за місто.

I

В мешканні пані Павлової, в кухні Вегоріє, клоклониться до заходу листопадовий день. Десь, недалеко, горить великий пожар, на білих фіранках у вікнах таки за стіною, стукоге блимають криваві цятки. Зовсім близенько, немов би скоростріл.

Пані Павлова похилилась над балією, викругує щойно випране шмаття. Мокрою рукою раз-у-раз відгортає з гола піт та сивіюге вже волосся. Михасько сидить коло столу, завзято уплітаюги хліб, попиває з горнятка каву великими ковтками. На долівці, йому в ногах, лежать зв'язані в один тлумок яворівські вироби: сита, решета, рогожі, колотавці, дерев'яні іграшки.

Грохнула детонація аж хата задрижала, стіни захитались, скло у вікнах забряжгало! Михасько перестав їсти. Трохи з подивом, трохи з переструху:

— О-о! Ну й стріляють!

Пані Павлова випростала крижі, перевела дух:

— А показилися б. кольки б їх сперли, варіятів зваріованих! Три дні нема цісаря в державі та й вже народ ошалів: одні винайшли собі Україну, другі якусь Польску, стріляють, бавляться у війну а бідний нарід терпить.

— А гому нарід терпить?..

— На ж тобі, гому нарід терпить!.. Та ж води не годен принести з помпи, бо кульки скагуть за тобою, як оси. Вугля не годен принести з Чернівецького Двірця, бо цілий горить, а тут зима за плегима! Незадовго і хліба не буде...

— Ой перепрашаю вас, пані! А я так присадився до вашого хліба...

— Та їдж, коли'с голоден. І долий собі там кави, тільки не переверни прімуса. Без цукру, бо без цукру, але кажеться — годі, війна!

— Дякую вам, пані. Я тут маю свою паляницю.

— А, як маєш паляницю (Схилилася знову над шматтям). А як там у вас, на селі?

— Та так.. Загати вже подавали, коноплі покіпали, барабулі викопали...

— Та я питаю ги у вас також вибухла тая Українаа?

— О, так! На стації розбили два ваґони з цукром! То ж то люди наносились! Мішками!

Пані Павлова з жалем, з огірченням:

— Та ж тут, головігку, два дні й дві ногі рабують маґазини на Янівськім! Наблонну вулицю всипали мукою, як снігом. З цілого Городка народ пре, як на Зарваницю, а тут тобі, на жарт, не годен показати носа на вулицю. Б'ють без милосердія!

— Хто кого б'є?

— Говори ж тобі! Не гуєш, хто б'ється?.. Поляки з українцями, о. Українці засілися в Головному двірці, о, а поляки витягнули маніньґвера на святу Ельжбету і кроплять по них, а кульки літають попід наші вікна. Ну, подивися: збили хоробники, вікно тай ще вазонок з настурцією! Новий вазонок!

— Пані, а ви маєте мішок?

— Тобі нащо мішка?

— Якби я знав куди, то сам пішов би принести вам трохи муки, ги цукру.

— Сиди, не рипайся! Дякуй Пану Богові і Пресвятій Панні, що цілий дістався сюди. Та ж могли тебе ги сі ги ті, калатнути, як раз плюнути. Тера народ гине, як мухи! З дахів б'ють, з вікон б'ють, зі сутерин б'ють, ой, Матко Найсолодша Милятинська, що ж воно буде?.. Кінець світа ги кінець людям?

Розлягається ще одна експльозія, немов би справді світ валився. Пані Павлова перехрестилась:

— О, гуси, що там робиться?

— Та гую, прошу пані, але мені такой треба йти. Мушу віднитати паниga та віддати йому віктунок.

— Дитиногко, де ж ти тепер його знайдеш, коли ціле місто в огні, як з-поза кожного вугла, з кожного закамарка гигає на тебе нагла і несподівана смерть! Та коли б хог знаття — де він стоїть, на котрій вулиці, в котрому будинку.

— Може якось допитаюся. Наші їмость дуже мене просили, щоб я передав йому той клунок з харгунком. А я їм кажу: „Передам, їмостуню, пердам, раз уже йду до Львова з решетами".

— Ну, і знав ти коли вибратись з тими решетами, бодай тобі добро було! А що там їмость передали?..

— Та є тут пегена курка, грудка масла, книш... ну, знаєте вже там всього нарихтували. Як кожна мама.

— Він же був у мене, як друга дитина — хресте святий, від отіцького мешкає в мене на станції! Ще з того гасу, як записали його до першої гімназіяльної. Пригадую собі, ніби то вгора було, як самі отець декан привели його сюди просто з церкви святого Юра, з небоженьства... Такого смішного, обстриженого, в гімназіяльному мундурку.. Та й кажуть до нього: „Ромцю, то суть пані Павлова, твоя господиня. Маєш їх тепер слухати й поважати, бо вони віднині будуть тобі за рідну маму!" хвартух до огей, захлипала, Михасько теж крадькома обтер сльозу, встав, прибирає з підлоги свої яворівські пригандали..

— То, кажете, пані, три дні як його нема?

— Три дні й три ногі, синогку, ні-слиху, ні-диху. Прийшов зі школи в середу, поклав книжки на полицю та й каже: „Пані Павлово, прошу мені дати гисту білизну, шкарпитки і пару хустогок до носа, бо мене не буде вдома кілька днів. Не можу вам сказати куди йду, бо то велика таємниця, але завтра ви самі про все довідаєтесь". Так, так, синогку, вони тримали те все в страшному секреті, ніхто нігого не знав, ніхто слова не писнув! А вони ще тої самої ногі фасували ґвери в Народній Гостинниці на Костюшка вулиці, а як Львів пробудився на першого, рано, то на Ратуші вже була наша, українська фана!

Під гас останніх слів пані Павлової Михаськове обличчя дивно проясняється, ніби йому поволі відкривається якесь велике довгождане об'явлення:

— Прошу пані, то ви... то ми також українці?

Пані Павлова „фукнулась":

— А ти хто, гадав?.. Поляки? Янтки з Замарстинова?

— Ну, коли так, то я кидаю свої сита-решета і йду на войну!

Підготова святкувань 40-ліття віднови українських збройних сил

В місяці травні ц. р. Головна Управа ОбВУА звернулася окремою відозвою до українського громадянства взиваючи на протязі року відзначити 40-ві роковини початку організації українських військових частин, яку містимо на іншому місці.

В осередках більшого скупчення українців та осідку Відділів ОбВУА йде вже підготова до гідного відзначення цих роковин.

Громадський Комітет для Відзначення 40-ліття Віднови Українських Збройних Сил створено у **Ню Йорку** старанням тамошнього Відділу ОбВУА. В його склад увійшли поруч усіх членів Управи Відділу відпоручники деяких місцевих комбатантських і молодечих організацій. Комітет, що його очолює голова Відділу, д-р І. Козак, плянує вшанувати згаданий ювілей 14 грудня ц. р. В програмі свята: доповідь д-ра С. Ріпецького, а в мистецькій частині деклямація дир. Й. Гірняка, фордепіянове сольо Дарії Гординської-Каранович та виступ хору „Думка".

Центральне святкування з приводу цих великих роковин має відбутися у **Филаделфії, Па.**, заходом Головної Управи ОбВУА разом із відзначенням 40-ліття Віднови Української Державности.

Досі відбулося святкування з приводу 40-літнього ювілею Віднови Українського Війська тільки у **Мінneaполіс, Мінн.** і в **Шикаго, Ілл.**

Свято Українських Збройних Сил в Шикаго відбулося 13 жовтня ц. р. Після Вояцького Апелю у виконанні п. Мотулка і пластунів Я. і О. Білинських та Івана Ґули, що проходив під згуки сурм і похоронного маршу Бетговена, в супроводі пісні „Коли Ви вмирали" у виконанні хору „Сурма" під кер. п. М. Желехівського, виголосив святочну доповідь сот. В. Тимцюрак. Відтак слідувало висвітлення знимок з минулих і сучасних подій та з часів боротьби українських армій. Свято закінчено літературним монтажем „Україні" у виконанні п. Р. Турянської та в'язанкою стрілецьких пісень у виконанні хору „Сурма".

В **Міннеаполісі** відбулось свято ще 19 травня ц. р. під фірмою Союзу Українських Ветеранів. Також під фірмою місцевих комітетів відбулись подібні свята в **Нюарку, Н. Дж.**, і в **Клівленді, Огайо.**

Сот. В. Тимцюрак промовляє на вояцькій Академії в Шикаго

РАЙОНОВІ НАРАДИ

Головна Управа Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці заініціювала ряд Районових нарад колишніх українських вояків в цілях: оживлення діяльности організації, приєднання до ОбВУА досі ще незорганізованих колишніх вояків — українців, узгіднення напрямних праці та взаімного відношення і співпраці всіх діючих на терені ЗДА українських комбатантських організацій.

Такі районові наради відбулися:

Шикаго, Ілл.

В днях 6 і 7 квітня ц. р. при участи понад 70 делеґатів від всіх діючих комбатанських організацій в стейті Іллиной і сусідних, то є ОбВУА, Братства УСС, Товариства і Об'єднання кол. Вояків УПА, Братства кол. Вояків I УД УНА. Почесним предсідником був генерал-хорунжий Іван Омелянович Гавленкзо, а нарадами вміло проводив голова місцевого Відділу ОбВУА сотн. Володимир Тимцюрак. Основну доповідь про значення ОбВУА в нашому громадському житті, його ідеольоґічні основи та відношення до других комбатантських організацій виголосив заступник президента ОбВУА сот. Дь. Поритко, по чім відбулася пожвавлена дискусія, в якій забирали голос: ген. штабу полк. Василь Чабанівський, полк. Алесандер Даниленко (УПА), майор Борис Шевченко, сот. Святослав Левицький (дивіз), сот. Антін Артимович (УСС), Карло Малий (дивіз.), Ігор Білинський (корєсць), Панас Кологривенко, Дмитро Дахнівський, Володимир Чопівський, Прокіп Матійців, Мирон Стець і др. У висліді ухвалено ряд резолюцій, які були опубліковані в пресі.

Відділ в Шикаго чисельно є на другому місці і об'єднує 108 членів. Нові керівні органи Відділу вибрані на річних зборах в дні 15 квітня ц. р. в такому складі: сот. Володимир Тимцюрак голова, пполк. Олександер Даниленко і сот. Антін Артимович заст. голови, Стефан Маєвич секретар, Мирон Стецев скарбник, Ігор Білинський заст. скарбника, Прокіп Матійців організаційний референт, Панас Кологривенко реф. суєп. опіки, Карло Малий і Стефан Левкович члени. Контрольна Комісія: полк. Віктор Дяченко, сот. Святослав Левицький, Богдан Білинський, Богдан Зборик, і Зенон Голубець. Суд Чести: д-р Йосип Матковський, Борис Шевченко, Дмитро Дахнівський, Григор Залізняк, Володимир Чопівський.

Рачестер, Н. Й.

Другу районову нараду відбуто в днях 4 і 5 травня ц. р. в Рачестер, в якій взяло участь 30 делеґатів, а в тім і делеґати з Боффало.

Були приявні також представники молоді. Головну Управу ОбВУА репрезентували заступники президента д-р Ів. Козак та пор. І. Поритко. Перший з них, що був обраний предсідником зборів, виголосив доповідь про ідеологію, діяльність та значення Об'єднання б. Вояків Українців в Америці, а другий про діяльність та осяги тієї організації в ділянці Суспільної Служби. Після доповідей розгорнулася оживлена дискусія, є якій взяли участь майже всі приявні. Предметом дискусії були численні актуальні справи. Її центральним пунктом була консолідація всіх існуючих комбатантських організацій. Схвалено відповідні резолюції. Дискусію продовжувано відтак при спільній трапезі, до якої засіли всі учасники наради. Всі присутні розцінили того роду наради, як ні та домагалися, щоб їх влаштовувано на місцях принаймні раз в рік.

В НЮ ЙОРКУ

Третьою з черги відбулася дня 11-го травня ц. р. Районова Нарада в Ню Йорку. Число учасників коло 60, в тому відпоручники Станиці УСС, Відділу Братства кол. Вояків I Української Дивізії УНА та Відділу ОбВУА в Нюарку. Нарадами проводила президія в складі: д-р І. Козак — предсідник, А. Кузик — заступник предсідника, В. Косаревич-Косаренко — секретар. Від Головної Управи ОбВУА прибули през. д-р В. Галан, заступник през. інж. І. Поритко та скарбник сот. Й. Вишневецький. Д-р Галан виголосив довшу доповідь про завдання та значення нашого Об'єднання. При цьому нав'язав до діяльности першої комбатантської організації на терені ЗДА. „Стрілецької Громади" та її зв'язків з американськими комбатантами. Звернув увагу на необхідність плекати нашу військову традицію та освідомлювати американські політичні та військові чинники про нашу Визвольну Боротьбу шляхом англомовних видань. І. Поритко з'ясував діяльність Сусп. Служби Комбатантів при Головній Управі ОбВУА, та її дотеперішні висліди. Далі він насвітлив заходи Головної Управи в справі консолідації всіх українських комбатантських організацій. У дискусії, що проходила на високому діловому рівні, взяло участь понад 25 учасників. При цьому заторкнено та обмірковано поруч консолідації також цілу низку актуальних справ, що входять в засяг діяння ОбВУА. Схвалено також відповідні резолюції.

Після наради відбулася Товариська Зустріч її учасників.

РАЙОНОВА НАРАДА У ФИЛАДЕЛФІЇ

Четверта Районова Нарада ОбВУА відбулася в дні 18-го травня ц. р. у Филаделфії. Приявних було біля 40 осіб, в тому числі відпоручники Відділу ОбВУА в Честер. Нарадами проводила президія, що її очолював генштабу полк. Дяченко, як почесний, та проф. Л. Шанковський як діловий предсідник. Доповіді виголосили през. д-р В. Галан та заступники президента д-р І. Козак та інж. І. Поритко. Теми доповідей та хід дискусії були аналогічні, як на попередніх Районових Нарадах. Резолюції схвалено також. Після наради її учасники провели декілька годин на дружній розмові.

ВШАНУЙМО 40-ВІ РОКОВИНИ ВІДРОДЖЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

ВІДОЗВА ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В АМЕРИЦІ

Весною 1917 року, при активній участі українських вояків і моряків в перших революційних подіях у Петрограді і Кронштаді, впала царська влада в Росії і настала була весна для українського народу. Він гарячково почав скидати окови, накладені на нього впродовж сторіч, від злощасного Переяславського договору, та організувати власне національно-державне життя. Здоровий інстинкт і державно-творчий розум продиктували українцям зараз у перших тижнях революційного здвигу розпочати заходи за організування рідної армії.

Вже 29 березня 1917 року постав в Києві Український Військовий Клюб ім. Гетьмана П. Полуботка, який поклав собі за ціль приступити до „негайної організації власної національної армії, як могутньої своєї мілітарної сили, без якої не можна й подумати про здобуття повної волі України". Покликано до життя окремий Український Військовий Організаційний Комітет, 1 травня 1917 сформувався Український Козачий ім. Гетьмана Богдана Хмельницького Полк, а 18 травня відбувся Перший Всеукраїнський Військовий З'їзд. Він покликав до життя Український Генеральний Військовий Комітет, який незабаром перетворився в Генеральний Секретаріят Військових Справ, пізніше Військове Міністерство Української Народної Республіки. По всій Україні йшов рух за творення самостійного війська з власними старшинами, підпорядкованого українській державній владі. Коли внаслідку ворожого і злобного наставлення так званого демократичного правління за Тимчасового Уряду в Росії не можна було перевести плянованої українізації військових з'єднань з українським вояцтвом на тодішньому фронті, приступлено самостійно до творення Української Армії. Найпламенішим трибуном самостійної української збройної сили і збройної боротьби за самостійність України був Симон Петлюра, пізніший Головний Отаман Військ УНР.

Історія цього новітнього українського війська повна найбільш великих і найсумніших моментів. Молода Українська Армія, мусіла боротись проти біло-московських реакційних армій, підтримуваних західніми альянтами, і проти червоних московських орд, і проти польського наступу. В цій своїй боротьбі проти імперіялістів з усіх сторін — Українська Армія не дістала найменшої допомоги від тодішніх керівних потуг світу. Вона мусіла теж щойно своєю кров'ю спаювати і гартувати духа українського народу, прокиненого революцією із довгого сну. Не всилі була оборонити відроджену українську державу молода Українська Армія проти загарбницьких ворогів з усіх сторін, при кволій ще державницькій свідомості мас, затруюваних ворожою демагогією.

Однак Українська Армія не згинула. Вона лишила по собі заповіт збройної боротьби за українську державність, заповіт, який знаходив послух і втілення у повстанських зривах, у різних пізніших військових формаціях на всіх землях Соборної України, у підпільному русі спротиву. Українська Армія залишилась живою в думках і серцях не тільки її ще живучих — вже не численних — учасників колишніх українських вояків, але й всієї української нації та тих її синів і доньок, які вийшли з України і поселились далеко від неї. Українські поселенці в далекій від України землях стали вже громадянами інших держав, але поклали собі за завдання — плекати традицію українського світлого минулого та приєднувати святій українській справі приятелів у вільному світі.

І тому й ми, українська громада в З'єдинених Державах Америки, повинна урочисто відсвяткувати 40-ві роковини Української Армії. В порозумінні з Українським Конґресовим Комітетом закликаємо до творення скрізь, по всіх центрах скупчення українців в ЗДА, окремих Комітетів вшанування роковин відродження Збройних Сил України. Тому, що ідея Української Армії не знає партій, ані обласного походження українців, ані їх релігійного вірування, а знає тільки збройну боротьбу проти ворогів української волі, то й ці Комітети повинні охоплювати громадян українського роду без уваги на партійно-політичний поділ чи віровизнання. Кожна громада хай вшановує роковини відродження Української волі, то й ці Комітети повинні охоплювати громадян українського роду без уваги на партійно-політичний поділ чи віровизнання. Кожна громада хай вшанує роковини відродження Української Збройної Сили на службі української державної ідеї, як уважає за відповідне. Хай тільки всім присвічують при цьому такі цілі:

віддати поклін тіням поляглих борців за волю України;

відсвіжити світлий спомин українського збройного визвольницького зриву в одних, та познайомити з тими часами інших, молодших, які не пам'ятають тих часів;

використати це наше свято для інформаційних цілей, щоб познайомити американський світ про першу в історії війну з московськими большевиками, що її вела Україна, познайомити американський світ з тими ідеалами, за які свою кров лила Українська Армія.

ГОЛОВНА УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ БУВШИХ ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

Д-р Володимир Галан — президент, д-р Іван Козак, Іван Поритко, Валентин Сім'янцев — заступники президента. † Дмитро Гонта — головний секретар, Йоахим Вишневецький — головний скарбник. Михайло Савчин, Микола Прасіцький, Микола Вайда, Богдан Кандюк, Ярослав Штойко — члени

З ЖИТТЯ І ПРАЦІ ВІДДІЛІВ ОБВУА

(Закінчення зі стор. 4-тої)

Филаделфія, Па.

Відділ ОбВУА у Филаделфії обєднює понад 150 членів, кол. українських військовиків різних українських військових формацій (УСС, УГА, УНР, I УНА, УПА і ін.) з часу визвольних змагань і другої світової війни.

Річні Збори Відділу, яким проводила вибрана президія в складі побр. Ів. Поритка, як предсідника і Ів. Струка, секретаря та почесного члена ґенерального штабу полковника Петра Дяченка, відбулися 14 вересня ц. р. В звітах управи унаглядненo, що у діловім році Відділ проробив заплянoвану працю та і дальше займав належне місце у громадському житті української спільноти в Филаделфії. Відділ виступав у всіх загально національних відзначуваннях, зокрема зорганізовано у Листопадовім і Державнім (22 січня) святах. Доповіді головно на військові теми, що відбувалися кожного місяця, притягали значну кількість слухачів. Велику роботу пробив Відділ у допомозі кол. своїм товаришам зброї — українським воєнним інвалідам, зібравши у листопадовій збірці в Филаделфії понад 1,000 долярів (за чотири роки зібрано Відділом понад 4.500 долярів).

Нову Управу вибрано в такім складі: Микола Алексевич, голова, Іван Данківський і Макар Каплистий, заст. голови, Микола Вайда, секретар, Роман Беднарський, скарбник, Володимир Кріль,орг. референт, Іван Струк, реф. сус. опіки, Евген Рудий, культ. осв. реф., Володимир Мельник, імп. реф. Микола Кривопуск, госп . реф., Ів. Черник, Т. Лисенко і М. Даниленко, члени. Контрольна Комісія: Д-р Микола Рибак, Микола Прасіцький, Андрій Шкільний, Кальніченко. Суд Чести: Андрій Дідківський, Іван Банах, Володимир Михалюс і Ярослав Штойко.

Вечором по зборах відбувався в залі ЗУАДК-у товариський вечір, на якім при склянці чаю до пізна уночі гуторило кол. воянтво про спільно пережиті вояцькі пригоди.

Нюарк, Н. Й.

Річні Загальні Збори Відділу ОбВУА відбулися 24 лютого ц. р. у власній домівці в приявності 28 членів (на всіх 44). Збори відкрив коротким словом голова Відділу д-р Володимир Бемко, згадавши, що у діловім році померли члени бл. п. полк. М. Куликівський і бл. п. д-р Ів. Турянський; приявні однохвилинною мовчанкою вшанували їх пам'ять. Зборами проводила президія з побр. д-р Романом Кришталським, єк предсідником і побр. М. Стебельським, як секретарем. Обширне звідомлення з діяльности в імені уступаючої Управи склав секретар д-р О. Утриско. Відділ об'єднував 44 членів, що правильно платять вкладки і 12 членів не-платників. Праця Відділу за звітуючий час була успішна, а зокрема листопадова збірка дала в допомогу українським воєнним інвалідам суму 465 долярів. Згідно з дорученням Головної Управи ОбВУА, Відділ зорганізував і вдало перевів величаве свято роковин смерти Головного Отамана Симона Петлюри. Вдалою була і друга імпреза, переведена спільно зі Станицею Б-ва к. В. УД — це „Вечір живої газети" з доповіддями редакторів Івана Кедрина, Івана Керницького, д-ра Романа Кришталського та виступу чвірки ревелерсів. Чистий прибуток 70 долярів переказано дітям залишенців в Европі. Третьою імпрезою був незвичайно вдалий листопадовий апель. До дальших успішних підприємств треба зачислити „Маланку", на спілку з Т-вом „Самопоміч". Після дискусій обрано нову Управу в такому складі: д-р Вол. Бемко, голова, Василь Байбарак і д-р Роман Кришталський заст. голови, д-р Осип Утриско секретар, Василь Кузик скарбник, Александер Лісевич господар і Антін Змій бібліотекар.

Дітройт, Миш.

Відділ ОбВУА у своюму реєстрі начисляє 47 членів, але фактично більша частина з них зовсім не цікавиться працею своєї організації, залєгає з впрачуванням членських вкладок і т. п.

На річні збори Відділу в дні 17 березня ц. р. явилося всього кільканадцять членів, на цих зборах перевибрано дотеперішну Управу під головуванням проф. Франца Липецького, секретарем побр. Дмитра Несторовича. Завдяки двом побратимам, полк. Дмитрові Жупінасові і Стефанові Левкутові переведено удачно збірку на Дар Українському Воєнному Інвалідові, яка принесла коло 400 дол.

Для оживлення праці Відділу ОбВУА та приєднання більше членів, намічено в порозумінні з Головною Управою осінню відбути районову нараду всіх кол. українських вояків, що проживають в Дітройті й околиці.

Боффало, Н. Й.

Відділ ОбВУА в Боффало від двох років під енерґійним проводом полк. Петра Самутіна проявляє посилену діяльність, збільшуючи кількість членів й внутрішньо споюючи організацію. З другими місцевими організаціями наладнано гармонійну співпрацю, що виявляється в улаштовуванні спільних імпрез загального характеру. Теж збіркова акція в допомогу українським воєнним інвалідам наладнана і у минулому році осягнено успішний вислід. 19 березня ц. р. відбуто збори Відділу, на яких перевибрано нові керівні органи на чолі з головою полк. П. Самутіном і секретарем побр. Михайлом Кресром.

В МОЇЙ ДУШІ...

В моїй душі не сходить сонце
І не горять над нею дні...
В ній небо хмарами закрито
І всі погашено вогні...

У ній вовками муки виють,
Та стогнуть рани, як сичі.
По ній блукають тільки віні
І тихо плачуть, ідучи...

Моя душа — моя країна —
В диму руїн, в кривавій млі.
Лежить вона з розбитим серцем.
З вінком терновим на чолі...

О. ОЛЕСЬ

Ютика, Н. Й.

З протоколу надзв. загальних зборів Відділу в Ютиці, що відбулися 1 червня ц. р., довідуємось, що в тім Відділі не було гармонійної співпраці через непорозуміння особистого характеру між поодинокими членами Управи. Вибрано нову Управу в складі: Петро Ярмак голова, Франк Літинський заст. голови, Зенон Войтович секретар, Ярополк Войтович скарбник та Контрольну Комісію: побр. Негович, Цебрух і Целюх. Заг. збори зобов'язали нову Управу впорєдкувати відновини у Відділі та наладнати працю у побратимськім дусі, гідному к. вояків.

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

В дні 16-го березня ц. р. відбулися річні загальні збори Відділу ОбВУА в Рачестер в присутності 33 членів. Зборами проводив побр. Дмитро Хоптяк секретарював інж. Леонід Савчинський. Зі звідомлення з праці Відділу за діловий рік, яке склав голова Відділу, інж. Роман Коцик, виходить, що Відділ в Рачестер виконав свої статутові завдання, як теж брав живу участь в життю місцевої української громади. Листопадова збірка на Дар Українському Воєнному Інвалідові принесла загальну квоту 212.00 долярів, до чого найбільше причинився побр. Дмитро Висоцький. До нової Управи увійшли побратими: Дмитро Хоптяк, голова, Євген Велигорський, заступн. голови, інж. Леонід Савчинський, секретар, Дмитро Максимів, скарбник, Петро Зубрицький, культ. освіт. референт. Контрольна Комісія: Дмитро Ерстенюк, д-р Дмитро Капітан, Володимир Колцьо та Суд Чести: Василь Шот, Михайло Ставчук, Іван Гученко, Дмитро Висоцький і Стефан Грабар.

ЗВІТ
Суспільної Служби Комбатантів

з пожертв на Дар Українському Воєнному Інвалідові та немічним кол. українським воякам, зложених у листопадовій збірці в 1956 році.

АРКЕНЗО:

Беррівіл: Ярослав Михайлович $10;

ВАШИНГТОН

Сеатле: зб. листа 2927, Марія Шевченко; зложили: Марія Шевченко $2; по $1: І. Шевченко, Р. Струць;

ВИСКАНСИН:

Баррон: д-р В. Ц. Білецький $5; **Вейкиш:** Іван Гаркуша $2; **Геленсвил:** Микола Яремко $2; **Мілвоки:** М. Гречило $10;

ДЕЛЕВАР:

Вілмінґтон: зб. листа 2286, зб. Василь Дзюблик $40.50; зб. листа 2287, зб. Стефан Матвійко $34.50, зложили по $5: д-р Олег Слюзар, полк. Т. Шкарупа; по $3: Володимир Романишин, Петро Щирба, Стах Гусак, Володимир Мамлів, Іван Книгиницький; по $2: о. Богдан Желехівський, сотн. Василь Дзюблик, Гр Косовський, Михайло Маєр, Йосип Скочиляс, Антін Середницький, Василь Тиравський, Іван Стахів, Зенон Гузар, Стефан Матвійків, Богдан Гарванко, Мирослав Скамай, Йосиф Леньо; по $1.50 Теодор Глинянський; по $1: Ст. Мізін, М. Березенко, Сергій Захарук, Віктор Мельниченко, Сергій Ковальчук, Лука З., Йосиф Пундик, Андрій Лелека, Григор Гончаренко, Михайло Лагута, Іван Вельчів, Михайло Ференц, Семен Миштура, Федір Гула, Василина Софронів, Василь Клайцуняк, Василь Майброда, Стах Цибак, Михайло Гарван- дрібними;

ФЛОРИДА:

Маямі: зб. листа 2291, СУ ч. 17, О. Л. Подубенська $35.50, зложили: по $5: Відділ УНСоюзу, ч. 368, Відділ СУА, ч. 17; по $2: Теодор Федуняк; по $1: Єндрик Подубінський, Теодор Мимрик, Володимир Грицко, О. Павло Смаль, Андрій Філько, Михайло Мізюк, Микола Димчина, Василь Макович, Іван Волков, Михайло Кузик, Іван Стадник, Василь Рій, Катерина Івашко, Мир. Дзюгала, Павло Візьняк, Михайло Чорний (Толідо), Володимир Пел, Михайло Осадчук, Франк Павлін, Анна Мудра, Стефан Венґльовський, Богдан Останюк;

ДИСТРИКТ КОЛОМБІЇ:

Вашинґтон: зб. листа 2288, 2289 зб. Іван Малиновський $36, зложили: по $5: Роман Кічоровський, Федір Сурмай; по $3: Ярослав Гелета, Павло Дубик; по $2: Остап Зенюк, Іван Малиновський; по $1: Кіндрат Ярославич, Іван Ярмола, Василь Швець, Володимир Кульчицький, Микола Криворук, Василь Чан, Євген Біли, Ю. Луцький, Ю. Філіпов, М. Кушнір, Ю. Старосольський, Кость Варварів, Василь Свокало, Галина Біровець, Петро Одарченко;

ІЛЛИНОЙ:

Шикаго: Відділ ОбВУА $515; зб. листа 2395, УНСоюз ч. 301, Михайло Кришталь $11, зложили по $3: Іван Зообідний; по $2: Ярослав Чернявський, Михайло Кришталь; по $1: Василь Іващук, Маркіян Мотлюк, Василь Панчук, Іван Василатий; по $10: Український Рибацько-Ловецький Клюб, М. Баран, Ст. Сарвади; по $5 Лев Шелевич, Ілько Горняк, Гари Сенів; по $2: О. Москалевич, Іван Щабловський, Юрій Ватаманюк, Богдан Заплітний, Юлія Саварин, д-р Гр. Стецюк; по по 4,50 д-р Ю. Л. Подлуський; **Вовкеґай:** М. Качмарек $5; **Вестчестер:** Йосиф Літура $2; **Джолєт:** Антін Кохан $5; **Енфилд:** д-р Ілля Ткачук $10; **Урбана:** Б-во к. В. I УД, листа ч. 3238, збірщик Мирон Новосад з рамени Української Студентської Громади в Урбана, Ілл. $5.75, по $2: М. Дахнівський; по $1: М. Новосад, Б. Кутко, І. Кочерга; по $0.25: І Каменецький, Л. Каменецький, О. Шенькірик.

ІНДІЯНА:

Гамонд: зб. листа 2400, Іван Пелешенко $19, зложили по $3: М. Залуцький, П. Пелешенко, Захар Пелешенко; по $2: С. Ґкак, П. Юськів; по $1: С. Пилипчак, П. Залуцький, Алекс В., Теодор Дзіова, Василь Камінняк, Іван Пелешенко; **Індіянополіс:** зб. листа 2403, Василь Стародуб, $13, зложили по $3: Василь Стародуб, Федір Таран; по $2: Ярослав Петрунів; по $1: А. Фарина, Іван Штело, Михайло Кісенко, В. Кушпета, Константин Кубік; **Гантинґтон:** Антін Тарадайка $3; **Іст Шикаго:** Микола Гнатик $3; **Перу:** Филип Медик $2; **С. Бенд:** Т. Томків $5;

КАЛІФОРНІЯ:

Лос Енджелес: ОбВУА, 2254, 2255, 2256 $79.50, зложили по $2: Микола Новак, Олена і Михайло Тишовницький, о. Петро Маєвський; по $1: Остап Ґац, Мирослав Політницький, О. Микола Винницький, Дмитро Гарасимчук, Петро Семчук, Василь Михайлів, О. Брікнер, В. Сіяк, А. Наконечний, Іван Курик, П. Семчишин, О. Порайко, Теодор Назак, Косма Дуда, Стефан Козій, Вол. Романюк, С. Касперський, Ю. Вибачевський, Т. Пальчук, Олекса Скробко, Микола Корінець, Стефан К., Микола Пайда, Ігнатій Т., інж. Л. Романюк, В. Г. Мелянік, Б. М., Ю. Микитин, Іван Дутка, Петро Балій, Михайло Яворський, П. Бойко, Євген Маланчук, П. Куриленко, Іван К., Михайло Кіт, Еліяс Вавричук, Михайло Гира, Микита Ваврикiв, Л. Манявський, Осип Порайко, А. Маланяк, І. Денько, Гліб Старовійт, Марія Старовійт, А. Т., С. Грод, М. Грещук, М. Косенко, Л. Будило, Цетенко, В. Миленко, Е. Мещерин, М. Б., Павло Д., Олександер Саюк, Йосиф Марія, Михайло Деркач; **Сан Франціско:** Відділ УККА 2259, Богдан Морозовський $6.50, зложили по $1: Микола Кіс, І. М. Блищак, Ольга Чато, Богдан Морозовський, Зенон Зизножиневський, Іван Ю. Микитин, решта дрібними; п-ні Текля Ґреневіч $5; п-ні Текля Даниє $5;

КОЛОРАДО:

Денвер: зб. листа 2261, Еміліян Шира $17; зложили по $1: Осип Мотник, Дмитро Дутчак, Тадей Гуль, Й. Федорович, Микола Гладун, Александер А., Анастасія Стефанюк, Антін Перхач, Орест Колтонюк, О. Лиско, І. Венжівський, П. Ваnaш, В. Дуткевич, О. К., К. Круньский, С. Орищин, І. Меребецький, Е. Шира; Юрій Кобрин $3;

КОНЕКТИКАТ:

Бриджпорт: Відділ УКК, зб. л. 2282 і 2267, зб. Вас. Сливінський і Кость Котило $121.50, зложили по $25: Український Народний Дім; по $10: Т-во Українська Січ, Відділ УНСоюзу ч. 59, Т-во ім. М. Грушевського, Відділ УРСоюзу ч. 30; по $5: Міладей Міхайлович, Теодозій Касіян; по $2: Петро Болотний, Микола Максимюк, Володимир Венгринович, Михайло Мандрона, Михайло Галькевич, Осип Голинський, Василь Бабій; по $1: Адам Папроцький, Василь Сливинський, Іван Ромах, Михайло Station Станіславський, Текля Дзецюх, Василь Пелещук, Анна Говера, Стефан Бабій, Іван Козак, Микола Іваськів, Михайло Бурий, Андрій Піддубни, Григорій Сорока, Павло Подубинський, Р. Стець, Іван Захарко, Микита Басюк, Марія Параска, Петро Процик, Мирон Литвин, Осип Криндзульчак, Стефан Пущинський, Йосиф Слевінський, Петро Сливінський Олекса Наконечний, Михайло Мороз, Андрій Бонебро, Іван Шемберко, Василь Зазуляк, Володимир Болотний, Кость Котило, Іван Хом'як, Володимир Сусла, Мирон Стахів, Тарас Сливінський, Марія Куяк, І. Котиляк, В. Шуст, Михайло Галькевич, Прокіп Питльований, П. Обрусняк, Василь Максимюк, Антін Рихальський, Євген Пащенко, Антін Фалько, Стефан Сколозена, Енди М., Артим Тимощук, Микола Чорнобаб, Йосиф Крондульчак, М. Шоманська $5;

Вилимантік: Відділ УККА, з. листа 2285, Іван Кульматицький $12.50, зложили: по $1: Мирон Дмитраш, Іван Кульматицький, Михайло Чипіжак, Йосиф Войцех, Амброзій Краковіцький, Іван Гримяк, Володимир Тимків, решта дрібними; **Гартфорд:** Б-во к. В. I УД, Листи ч. 3122, 3124, 3126, 3127, 3135. Збірщики члени Станиці Братства кол. Вояків 1 УД УНА в ЗДА в Гартфорді: Володимир Саляк, Василь Шподарунок, Володимир Будас, Петро Дутка — $281.50. По $7 зложили: д-р В. Чудз; по $5 зложили: В Саляк, В. Балко, В. Грицина, О. Пришляк, В. Шподарунок, М. Шевчук, А. Локоть, Т. Скібіцький, В. Будас, Б. І. Козаки, П. Дутка, С. Кумович, А. Баландюк, В. Лукасевич, М. Полянський; по $4 зложили: Т. Мельник, О. Федунец; по $3 зложили: В. Гафткович, В. Левський, Н. Гафткович, Я. Грицина, Р. Романишин, Г. Семчишин, М. Кузьма, Р. Сокольський, Т. Якимів, Д. Капустинська, Р. Попович, В. Кебуз, Р. Кузьма; по $2 зложили: А. Наконечний, О. Гладун, П. Колінський, Г. Сович, М. Червінський, М. Муліцький, П. Рогатинський, Р. Чубатий, Л. Любинський, О. Кузьма, П. Шагай, І. Мельник, Т. Баландюк, Т. Вічковський, Ю. Салевич, М. Мельник, Г. Якимів, П. Ковальський, Е. Олексишин, І. Дережицький, С. Гарасимів, А. Янішевський, С. Вінарський, В. Грунтовський, Н. Н., Б. Козинський, В. Теслл, Б. Заячківський, Г. Сович, П. Кахнір, М. Старанчак, І. Заставський, І. Свірський, М. Федуняк, В. Дутка, Г. Скочдополь, В. Стасишин, В. Платош, І. Поглід, П. Гіль, Т. Копка, Р. Соболь, В. Веселий, С. Мокрицький, О. Тесляк, О. Кінах, Ф. Коршенюк; по $1.50 зложили: І. Панахид; по $1 зложили: В. Лучкань, С. Кравець, В. Романів, Я. Романів, Т. Кукіль, М. Козовик, Я. Гуменний, О. Чорнобай, Я. Заяць, І. Савойка, П. Мельник, М. Путьо, І. Вельґан, В. Рекута, С. Бусик, Я. Гук, М. Зелез, Я. Простянецький, О. Вересюк, Е. Васиньчук, І. Локоть, А. Грот, С. Солецький, Е. Цох, І. Табель, І. Мельник, Е. Мельник, М. Кравець, С. Олексів, С. Місюк, Я. Кецко, І. Мединський, Я. Нестерук, І. Польний, Р. Капій, М. Ковалюк, Б. Гадзевич, Г. Крайій, П. Єдиорович, В. Іванців, І. Мізерний, С. Оприско, М. Сломяний, Ю. Внук, С. Процьо, М. Курдина, І. Гілевич, С. Тимчишин, Г. Шеремета, М. Курилець, І. Чернига, І. Кукіль, П. Кебало, І. Яриш, Н. Н.

Ню Гейвен: Відділ УРСоюзу ч. 189, зб. л. 2279, Олексій Козловський і Віталій Василевський $12. Зложили по $2: Олексій Козловський, Віталій Білинський, П. Слюсаренко, Віталій Василевський; по $1: А. Слюсаренко, Іван Заковоротний. Б-во к. В. 1 УД. Листи ч. 3206, 3209. Збірщики: Богдан Лесь і Ва-

силь Гачкевич — $52.50. По $5 зложили: Відділ 114 УНС, Дзбай; по $2 зложили: Б. Лесь, О. Пушкар, Шумило, В. Гачкевич, І. Кизик; по $1 зложили: Е. Лукомський, В. Шкільник, Р. Крохмальницький, К. Креховецький, Р. Попель, Я. Попель, Б. Антонишин, І. Телюк, В. Антоняк, І. Румак, О. Прокопович, І. Лучинський, С. Фіголь, С. Посполита, М. Лісевич, Е. Козюпа, Р. Мельник, М. Бойко, В. Небелюк, В. Рондяк, Б. Іваців, Н. Н., О. Микитей, І. Витвицький, Я. Попель, М. Дуда, Р. Рондяк, В. Береза, о. Й. Рейнарович, А. Кравчук, Н. Н.; по $0.50 зложили: М. Борецький, М. Боднарчук, І. Гузар.

Стретфорд: зб. листа, Іван Козак $1.

МАСАЧЮЗЕТС:

Бостон: ОбВУА, зб. листа 3549, Стефан Фартух — $16. Зложили: по $5 Стефан Фартух; по $1 Стефан Сідлярчук, Ілля Завідовський, Стефан Мацькевич, Микола Рогач, Григорій Гриценко, Йосиф Кутак, Михайло Трухан, Б. Г., Вол. Шипебен, І. С. Дідун, Василь Ворона; Е. Кондратюк $3.

Гийнніс: Іван Мода $2.

Лудлов: Відділ УНСоюзу, Петро Пилипів — $20. Зложили: збірка в церкві $14; по $1 Петро Пилипів, П. Фіцик, С. Михайлишин, Петро Тумлін, Ілия Гнатів, Павло Лесишин.

МЕРИЛЕНД:

Балтімор: зб. листа 2418, Анна Ящук $2; Відділ ОбВУА, зб. листи 2411 і 2412 $34. Зложили: по $2: п-ні аЧіковська, Ольга Курилас, О. Б. Козак, Ярослава Дмитренків, Н. Н., Д. Емхе; по $1.50 о. Василь Соловій; по $1: Михайло Смоляк, А. Хімяк, Б. Гудима, П. Серединський, П. Соболь, М. Бендюк, Іван Грицьківський, Ольга Теребух, П. Демчик, М. Еванюк, Ольга Бугай, Ален Чикета, Володимир Гудима, Антін Луканчук, Михайло Хома, Н. Боднарик, П. Блашків, Адам Ніздин, решта дрібними. Зб. листа 2420, А. Раставецький — $17. Зложили: по $3 Данило Пісецький; по $2: Остап аХрхаліс, Андрій Раставецький, Юрій Цегельський, Євген Гіль, Зенон Юрчиський, М. Дячок; по $1: Ф. П., Іван К. Зб. листа 2421, Остап Садовий, Омелян Дерій, М. Кашевка, Е. Притула, Н. Н., Теофіль Попович, Стефан Хай, Володимир Романовський, Семен Полущук, Теодор Корецький, Василь Олексюк, Лідія Гура, Петро Войтович, Стефан Поперечний, решта дрібними. Антін Траска $2.

Берлін: зб. листа 2322, Василь Мацик $13.

МІШІГЕН:

Бентон Гарбор: Михайло Куликівський зложив $2.

Дітройт: Т-во ім. І. Франка, Стефан Хомяк, зб. листа 2480 — $15. Зложили: по $2 Данило Липщан; по $1: Іван Литвин, Ілия Дигас, Яків Марещак, Семен Макух, Максим Головчак, Дмитро Фарлей, Петро Гурняк, Михайло Мучний, Стефан Хомяк, Павло Галишин, Дмитро Чорний, Василь Фургаль. Відділ УККА — $10. Софія Голуб $3.

Флинт: зб. л. 2482 і 2483, УН-Дім, Осип Мащак — $45.50. Зложили: по $3: О. Мащак, М. Камад; по $2: О. Пантелюк, І. Мельник, М. Драганчук, П. Ніцпон, Д. Досій, М. Пилипів, І. Шумко, Р. Фодчук; по $1: І. аХнацький, С. Жук, А. Дух, А. Ніцпон, Т. Кісілевич, В. Чушак, А. Ганчарик, І. Левандовський, О. Савка, І. Бартків, Г. Добромиль, Ю. Макогін, В. Була, І. Богайський, І. Гайдукевич, Д. Грегуляк, М. Хомік, І. Герман, о. Т. Вареха, С. Стефанів, С. Кравс, Д. Костинюк; по $0.50 М. Нагірний.

Гренд Репідс: зб. листа 2485, Василь Плетюк — $25. Зложили по $3 Відділ ОбВУА; по $2: Микола Отрешко-Арський, Василь Плетюк, Юрій Покровський, Василь Соколовський, А. Медвідь; по $1: Микола Рад . . ., Володимир Захарчук, Іван Соколовський, Яків Тарасенко, Лідія Гадзецька, Антін Захарчук, А. Маруга, Н. Н., Пранас Кестаускас, А. Б., Віктор Сенюх, Аллене уБррава. Зб. листа 2484, Іван Богач — $28.50. Зложили: по $2: Іван Богач, А. Медвідь; по $1: Дмитро Кристан, С. Білецький, Ярослав Богач, Петро Бальгуза, С. Духновський, Зенон Гринчишин, Якуб Мельник, М. Ваврика, Петро Мапель, Микола Гричишин, Франка Мазирик, І. Фалендиш, Павло Мицик, Григорій Герман, Володимир Патрик, Ілия Лисогір, С. Рендзіковський, Стефан Козуський, д-р Роман Верес, Зенон Богач, Антін Олійник, Павло Бабій, Петро Рокіцький, Михайло Войтович; по $0.50 Анна Олійник.

Гемтремк: Відділ УККА, зб. листа 2477, Богдан Макольондра — $27. Зложили: по $2 Роберт Едвардс; по $1: Генри Кічен, Росс Гаттіє, Ілько Василюк, П. Мазюк, Семен Диголак, Дмитро Оцудляк, Петро Шнурівський, Т. Бжик, Іван Івонюк, С. Л., М. Лаврів, Я. Филипів, Йосиф Журовський, Василь Грицай, Володимир Площинський, Ю. Брониківський, Василь Антонюк, Олександер Кушик, Семен Дигдало, М. Івасишин, Дмитро Трусе, Петро Марцинів, Ґреґор П., Володимир Кучер. Зб. листа 2478, Богдан Макольондра — $18. Зложили: по $2: Іван Паичак, Володимир Тустанівський, Олександер Серединський, П. Жук, Корнель Івасюк, Остап Захарків, Степан Скипакевич, Марія Стадник; по $1: Д. Лизогуб, Антін Заплітний.

Гайленд Паркс: Б-во к. В. 1 УД. Листа ч. 3216, збірщик Мирон Березюк — $40. По $10 зложили: О. Рябець; по $5: М. Березюк, М. Яремич, В. Кукурба, М. Білоскурський; по $2: П. Ільницький, А. Лотоцька, Г. Волинець; по $1: Р. Лазарчук, С. Басилюк, І. Подоляк, Р. Рибак.

МІННЕСОТА:

Чисголм: Евстахій Круц — $5.

Мінneаполіс: В. Пакуляк зібрав $13. Зложили: по $5 Микола Пригар; по $2: Кипріян Рибалка, Григор Олійник; по $1: Олекса Манько, Михайло Кучинський, Сергій Українець, Василь Пакуляк. Б-во к. В. 1 УД, листи ч. 3242, 3243. Збірщики: Роман Смулка, Г. Литвинчук — $22. По $2 зложили: Р. Смулка; по $1: І. Артим, М. Вовчук, К. Сольчаник, М. Свінціцький, П. Квасниця, Д. Гусак, Д. Мондабур, М. Яворський, М. Гаврих, П. Грицак, Г. Литвинчук, Е. Човган, В. Никуляк, Р. Головка, І. Стебельський; по $0.50: А. Сагерич, М. Муха, Д. Хабін, В. Кміт, Е. Карпяк, уБняк, Гаврилюк, Дудар, Маштапір, Заставний.

МОНТАНА:

Бутте: Теодор Стельмах — $5.

Ст. Луїс: СУ, зб. листа 2496, Т. Єзушко — $8.50. Зложили: по $1: Парася Стефанишин, Марія Шпить, Варвара Хлопак, Софія Армич, Варвара Настоляк, Галина Назар, Текля Лесів, решта дрібними.

НЕБРАСКА:

Омага: Українська Громада, зб. листа 2656, Михайло Ярош — $43.10. Зложили: по $3: В. Столярський, Данило Огородник; по $2: Михайло Ярош, Дмитро Війтик, Євген Богачевський, Василь Мазурик, Михайло Лобур, о. Яр. Свищук, Іван Костів, Михайло Дена; по $1: Микола Назарук, Павло Ващишин, Михайло Ставничий, Антін Сокальський, Стефан Банас, Михайло Воробець, Олекса Продивус, Петро Гаврилюк, В. Муцак, Іван Воробець, Михайло Гошуляк, Іван Богачевський, Роман Шехович, Володимир Продивус, Стефан Хмура, Мирослав Кальба, Теодор Ткачишин, Григорій Ткачук, Михайло Дуркалевич, решта дрібними.

НЮ ДЖЕРЗІ:

Джерзі Сиrі: С. Островський — $5; Б-во к. В. 1 УД. Листи ч. 3204, 3205. Збірщики: Маріян Цьолко і п-на С. Квасниця — $25.50. По $5 зложили: М. Цьолко; по $3 Хиляк; по $2: Д. Смотрик, Я. Головчак, М. Тарапацький, О. Квасниця, Ю. Цьолко, Я. Бачинський, І. Цьолко, В. Кульчицький; по $1: Б. Лизак, М. Волуйчик, Е. Волуйчик, Я. Малинівський, В. Хижак, Н. Давибіда, М. Яцусь, Ю. і О. Ващуки, Піроновський, С. Дзядів, Колодій; по $0.50 І. Гусар.

Віппані: Відділ УКК, С. Візняця, збірка на Листоп. Святі — $44.05, члени хору під дир. Володимира Дуба $14.25, збірка на Святі Соборности $ .85.

Елизабет: СУ, Відділ 24, Ірина Левицька, зб. л. 2509 — $22.50. Зложили: по $10: „Дочки України", Відділ СУ, ч. 24; по $2: Ірина і Роман Левицькі, Ольга Заремба; по $1: Марія Мудра, Марія Пилат, К. Кефничний, Марія Полевчак, Н. Гриб, Ярослава Заремба; по $0.50: Богдан Котис.

Ірвінгтон: Б-во к. В. 1 УД. Листа ч. 3219, збірщик Ігор Бойко — $42.50. По $6: М. Карпентер; по $5.50: Р. Білінський; по $5: М. Бойко, Б. Дацківський, В. Ц. Л. Маркев; по $2: Н. Н.; по $1: Б. Федось, В. Боярський, Т. Басюк, М. Сидорович, Ю. Пеленський, В. Роговський, З. Терлецький, О. Голюка, Л. Рудзінський, І. Кельбів, А. Лапичак, О. Девончук, Н. Н., О. Качмарський.

Гревт Мевдовг: громадяни-українці — $13.

Гобокен: Б. Федик $2.

Кемден: Мгр. Ів. Бодревич і Микола Рудницький, зб. л. 2649 — $38.75. Зложили: по $10 Микола Лапішка; по $5: Микола Рудницький, Петро Гасвський; по $2: Іван В. Бодревич, Іван Строчан, Ярослав Занків; по $1: Петро Кріль, Фред Кубік, Катерина Плешкан, Стефан Гадай, Стефан Соловій, Петро Завойський, Іван Федик, Василь Тарапон, Михайло Мельник, Пелягія Фартушок, Микола Хомик. Відділ УКК, Михайло Ковальчик, зб. листа 2502 — $33.50. Зложили: по $3: В. Терлецький; по $2: М. Ковальчик, Микола Ромах, Михайло Небелюк, Микола Мекош; по $1: Йосиф Яворський, Петро Кріль, Стефан Панасюк, Михайло Березовський, Едвард Райчик, Микола Ремчук, Гелен Лапчак, Елізабет Брешак, К. Марчук, Юрій Пелічук, Микола Ромах, Павло Матас, д-р Іван Лазор, Роберт Васей, Роман Зенкін, Микола Сеніш, Антін Кухта, Іван Лазор, Теодор Й. Пассон, Томас Фадіо, Гарри Пилипів, Стефан Яцва, решта дрібними.

Менвил: зб. листа 2520, Йосиф Кікта — $3.

Ню Брунсвик: зб. л. 2636, Ю. Тарнавський — $8. Зложили: по $2 Ю. Тарнавський; по $1: О. В. Танчак, Галя Танчак, Євген Цісик, Омелян Цісик, Василь Білинський, Ярослав Паславський.

Нюарк: ОбВУА, зб. листа 620, д-р О. Утриско — $84. Зложили: по $10 Т. Бортник; по $5: І. Винич, М. Гинда, „Говерля", М. Литвин, М. Плешкан; по $3: В. Мущак; по $2: М. Гарасевич, В. Гнатів, Ю. Іваників, д-р Р. Кришталський, С. Магаляс, д-р М. Терлецький, д-р О. Утриско; по $1: В. Бакун, М. Басараб, д-р Л. Бемко, Я. Вігун, д-р П. Богданський, К. Боднарук, П. Іванюк, д-р Кисілевський, В. Кузик, А. Лисак, С. Манько, М. Матіяш, Я. Овад, Р. Олексій, В. Олійник, І. Пастух, Я. Пиндус, В. Сак, д-р В. Сенежак, Я. Танцюра, М. Тимчук, Д. Т., Б. Хомич, А. Хомова, П. Цап, М. Шавала. Зб листа 510, П. С. Федів і родина в Ірвінгтоні та д-р В. Білозор і д-р В. Бемко зложили $15 — на Дар Українському Воєнному Інвалідові, замість квітів на могилу бл. п. д-ра І. Турянського. Зб. листа 606, Володимир Фурсік, Укр. Правосл. Б-во — $17. Зложили: по $1: Дмитро Попенко, Володимир Фурсік, Тихон Подлепенський, С. Захода, Іван Митченко, Петро Вовчок, Іван Скороход, И. Філімончук, Іван Нагнибіда, Микола Стипаньок, Микола Степанюк, Іван уБрило, Г. Дац, Данило Ткаченко, решта дрібними. Зб. листа 612, мгр. Іван Оверко, Відділ УНСоюзу, ч. 371, $9. Зложили: по $1: Іван Баняк, Ю. Баранюк (Ірвінгтон), Ст. Гоніщак, П. Заблоцький, Михайло Коваль, Р. Косоноцький, І. Оверко, З. Феороньчук, А. Шопа. Зб. л. 618, Василь Ткач, Хор „Трембіта" — $19. Зложили: по $2 В. Ткач; по $1: Б. Бемко, Д. Бобеляк, М. Борис, І. Завісняк, М. Загородний, Р. Канюка, В. Косоноцький, С. Косоноцький, К. Кульматицький, В. Лотоцький, А. Матківський, І. Настюк, В. Сидорович, Я. Сольчаник, І. Петрик, А. Пітьо, Р. Яворський. Зб. листа 619, Перша Українська Пресвітерська Церква в Нюарку-Ірвінгтоні — $111.70. Зб. листа 611 — $16. Зложили: по $5: д-р Б. Олесницький, І. Атаманець; по $2: О. Суховерський; по $1: М. Стебельський, Ю. Шишак, Михайло Леськів, І. Сенюта. Зб. листа 602, п-ні А. Хомова, Т-во „Самопоміч" — $8. Зложили: по $3: Л. Крупа; по $1: д-р Л. Бемко, мгр О. Олесницький, Софія Олесницька, д-р С. Павлинський, Сенюта. Зб. листа 610, ОДУМ — $7.50. Зложили: по $2: В. Росинський; по $1: Р. Земська, А. Іванець, В. Мартинюк, Ю. Росинський, І. Саввон; по $0.50 М. Скиба. Збірка в УПЦеркві св. Тройці, Зб. Д. Паренко — $18.25. Збірка переведена під греко-кат. церквою і каплицею — 175.38. Збірка під УПЦерквою Вознесення Господнього — $40.93. Зб. листа 608, п-ні Ф. Дорошенко — $6. Зложили: по $1: Еміліян Кіндзерський, Т. Вислоцький, Н. Іванців, П. Савицький, С. Дорошенко, Л. М. Лебедів. Б-во к. В. 1 УД. Листи ч. 3157, 3158, 3160, 3161, 3162, 3163, 3164, збірщики: З. Рубчак, І. С. Коропецький, Р. Кочержук, Я. Ткач, Д. Ліщинський, В. Сигалів, А. Тимкевич — $113. По $10 зложили: Я. Ткач; по $5: А. Лигірко, М. В. Коропецька, В. Матияш, М. і І. Завицькі, Д. Парубчак, Я. Тимкевич, Я. Бундзяк; по $4: С. Па[у]бчак; по $3: О. Лілевич, І. Коропецький, Я. Ярош, Д. Ліщинський; по $2: С. Домарицький, М. Пилипчак, В. Гук, Р. Кочержук, Р. Грицак, В. Ковбеянський, В. і Н. Пелех, І. Г. Невядовскі, В. Сигалів; по $1: А. Гординський, М. Миськів, І. Калинович, Н. Березюк, І. Зялик, Прокопець, С. Рубчак, М. Гординська, В. Балевич, Є. Кіндзельський, З. Терлецький, З. Рубчак, В. Шипайло, В. Савойка, Л. Коленський, З. Терлецький, М. Білозор, о. Ю. Кочержук, І. Дибайло, І. Винарчук, Ф. Госаніц, В. Яворський, З. Питляр, І. Турянський, Смаль, Р. Загайкевич, О. Смішкевич, Н. Н., П. Пясецький, О. Слоневський, В. Шеремета, В. Вайбарак, О. Муссаківська.

Нікcон: Б-во к. В. - УД. Листа ч. 3241, збірщик Олег Ратич — $25: По $5 зложили: С. і І. Микитка; по $2: Д. Демедюк, О. Ратич, інж. Грабович, інж. Оцудляк; по $1: М. Свободян, М. Попіль, О. Подоляк, І. Попіль, Л. Старончак, О. Танчак, д-р Дицьо, Р. Федишин, Куцак, Ф. Юрків, Л. Ратич, Д. Ратич.

Пассейк: мгр: Теофіль Рудницький $218.75, з того на зб. листу 2640, Ева Романюк $17.75, зб. листа 2641, Роман Микита $7, зб. листа 2644, Іван Рудакевич $52, зб. листа 2642, 2643, Теофіль Рудакевич $142, зложили: по $10: Відділ УККА, Відділ „Провидіння" ч. 58; по $5: Відділи Товариств „Самопоміч", ООЧСУ, ОДВУ, „Провидіння" ч. 9 в Петерсоні; по $4: Григорій Сало; по $3: Анна Скопяк, Теофіль Рудницький, Емілія Думич; по $2. Т. Гелемей, Павло Турчин, Петро Приймак, Микола Легедза, Алекс Комар, о. М. Притуляк, Іван Командант, Назар Михайлишин, Іван Блиха, Теодор Василів, Осип Рутецький, Іван Романюк, Іван Пукаляк, Сергій Винярський, Григорій Бернацький, Володимир Пеленський, К. Кузьменко, Теофіль Кулик, М. Площанський, Михайло Ковальський, Осип Маслічак, О. Кузик, М. Ґудзій, Ярослав Петрик, Іван Бутрик, Кость Третяк, Іван Рудакевич, о. Лев Яцикевич, Роман Кос, Б. Гірняк, П. Кобзар, А. Ваньо, Теофіль Січкоріз, Ю. Герман, Микола Савчин, Яро Гадуняк, Яро Гадуняк, Ярослав Безушко, Роман Метельський; по $1.50, І. Гук; по $1: М. Іванців, О. Кондрачук, О. Ховайло, Ю. Філь, В. Колотало, В. Палюх, А. Трубикін, П. Лоґуш, М. Моравський, В. Салабай, В. Плеарник, Ю. Сай, Л. Сай, М. Брунда, Яр. Біломазур, М. Макенмюк, Гр. Логвін, І. Хомко, І. Добко, М. Петренко, В. Несторук, П. Коваль Яр. Даньків, М. Міх, М. Новосад, Т. Москаль, П. Ольховий, А. Микитин, П. Хитрак, І. Фиш, М. Драйчук, П. Ігнат, В. Шиш, В. Хлопік, Ст. Кушнір, Д. Чорній, А. Цапар, М. Ганьошин, В. Мачула, С. Покора, А. Блюбенюкс, В. Медвідь, П. Смородський, М. Стефанів, М. Федорів, В. Марущак, Ст. Бобиляк, Роман Микита, П. Сороковська, П. Молодович, П. Венґрин, П. Садівник, П. Лашпичник, О. Прус, М. Редьква, М. Мачула, П. Матіяш, Ева Романюк, Гр. Іванюк, В. Чомко, М. Кулик, А. Сорокавський, Фр. Вірстюк, З. Максимів, М. Ґачановський, І. Бурій, П. Кардаш, В. Перегінець, О. Куп'як, Т. Ковалик, Ст. Квасовська, Ю. Химинець, Фр. Гурин, Д. Яворський, Л. П'ятничка, О. Смоляк, Ст. Біловуд, Гр. Мачула, П. Ключівський, о. І. Пайкуш, М. Яциняк, Дм. Фенканин, Михайло Скоп, А. Буртник, В. Лимич, решта дрібними. Б-во К. В І УД листи ч. 3228, 3236, 3239. Збірщики: Роман Кобрин, Дмитро Порохняк, Ярослав Мартинюк $39, зложили по $5: Р. Б. Кобрин, Я. Мартинюк, Джерзі Кетерінг Сервіс, П. Гарматій; по $3: о. О. Кобрин; по $3: Б. Баран; по $1: О. Марак, В. Гіль, І. Гіль, О. Копистянський, М. Гречний, Д. Жуковський, І. Жуковська, М. Литвинець, М. Брезден, П. Шарий, В. Цюпа, І. Макар, С. Андрусишин, Д. Порохняк.

Плейнфилд: зб. листа ч. 2645, Ярема Йосиф $17, зложили по $2: Йосиф Ярема, Е. Сеча; по $1: Нестор Ярема, Петро Шіляр, Франко Літовінський, Іван Головка, І. Лопишин, К. Наконечний, Петро Дибело, В. Реновець, М. Дубас, С. Дубей, І. Т., В. Ярема;

Перт Амбой: на принятті членів Відділу УНСоюзу ч. 155 в дні патрона Т-ва Арх. Михаїла переведено збірку для Українських Інвалідів $43.50: зложили по $3: Іван Ковалюк; по 2,25: Петро Стахів; по $2: д-р Віктор Сайкевич, Павло Водяк, Дмитро Вовк, Петро Тіцький; по $1: Роман Амброзевич, Йосиф Андрушечко, Михайло Базилевич, Іван Будняк, Іван Гурняк, Дмитро Галушко, Корнило Галушка, Теодор Гавриш, Степан Годимар, Іван Добрянський, Іван Мельник, Кузьма Науменко, Микола Олійник, Василь Папаца, Іван Петринка, Петро Прус, Іван Савчак, Антін Стець, Володимир Співак, Дмитро Степась, Михайло Степась, Йосиф Степась, Роман Станько, Дмитро Шумський, Филип Шумський, Михайло Чумер, Михайло Феденишин, Ілько Федчак, решта дрібними, Степан Грабар $2;

Трентон: зб. л. ч. 2649, Віра Сендзік, Мат. СУ, $25, зложили по $2.50: Д. Кузик, П. Панасюк; по $1: Яків Торіда, Олекса Петрик, Михайло Волинець, Іван Микитин, Микола Кузик, Іван Панчишин, В. Сендзік, Н. Н., К. Самосій, Іван Сенько, Юрій Сенько, А. Дерев'янко, М. Касіян, В. Бондаренко, О. Піддубна, М. Нагірняк, Л. Качурівська, П. Гуменюк, Г. Кальман, Ліда Кривенко, д-р Орест Павлюк і д-р Маріян Макогін.

НЮ ЙОРК:

Амстердам: Б-во к. В І УД листа ч. 3232, збірщик Т. Лаба $6, зложили по $5: Т. Лаба; по $1: Я. Римар;

Асторія: зб. л. 2670, Відділ УНСоюзу ч. 5, П. Барнич $10, зложили по $1: Іван Сидор, Михайло Борис, Павло Барнич, Михайло Галлан, Антін Климишин, Семко Антонишин, Микола Жири, Андрій Паламар, Олекса Мартин, Григорій Василик;

гБабилон: зб. листа 2672, Павло Кісь $10, зложили по $5: Павло Кісь; по $3: Марія Кісь; по $2: Н. Цимбалістий;

Боффало: Б-во к. В І УД, листи ч. 3027, 3030-3037, 3051. Збірщики члени Станиці Братства кол. Вояків 1 УД УНА в ЗДА в Боффало: пп.: Петро Пенцак, Всеволод Будний, Зенон Коновка, Любомир Головатий, Роман Цьолко, Степан Слабик, Атанас Кобрин, Юрій Копистянський, Мирослав Перейма $504. По $10 зложили: З. Коновка, С. Шкуть; по $5: П. Бендина, М. Бурий, Д. Дячишин, Р. Конотопський, Ю. Конотопський, П. Крамарчук, М. Лисак, П. Перцак, М. Смук, М. Шифурка, А. Антонишин, В. Будний, К. Дзюба, д-р С. Дорощак, Я. Малюца, М. Панчишин, д-р Д. Парфанович, Я. Ригайло, д-р Е. Стецьків, інж. А. Криницький, О. Кульчицький, Ю. Лаврівський, М. Ортинський, інж. Б. Пашківський, Т. Пришляк, Я. Пришляк, д-р М. Сайкевич, О. 'Салдит, І. Чмола, Т. Чмола, Р. Шинаровський, М. Завадівський, М. Осередчук, Ф. Паньків, І. Папуга, П. Баранюк, О. Бережницький, С. Слабик, А. Кобрин, д-р В. Пасічняк; по $4: інж. В. Василів, Е. Олексій, М. Проценко, по $3: І. Вороновський, В. Іващишин, І. Кордупель, Б. Мороз, Е. Огродник, І. Нижник, Я. Чикота, М. Колачко, Т. Лехман, М. Морозевич, М. Фіглюс, З. Мягкий, М. Блендоногий, Л. Головатий, о. дек. Стеранка, Кобіль, М. Мандзій, Р. Цьолко, В. Осадців, М. Паславський, Ю. Копистянський, Л. Ломиш, М. Перейма; по $2,50: Р. Кравчук; по $2: П. Бутрин, І. Дашкевич, Д. Ільківський, Р. Касприк, Л. Коломиєць, С. Кострицький, І. Лехновський, Ф. Матікович, Т. Михаськів, Ф. Паращак, Ф. Плотиця, Ф. Райца, Е. Романишин, П. Процик, Д. Пріп, В. Середюк, Ю. Стеранка, О. Чіп, І. Шевчук, І Щерба, С. Балюта, Я Білий, П. Бондаренко, Ю. Войчак, М. Гнатик, Ф. Іскало, А. Коваль, К. Манько, Д. Мацьків, О. Столюк, М. Скробало, С. Шишка, Д. Яремко, М. Стасюк, Д. Блендоногий, С. Гладиш, П. Мандзій, С. Мандзій, І. Паращій, Я. Литвин, А. Пастух, В. Пастух, К. Панасевич, П. Прендота, В. Райца, Заньків, Б. Качмарик, К. Коцай, С. Осадца, Д. Джек, П. Громовицький, І. Качмарик, М. Кравців, В. Михайлюк, Ф. Набор, о. Б. Остапович, І. Сікорський, М. Сиквуляк, І. Чинчик, Р. Щітка, Л. Стець, Ю. Коритко; по $1.50: А. Дроздовська; по $1: Д. Антонів, Р. Багнюк, П. Білецький, С. Білоус, П. Вобенчук, М. Борачок, О. Була, А. Вішка, Д. Ганущак, В. Глухий, І. Горбачук, Б. Гуляків, Данило Михайло, С. Душенко, М. Захарків, З. Жабоїнський, О. Зілінський, Б. Коцай, О. Кулик, В. Михайлюк, В. Музичка, А. Мороз, Т. Наливайко, В. Петрівський, О. Петришин, В. Сметанюк, Р. Сідляк, Л. Стець, М. Паньків, А. Булак, І. Грицковян, Ю. Грицук, С. Волинець, М. Данчак, С. Завіский, І. Іскало, Г. Костик, о. М. Кравчук, В. Масляний, І. Пічончик, П. Теплицький, П. Петрик, І. Цирульник, Д. Дранка, Б. Дусанівський, І. Кравець, М. Медвідь, С. Гриндик, М. Франдей, В. Панкевич, О. Качмарик, Д. Паньків, В. Михайлюк, І. Різняк, О. Скібяк, В. Тиховський, П. Тихоський, О. Хомяк, А. Войчак, І. Горбачук, Е. Заньків, В. Іващишин, Е. Марочканич, М. Телюк, В. Шиманський, Н. Н., М. Стасюк, І. Гавриляк, Гулик, о. Л. Мудрий, Е. Перейма, К. Перейма, І. Савчук, о. дек. Стеранка, по $0.50: І. Була, Е. Шиманський;

Бруклин: Микола Москва $5;

Джансон Сіті: збірка на Листопадовім святі, Ів. Бараник $15;

Джансвилл: Марія Смолій $2;

Елмайра: зб. листа 2691, Іван Чопко $17, зложили по $2: Іван Чопко, Максим Василюк; по $1: Антін Теплюк, Василь Костів, П. Більський, Т. Косак, П. Романишин, М. Гуцул, В. Петрик, В. Осташ, П. Рудий, П. Кремель, С. Кліщ, І. Гуцул, М. Маргиняк;

Гемпстеад: збірка в УПЦеркві св. Покрови $10.50;

Гудсон: Відділ УКК, зб. л. 2695 Павло Сиротюк $27,50, зложили по $3: Василь Ватаманюк; по $2: Павло і Галя Сиротюк, о. Богдан і Галя Осідач, О. Іванишин, Конрад Гусак, П. Кастель; по $1: Роман Райтар, Богдан Піщак, Филипівка Бородаєвич, П. Окманський, М. Пац, І. Гучак, Ф. Бородаєвич, Марія Кудиняк, Михайло Пришляк, К. Пац, П. Пристайко, Я. Ремізон, Іван Юзьків, Григорій Мирка, решта дрібними;

Йонкерс: зб. листа 2699, мгр. В Черевко $31, зложили по $2: д-р Гр. Чвартацький; по $1: В. Черевко, Роман Борковський, Василь Подоляк, Василь Мандзій, Семен Гаврилчак, С. Коцибала, В. Кульчицький, В. Островський, Дмитро Масик, Осип М., Василь Коцур, І. Сеньковий, Лука Шморгай, Степан Курило, Іван Дошка, Т. Шмагай, М. Миньовський, О. Дашко, Д. Глушко, П. Пелак, М. Шашкевич, О. Гель, Михайло Бодорак, Андрій Тапин, П. Зварич, С. Гаврилюк, С. Коцур, М. Сидор, Степан Женецький, решта дрібними, Вм. Подоляк $5;

Каценовія: М. Сухий $5;

Ню Йорк: пані Евфрозина М. Силенко зложила до Касової Управи Братства кол. Вояків 1 УД УНА в ЗДА на фонд „Дар Українському Воєнному Інвалідові" $10 з нагоди панахиди по синові Миколі, воякові 1 УД УНА.

Олеан: д-р Ілия Ясінчук $3;

Рочестер: ОбВУА, зб. л. 2806, Дм. Висоцький $65, зложили: по $5: Роберт Шеселіс, Михайло Д. Зарицький, Павл И. Гарріс; по $2: Михайло Дворський, Т. Кахникевич, Мирослав Тицький, П. Слободинський, Дмитро Максимів, О. Ст. Городецький; по $1: Нестор Мазурчак, Петро Якимович, М. Лашкевич, В. Мотика, М. Лотоцький, П. Ярищ, Іван Олексин, Константин Шевчук, Борис Гу?а, Петро Бойко, Мирон Жук, Орест Гафткович, Василь Дідашак, Ю. Левицький, Роман Вергун, Михайло Сцилик, Володимир Кольцьо, П. Зубрицький, О. Кольцьо, Михайло Єйна, П. Звисцінський, Михайло Білозір, Дмитро Мельник, Євген Кулик, Роман Чорнобіль, С. Д., М. Крижанівський, Богдан Хом'як, П. Пласкач, Н. Н., Марія Холєвчук, Роман Висоцький, О. Дутковський, Фр. Бориславський, Василь Почанський, Матильда і Іван М., В. Гринчишин, Іван Харчук; зб. л. 2807, Дмитро Висоцький $51, зложили по $2: В. Андрушин, Михайло Моста, Н. Н.; по $1: Роман Коцик, Т. Потельницький, д-р К. Годованець, Мирон Бабяк, М. С., Роман Домбчевський, Святослав Зобнів, Володимир Цюга, Стефан П., В. Кичинський, Лідія Стрижаченко, Василь Орищин, Петро Віжак, Михайло Ціхань, Г. Гуніцький, Володимир Чорненький, Ом. О. мецінський, Любомир Бабяк, Х. Колонець, Теодор Висоцький, Олекса Якимович, Микола Дутко, Теофіль Семкевич, Михайло Малинівський, Володимир Зелез, Яр. Матковський, Оксана Кушнір, Н. Червінський, Михайло Костинюк, Василь Чміль, Стефан Меленович, Олекса Турило, Осип Кокодиняк, Т. Коваль, Л. Шміґель, Осип Дзус, В. Г., Б. Боднарук, Алекс Дзус, В. Швед, Ст. Овад, Мирон Конарський, Ілия Демиденко, д-р Тимочко, Дмитро Висоцький; зб. листа ч. 2808, Леонід Савчинський $22, зложили по $5: Леонід Савчинський, Теодозій Олексин, Іван Шевчук; по $3: О. Гриник; по $2: д-р С. Ш., Т. Кахникевич; зб. листа ч. 2809, Федір Гнойовий $2, зложили по $1: Федір Гнойовий, Василь Пишищенко, Іван Мурин, Роман Коваль, Олекса Скібіцький, Кирило Зенко, Євген Велигорський, Олекса Голуб; зб. листа ч. 1811, Дмитро Висоцький $57, зложили по $5: д-р Т. Артимович; по $2: В. З., Ярослав Шуль, М. Ш., Андрій Яріна, А. Кецко, Дмитро Камінь; по $1: І. Чава, Володимир Гись, В. Семанюк, Ю. Бодберський, Р. Пашовницький, Я. Погорецький, Дм. Хоптяк, С. О. Грещишин, Василь Спільник, О. Грабар, М. Бабій, С. Б., К. Малаховський, М. Влагий, Т. М., В. Тарнавський, Остап Захарків, П. К., Роман Гавриляк, Іван Мельник, Володимир Білоус, Мирон Руснак, Теодор Павлічко, Іван Гнатишин, Іван Деркач, Володимир Серневич, Фелікс Муда, В. Гладун, В. Шот, З. Приймак, Юрко К., В. Д., Ірина Крамарчук, Стефан Павлишин, Я. Остап'як, Федор Стасів, А. Дутковський, Роман Вітковицький, Дмитро Горбусь, Стефан Ганушевський, решта дрібними; зб. л. 2812, Осип Максимович $9, зложили по $1: Кирило Рибокобила, Стефан Притула, Осип Максимович, Федір Карамушко, Галина Тимочко, Кирило Матюшенко, Кирило Сітько, Михайло Ликів, Всеволод Макашів; зб. листа 2816, Софія Онуфрик $22, зложили: Відділ УККА $15; по $2: Софія Онуфрик, Осип Комарицький, П. Пакуш; по $1: Дмитро Ф..; зб. листа ч. 2126, Відділ СУА 47 $12.50, зложили по $1: П. Мартинович, Анна Капітан, Марія Крамарчук, Ірина Руснак, Клявдія Квасниця, Наталія Кушнір, Анна Смеречинська, Ольга Малинівська, Марія Стасів, П. Матковська, Орися Костинюк, Олена Харамбура, решта дрібними; Б-во к. В І УД листа ч. 3210 збірщик Михайло Рінаш $4, зложили по $3: М. Рінаш; по $1: В. Мотика;

Сенрал Іслип: по $5: д-р Р. Керницький, д-р Ізяслав Заяць;

Стемфорд: зб. листа 2281, Г. Слободян $30, зложили по $3: Г. Слободян, О. Ерстинюк, Т. Зосяк; по $2: д-р В. Палідвор, Стефан Кордичак, Павло Качалуба, М. Сидяга; по $1: Д. Палажій, Ю. Литвин, Іван Куліковський, Василь Гиднага, Юрій Падрул, Стефан Серафим, Петро Хома, Теодор Мацелюх, Іван Торіш, Василь Карий, Андрій Хома, Семен Панчук, Федор Слатошинський;

Сиракюз: Стефан Осадчий $1;

Ютика: ОбВУА, зб. листи 2825 і 2826 $21, зложили по $3: Петро Ярмяк; по $1: М. Войтович, Ярослав Цибрух, Іван Василик, Яків Миколаєнко, Дмитро Свідерський, Франц Літинський, д-р Юліян Рабій, О. Роман Качмарський, Ярослав Сенишин, Євген Кахникевич, Володимир Величко, М. Дрогош, С. Тесак, П. Целюх, Д. Федів, Стефан Гуцало, Андрій Негович, Ярополк Войтович, Михайло Войтович; Б-во к. В. І УД. листи ч. 3221, 3222, збірщик Володимир Гнатів $62 зложили по $2: В Гнатів, В. Зима, В. Стрільчук, І. Дибач, д-р В. Когутяк, В. Вігун, Кивелюк, П. Ликтей, М. Козар; по $1: Ваборський, С. Гуцал, М. Коханець, І. Кошикар, В. Запаранюк, І. Шишка, М. Луценко, С. Фалинський, В. Вічак, І. Хомин, Т. Селеняр, І. Федорик, В. Кропельницький, С. Целюк, Г. Думка, Н. Н., Д. Федів, Величко, Ф. Літинський, С. Течак, Е. Кахкопувим, М. Кучера, П. Ралько, Н. Н., С. Мельник, М. Сидонюк, З. Боднарчук, М. Тьмач, Шатковський, Г. Григоровський, Л. Кокодинський, А. Нечович, Р. Риків, В. Івахів, Т. Чорний, Б. Кізик, І. Василик, М. Косар, І. Сенько, М. Дмитрів, М. Кіндюух; по$0.50: Я. Войтович, М. Босчко, М. Ковальчук, З. Гадз, К. Войтович, М. Юрчишин;

ОГАЙО:

Понґставн: зб. листа 2878, Олекса Рибалий, Відділ Т-ва „Самопоміч" $18,50, зложили по $2: Олекса Рибалий, Михайло Болотевський; по $1.50 Стефан Марчишин; по $1: д-р Роман Стахура, Микола Штина, Василь Гаврилко, Еміль Гнатів, Василь Прокопик, Михайло Федьків, Іван Ліщах, Михайло Мартинишин, Стефан Василевич, Григорій Луць, Дмитро Затварницький, Дмитро Сенко, Микола Леник;

Кантон: Теодор Бічук $3;

Клівленд: Б-о к. В 1 УД, листи ч. 3052-3060, 3072, 3074, 3075, 3076. Збірщики члени Станиці Братства кол. Вояків 1 УД в ЗДА при співучасті пань: Володимири Поляньскої і Ориси Руденської і п. Івана Касараби $599.35, зложили по $54: Товариство Лікарів і Інженері в Клівленді; по $25: Томас Юнік Іншуренс Ейдженси: по $10: М. Колодій, Н. Угера, Т. Гринів, М. Петрина, Я. Говикович, д-р В. Левицький; по $5: Л. Кусяка, А. Валюх, М. Городиський, В. Лях, О. Е. Малицький, І. Василюк, І. Руденський, І. Р. Касараба, І Диба, М. Леськів, М. Нечипорук, І. Городиський, М. Курах, М. Хроновят, А. Гончаренко, П. Плюйко; по $3: Мельник, М. Вохнюк, В. Баран, В. Пебеш, Я. Кравчук, М. Демян, П. Трач, П. Гордійчук; по $2: В. Антонів, М. Дубас, Л. Галюга, В. Горлятович, С. Гурко, М. Івашко, М. Радзикевич, Ю. Шкарупа, В. Сторожинський, А. Вільшанецький, Я. Рибалт, В. Ільчишин, А. Блазків, Експорт-Імпорт Ко., М. Коваль, П. Гамілка, В. Радзикевич, Мода, І. Касараба, Г. Воробець, М. Бохно, М. Кавка, М. Курах, В. Дучинський, О. Чубатій, В. Рубінґер, В. Кмет, М. Данилевич, Ю. Шкарупа, М. Петрівський, Д. Мішталь, С. Іавєчко, М. Фелюш, З. Олексин, Д. Демкович, В. Дмитрович, В. Бучацький, Г. Завадівський, П. Якимів, Н. Козбуй, І. Дубицький, Т. Загаєвич, М. Тарасюк; по $1.50: Плексів, В. Жук, В. Паньків; по $1: Я. Капустій, Е. Коссак, М. Медвідь, Л. Коник, М. Нидза, М. Козак, П. Дац, Потічкна, С. Вівчар, І. Губач, І. Лучковський, М. Горбань, О. Галяревич, А. Мриц, К. Соболь, І. Палюх, Я. Гамуляк, М. Гальчук, Б. Тарнавський, І. Малецький, І. Росуль, Т. Камінський, В. Боднар, Е. Палка, Н. Гавур, П. Владика, С. Глоговський, М. Гірняк, Ю. Криняк, Я. Коцюмбас, В. Метик, В. Якимишин, С. Апостоляк, І. Юур, Р. Возняк, О. Макогін, Б. Плюйко, В. Малиновський, І. Павлюк, Т. Кордуба, Л. Ерденберґер, Р. Колодій, Я. Гурко, Романюк, Патуляк, С. Кавка, Т. Гайдук, В. Синечко, М. Миськів, І. Зварун, Н. Галій, М. Корф, О. Лівий, Я. Ралік, В. Батисько, М. Мандорин, Л. Шіріхман, Котович, С. Курлятович, Боднар, Касараба, Бурда, М. Лужкевич, Ю. Кришталович, Сахно, І. Лесько, Н. Н., І. Зиба, П. Клик, Д. Шевчук, Н. Н., Клик, Т. Воробець, Сушків, О. Мацина, М. Рубій, М. Попадюк, Жабуляр, Ф. Василик, Я. Рилов, І. Корок, Кульбачицький, М. Німець, Л. Соклай, З. Городиський, Д. Басалик, В. Смальстоцький, Р. Панчак, М. Дикий, Г. Ребізинт, В. Голембйовський, Р. Чучкевич, Н. Н., І. Кенофас, В. Ранич, М. Гейниш, Н. Н., М. Зінко, В. Черкас, З. Квіт, І. Кухта, Б. Німилович, І. Пецьо, М. Кулик, С. Савчак, Н. Н., В. Кичун, А. Раковський, М. Ягорецький, В. Лагошняк, М. Дейчаківський, М. Ярема, В. Корнецький, Н. Н., Давидович, Л. В., П. Венгрин, Е. Небеш, В. Якима, А. Галяревич, М. Кінчак, П. Підгурський, Ю. Попель, Т. Бурий, Ю. Німилович, Тесарович, І. Пришляк, Т. Школьник, Я. Гергель, В. Кліссерук, Р. Дмитрак, Я. Говикович, Г. Головка, М. Криськів, Д. Ванкович, В. Ліщук, В. Возняк, А. Наконечний, Анастазія Н., М. Лупан, М. Катрович, Д. Гнатюк, М. Чухрай, І. Краснянський, А. Гончаренко, М. Ф., М. Дармохвал, Я. Н., Г. Оленчук, М. Сокол, І Попович, І. Марич, Р. Чобек, Ілько Г., Ю. Юрків, Я. Хім'як, І. Ющак, С. Гвоздецький, О. Дубчак, В. Крижанівський, М. Вібик, С. Дармогцай, М. Ст., В. Мельник, І. Басараб, П. Спацький, В. Корчак, П. Лобур, П. Незнаний, В. Столяр, Н. Н., Ф. Василин, Г. Івасин, Г. Цокало, М. Зубрицький, В. Криса, М. Гриб, М. Коваль, А. Федоречко, Коморяк, Ю. Гамірко, Е. Лепасан, Н. Загурський, Г. Кріслатий, М. Філяк, М. Фарйон, С. Смігуровська, М. Дуб, М. Кикіз, В. Ковтун, О. Візепська, М. Різник, Н. Голембйовський, Лещишин, О. Савчак, І. Німилович, О. Новицький, Т. Натолочний, М. Нидома Н. Н., Д. Крутиголова, І. Кулись, В. Кліта, І. Тешовець, П. Маркевич, М. Капраль, І. Пайас, Т. Гатлан, М. Гусак, С. Кута, Д. Завакський, М. Мельникович, С. Луців, М. Зварич, І. Палка, І. Сліпець, Б. Стрийський, І. Пришляк, В. Мазуранчин, І. Бачинський, І. Юськів, І. Рабкевич, І. Кузяк, Н. Гаврилів, А. Фітик, Г. Гелетій, Н. Терлецький, Я. Музична, М. Ковалисько, Н. Н.,Ф. Іванів, М. Лазорович, О. Городиський, Т. Лесів, В. Борис, П. Голик, Я. Яцишин, Ю. Кубин, Сніґуровський, К. Муцин, М. Тимків: по $0.75: М. Коник: по $0.50: Т. Лисий, Диба, С. Сивий, Мацусовий, Т. Процик, І. Трилюк, О. Німилович, Ф. Дмитрак, С. Дрозд, М. Бойко, Я. Сохацький, І. Гавір, Т. Максимів, М. Срібняк, П. Данчик, В. Гнат, С. Наконечний, Максим: по $0.25: А. Лучка, Л. Рубінґер, Г. Душний, С. Ленгир;

Лорейн: Б-во к. В 1 УД. листи ч. 3246, 3248ш збірщики Дмитро Деркач і Гурток Українських Пластунок Юначок „Блаватки" в Лорейні $75.40, зложили по $3: Д. Деркач; по $2: І. Микита, Р. Левицький, Ф. Сілецький, М. Шарко, М. Мельник, д-р Л. Дубас, С. Гончарик, д-р Ю. Сілецький, О. Лесюк; по $140: В. Сілецький, по $1: В. Шевчик, В. Горський, Р. Клос, І. Лучковський, П. Головецький, Я. Барнич, В. Безґацький, С. Зубаль, М. Задорожний, М. Горбач, П. Яців, А. Федик, Я. Рудяк, С. Шуя, П. Ратич, В. Сікора, Н. Черкас, Сапович, М. Осідач, А. Кузин, В. Шуя, М. Дейчаківський, В. Баран, К. Мацілинський, Е. Пакуш, Р. Левицький, В. Кульчицький, Ф. Яжик, Ю. Волянюк, І. Кульчицький, Г. Черкас, І. Грищенко, І Охрім, О. Кришталь, В. Левицький, М. Турій, В. Крайчик, П. Оринчак, С. Маланчук, Маркевич, А. Король, Ю. Пастернак, І. Дерев'яник, М. Сушко; по $0.50: М. Савдик, В. Цікало, Богун, В. Данилейко, Дирів, О. Розмаринович, Д. Курдіяка, М. Вучинський, Г. Гаркач, М. Бутрій, С. і Я. Клос, П. Гаркач, І. Розмаринович: по $0.45: М. Данилів; по $0.30: І. Головацький; по $25 Стеткевич, О. Микита, Соляк, І. Кузін, П. Проць, А. Блискун, Д. Оренчак;

ПЕНСИЛВЕНІЯ:

Аліквпа: зб. листа 2885, Остап Миськів $10, зложили по $2: Юліян Манастирський; по $1: Зенон Комоницький, А. Кармазель, Володимир Ревань, Юліян Русинко, И. В., Казимир Пудик, Ілия Матіяшів, О. Миськів;

Аллентовн: Александер Білинський $5;

Арнолд: Марія Цапко $1;

Бетлегем: Х. Паланичка $1; Б-во к. В 1 УД, листа ч. 3196, збірщик Євген Михайлів $8, зложили по $2: Е. Михайлів; по $1: Р. Галькевич, Ю. Цегельський, Н. Корчевий, Г. Балазюк, О. Любінецький, М. Михайлів;

Честер: Обвуа, збіркові листи 2892-95, збірщик Осип Сарахман $204.50, ч. 2896 зб. Д. Паньків $33; ч. 2897, зб. Е. Маршалок $52,50; ч. 2898-99, зб. Богдан Кандюк $102.50, разом зібрано $392.50 (подрібний виказ подано в окремім місцевім Бюлетені); на хрестинах Стефана, Романа Качмар, сина Ярослава і Павлі Качмар зложили $15, а то по $5: о. д-р Андрій Микита, Петро і Анна Візняк, Стефан і Анна Микита, Ярослав і Павля Качмар, Любомир Микита.; М. Подриґуля $1;

Вейн: Константин Масалітан $3, Михайло Гайдейчук;

Джанставн: Михайло Грисяк $2;

Едистон: Осипа Олійник $1;

Ембридж: зб. листа 2887, М. Шибінський, Дохід з Листопадового свята $25: Б-во к. В 1 УД, листа ч. 3223, збірщик Юліян Іваськевич $31, зложили по $3: К. Куцин, М. Форись; по $2: Ю. Іваськевич, Ю. Форись; по $1: К. Іваськевич, Г. Войтечко, М. Галадза, О. Литвин, Ю. Гавунський, М. Іваськевич, Б. Черпак, о. П. Подоляк, Т. Івасик, М. Криса, М. Бринчак, І. Кучан, Г. Палійчоп, М. Ванкован, А. Товш, М. Оліяр, І. Левицький;

Фенікевил: зб. листа 2907, Андрій Шишак, $41, зложили по $3: Михайло Левенсон, Євген Михалюсь, Григорій Зазуля; по $2: Андрій Шишак, М. К., Йосиф Блитнюк, Стефан Мартиняк; по $1: Петро Поточняк, Володимир Дякон, Іван Грисьо, Стефан Герман, Петро Гуйдей, Іван Тітанік, Михайло І., Йосиф Солдич, Йосиф Г., Сергій Завалій, Іван Війтик, Петро Фуґа, Іван Фуґа, Іван Підгайний, Іван Мандрусяк, Василь Іванчух, Володимир Колюбінський, Михайло Коробій, Йосиф Зілінський, Микола Бучко, Адам Криса, Теодор Данчак, Михайло Бородецький, Василь Цекот: по $2: Михайло Левенсон, Микола Брик;

Филаделфія: ОбВУА, зб. листа 3479, Андрій Дідківський $8, зложили по $1: А. Дідківський, Володимира Ценко, Дм. Василащук, Дм. Ткачук, Ст. Олексюк, В. Нестерук, Ів. Мєсьникович, Н. Н.; зб. листа 3555, інж. Іван Черник $30, зложили по $5: Іван і Дарія Черник, інж. Володимир Качор, М. Субтельний, Оксана Артимишин, Іванна Боцайло, по $2: Лев Яцикевич, А. Послушний; по $1: Евстахій Филипович; зб. листа 3599, Іван Даньківський $25, зложили по $3: Іван Даньківський; по $2: Рудольф Бувай, Василь Чорнейко, Богдан Максимюк, Теодозія Брикович, Володимира Брикович; по $1: Осип Антоняк, Стефан Ярема, Карло Кульчицький, Н. Н., Володимир Сапелюк, Петро Люба, Осип Дмитришин, Андрій Кушнір, Григорій Нагавда, Омелян Вазилка, Павло Білинський, Волод. Матуш; зб. листа 3527, д-р И. Рибак $9, зложили по $5: Відділ „Провидіння" ч. 85 замість квітів на могилу бл. п. п. Василя Креденса; по $3: д-р Микола Рибак; по $1: Олекса Тис; зб. листа 3571, Микола Алексевич, $18.50, зложили по $5: д-р Стефан Луцишин, Петро Марчук, Григорій Щербан; по $1: Іван Леськів, решта дрібними; зб. листа 3486, Ілия Журка $5; зб. листа 3562, Ярослав Штойко $4;, зложили по 1,50: Яр Штойко; по $1: Володимир Штойко, решта дрібними; зб. листа 3572, Павло Лимаренко $9, зложили по $5: Філія ОДУМ; по $1: П. Лимаренко, П. Гурський, С. Лободенко, Н. Филипів; зб. листа 3485, Галина Зайкан $50, зложили по $25: Евдокія Блавацька, Галина Зайкан; зб. листа 2997, Іван Поритко $50, зложили по $5: Оксана Поритко, Ярослава Галан, Макар Капистий, Ірина Новожечюк, д-р Теодозій Сеньківський, Іван Костинюк, Йосиф Ф. Яворський; по $3: Оксана Ґенґало, Татіяна Гаращенко, Стефан Слободян; по $2: Роман Слободян; по $1: Петро Бабич, Іван Михайлюк; зб. листа 3575, Роман Беднарський $5, зложили по $2.50 Марія Максимович, Роман Беднарський; зб. л. 3475 Іван Гош $5; зб. листа 3551, д-р Петро Федорів $1; (Бетлегем) зб. листа 3509, Амброзій Маруненко, Олекса Любінецький, по $1: Р. Г., В. Чубатий, Петро Рибак; зб. листа 3467, Марія Вовк-Захарчук $2; зб. листа 3480, Іван Домбчевський $25, зложили по $5: О. С. Лукасевич; по $4: Іван Домбчевський; по $3: Іван Гасюк; по $2: Микола Фик, Володимир Стебельський; по $1: Ірина Домбчевська, Євгенія Домбчевська, Лев Домбчевський, Богдан Домбчевський, Юліян Захарчук, Василь Яцишин, Семен Барабах, Михайло Загачевський; зб. листа 3544, Іван Струк $15, зложили по $2: Іван Лопушанський, П. Гентош; по $1: Євген Луців, Данило Лобуран, Михайло Гелета, Григорій Бучко, Іван Венгринюк, Іван Струк, П. Кухарський, П. Борецький, Юрій Вонтарський, Осип Чайківський, Волод. Козак; зб. листа 3554, Василь Ходак $22, зложили по $5: Степан Шикрук; по $1: Василь Ходак, Володимир Одосій, Т. Івасів, Петро Яцишин, В. Головчак, Т. Досяк, Іван Шведа, В. Ортинський, Р. Дубівка, Іван Нацьо, Іван Андривський, Василь Войчик, Ілько Репецький, Михайло Косоговський, Григорій Іней, решта дрібними; зб. листа 3569, Стефан Чорпіта $11, зложили по 2: П. Каратницький, М. Головата-Козак; по $1: Стефан Чорпіта, Стефанія Чорпіта, Борис Захарчук, Богдан Капіта, Казимира Дибуляк, Кл. Кульчицька, Л. Головатий; зб. листа 2994 $7, зложили по $3: Маріян Коженьовський; по $2: Осип Бобинський; по $1: Іван Бабяк, Володимир К.; зб. листа 3556, Пафнутій Чупрун $3; зб. листа 2995, М. Суржко $8,25, зложили по $5: П. Бабах; по $2: Матвій Суржко; по $1: В. Білів, решта дрібними; зб. листа 2997а, К. Базар, $8, зложили по $5: Марія Романенчук; по $1: Антін Сивак, Кирило Чуперчук, д-р Марія Струтинська; зб. листа 3503, Федір Лисенко $27,50, зложили по $5: Теодора Дюк; по $2: Стефанія Марків, Михайло Качанюк, Йосиф Колісник, Федір Лисенко, Дмитро Шабля; по $1: Йосиф Киба, Іван Новосад, Михайло Задорожний, Діонізій Каспрук, Константин Луценко, Олександер Линник, Ів. Лисянський, Микола Нас, П. Феосименко, Кузьма Деревянко, решта дрібними; зб. листа 3512 Володимир Михалюсь $2; зб. л. Михайло Савчик $5, зложили по $2: Анатоль Радванський, Мих. Савчин; по $1: Симеон Бриндзей; зб. листа 3451 Савин Адриянович $11,25, зложили по $2: О. і С. Адріянович, М. Козак; по $1: Оксана Адріянович, Софія Слонська, Е. Андрейців, С. Зеневич, Д. Слонська, М. Ліщинська, В. Мацьків, решта дрібними; зб. листа 3506, Володимир Луцишин, $10, по $3: Ів. Кахникевич, Яків Чикета, Володимир Луцишин; по $1: Ксенія Луцишин; зб. листа 3458, Василь Вас $20, зложили по $3: Василь Вас; по $1: Стефан Шагала, Павлина Пешел, Семен Лупаций, П. Грималях, Ю. Лазовський, Іван Романюк, Микола Кузевич, Михайло Міссчко, Іван Команецький, Ілько Інеляк, П. Фурчак, Михайло Сьома; Андрій Кудлас, Микола Петрів, М. Ваповський, І. Ярема, М. Пюпак; зб. листа 3483, Павло Дубрівний $4, зложили по $2: Павло Дубрівний; по в1: С. Шаргун, І. Пилавий; зб. листа Микола Кривопуск $7, зложили по $5: І і М. Кривопуск; по $1: Яр. Добровольський, М. Вацик; Зб. листа 3481, Зосим Дончук $2; зб листа 3561, кап. Святослав Шрамченко $6; зб. листа 3566, Михайло Демянчук $4, зложили по $3: Мих. Демянчук; по $1: Іван Шаран; зб. листа 3563, Василь Яців $2; зб. листа 2999 Дмитро Гонта $32,50, зложили по $3: Дм. Гонта; по $2: Роман Швед, О. Саган, Микола Пасіка, д-р Лев Милловський, Евген Зиблікевич, Ігн. Білинський, Степан Спринський, Адам Гординський, Іван Даниленко; по $1.50: О. Андрій Мельник, д-р Петро Ісаїв.

Решта непоміщених тут пожертв на Українських Воєнних Інвалідів буде видрукована в найближчому часі.